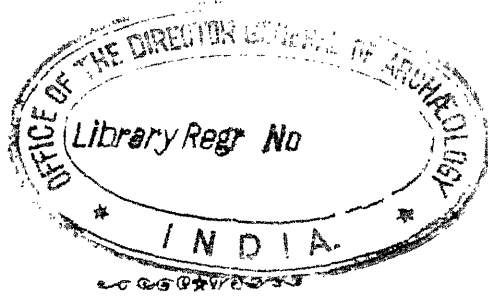

આત્માને લગતી બોધ શક્તિ બદલની અંદરથી તેમજ બાહરથી સંભાવ રાખી શકે છે તે વિશે	૩૫૧
પાદશાહોની સરવેથી સરસ પુખ્તીઓ અને સરવેથી સરસ પદીઓ ..	૩૫૨
આદમી પોતાના છુટકારાને માટે દાદાર હોરમજદનું કરજદાર અને આભારી છે.	૩૫૨
ભક્ષી દીન તથા યુરી દીનને લગતો અસખાખ, અને ભક્ષી દીનવાલાઓની સરવેથી ચઢતી, મધ્યમ અને ઉતરતી પદવીઓનું વર્ણન	૩૫૩
આત્માની ઈચ્છા હોરમજદની તરફની હૈયાતીને પસંદ કરવાની છે તે વિશે, તથા ખસકની હૈયાતીને આડે આવનારા તેમજ ખસકની આગમજના હરીફ વિશે.	૩૫૪
આદમીનો ટ્રોલ કેમ કરવો?..	૩૫૬
પેદાના કરનાર અથો હોરમજદની સુતી અને બંદગી કેમ કરવી?.. . . .	૩૫૭
દાનાઇવાલાં આદમીઓ વિશે.	૩૫૯
આએ દુન્યામાં આદમી તરીકે, દેવ તરીકે અને દેવ આદમી તરીકે જણાએલાં લોકો.	૩૫૯
લોકોને ખીમરારીથી આરામ કરનારો ભયો મજહબ	૩૬૦
પુખ્તીવન્તી અને હલાકીવાલી હસ્તીઓ વિશે	૩૬૦
હોરમજદની તરફથી આદમી યુનાહના સખખવાલું અને નોકસાનવાલું અને લું નથી!	૩૬૧
દીનની દાનાઈ, ઈમાન અને અજમાએશથી આદાએતાલાની સમજ મેલવી શકાય છે.	૩૬૩
આદમીની આખાદ હાલત તથા વેરાણુ હાલત વિશે	૩૬૩
ખરી દાનાઈ તથા યુરી યુદ્ધની નિશાનો	૩૬૪
રોશની તથા અંધારૂં, તે દરેકને લગતા તરીકા	૩૬૪
આએ દુન્યાની હુંદગીમાં—તને પસીનને લગતો ચઢતો દરજ્જો મેલવવા સારું—	
સવાખનાં કાંચે કરી આદમીએ પોતાને પુરતી રીતે સુધારવું!	૩૬૫
દુખ વગરની બેહસ્તી જેહાંનમાં પોહચવાના ઓત્તમ ઉપાયો જોવા વિશે	૩૬૬
આદાઈ ડાહપણુવાલું આદમી, દાનાઈ અને દાનાઈથી સમજ મેલવેલાં આદમી વિશે.	૩૬૬
ફતેહમંદ દાનેશમંદી અને દાનાઈથી ફતેહ મેલવનાર થવા વિશે.	૩૬૭
નેક ધારણુ તથા યુરી ધારણુનું મુઝ અને કહમ્મત	૩૬૮
આદમીની અંદર જનમ લેનારી મોટાઈ અને કહમ્મત	૩૬૮
દરેક વિચાર, વચન અને કામ પુરું કરવા પછી આભાર માનવાની આદમીની ફરજ.	૩૬૯
દરેક આદમીની પોતાનાં રવાનને છુટકારો આપવાની શક્તિ	૩૬૯
મહીનાનાં પંચવાડીઆંની સમજ	૩૬૯
ચળદોતા ખવાસવાલાં તથા ટેવની મીસાલનાં આદમીઓ..	૩૭૧
જગતના તથા હયાતીના માલક તરીકે કોણુ લાયક છે, અને કોણુ લાયક નથી?..	૩૭૨
એક શેહર તથા આદમીઓને સુધારવાને લગતી મુખ્યા બાબદો.	૩૭૩
આએ દુન્યાનું તન, તેની મેલવણી તથા તલ્લો, તેનાં રવાનને જેબ આપનારી તથા ફાયદેમંદ વસ્તુ અને મુઝ, તથા તેને આરાસ્તગી, ફાયદો, હાંણી અને નોકસાન થાયી થાયે છે તે વિશે.	૩૭૩

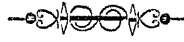
	પૃષ્ઠ.
દીનની અંદર જાહેર ક્રીધેલો આગમચથી ઉપાયે કરનારે અને ઉપાયેનો સરદાર.	૩૭૫
ધમાનદાર માણુચથી લોકોને દીનને લગતો કા્યદો છે, અને દોજખની ધાસ્તીવાલા પાપી આદમીથી લોકોને નોકસાન છે, તે વિશે	૩૭૬
આદમીને સુધારવાની અને વધારવાની, તથા તેને ધટારવાની અને પરત દરજ્જેનું ખનાવવાની, તેની પોતાની મનશક્તિવાલી નજર વિશે	૩૭૭
ગતીની મારફતે જે કાંઈ પાછું તેનાં મુલને મલનારું છે, તથા તરીકાની મારફતે જે પોતાના મુલથી છેડા સુધી સંબંધ ધરાવનારું છે તે વિશે ..	૩૭૮
આએ દુન્યામાં ધરમી વીચારથી રેહનારાં ખદી સાએ લડાઈ કરવાના અસખ્યાખવાલાં આદમીઓ તથા તેને લગતા કા્યદો વિશે ..	૩૮૦
આદમીએ આએ દુન્યાને સાર અને આવતી મીનાઈ દુન્યાને સાર પોતાને દીનચુસ્ત હાલતમાં રાખવાથી થતા કા્યદો વિશે ..	૩૮૧
મોહટાઈ યા ગરીબી હાલતમાં કીર્તીમાન થવા મોટેનો એાત્મ અસખ્યાખ ..	૩૮૨
બુરાઈ અને ભનાઈ, તથા તેઓની કહીઅત આએ દુન્યામાં કેમ ચાલુ રેહછે તે વિશે ..	૩૮૨
રૈશન આંખવાલુ રવાન અન્ધકાર મુલથી કેવી રીતે યુનેહગાર થાએછે? ..	૩૮૩
લાએક હકુમત વિશે ખોલાસો ..	૩૮૫
સારાં કાંમ, સારું સુખ, સારાં કાંમની અંદર ચહોતો દરજ્જે મેલવવો, ભલા ખવાસથી સારું સુખ, અને સુખનાં કાંમને લગતા અસખ્યાખ વિશે ..	૩૮૬

(૫૧૮) આદમીની અંદર ગેબી શક્તિઓ યજ્ઞોની મદદથી

ખોદાની તરફનું કાંમ કરનારી છે, તે વીશે

• ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

ભલી દીનના ખોલાસા ઉપરથી જાણવું કે, પેલાએશને પેલા કરનાર ૨
(અશો અહુરમઝદ) ને લગતા લાએક અસખાબને ખાટેનું કાંમ કરનારી ૩
ગેબી શક્તિઓ આદમીનાં બદનની અંદર છે. (જેઓમાં) આએ ચાર ૪
(શક્તિઓ) મુખ્ય છે. (જેવી કે) રવાંન—જાન—ફ્રોહર અને યુક્ષી. રવાંન ૫
એ આત્મા છે, જે બદન ઉપર હકુમત ચલાવે છે. જેમ એક ધરધણી ધરનાં ૬
આદમીઓને તથા એક ઘોડેસવાર ઘોડાને ચલાવનાર તરીકે છે તેમ રવાંન ૭
બદનને ચલાવનાર છે. અને જાન તથા યુક્ષી અને ફ્રોહર એ દરએક ૮
મીનાઇ શક્તિ તે (રવાંન) ને ગેબી ખબર આપનાર તરીકે છે. અને ૯
તેઓની અંદર રવાંન બલવાલું છે. જાન એ પ્રાણવાયું છે, જે ફ્રોહરની ૧૦
મદદથી (ખોતાનાં કાંમની અંદર) ફાવી નીકલનાર છે. જેમ ખોરાકથી ૧૧
ધરધણી (ખોતાનાં કુટુંબને) તનદરસ્ત રાખનાર છે. અને ઘોડેસવાર ૧૨
ઘોડાને કાંમ કરતો રાખનાર છે, તેમ હુશીઆરી આપનાર (ફ્રોહર) ૧૩
હુયાતીવાલાં બદનને હુશીઆરીની મારફતે હુશીઆરીવાલું રાખનાર છે. ૧૪
જે પરમાણુ ધરનો કાંમલો લાગે છે અને તે ધર એકદમ દુટ્ટી પડે છે, ૧૫
તે પરમાણુ આએ (હુશીઆરી આપનાર ફ્રોહર) બદનમાંથી નેઆરે ૧૬
જીકું પડે છે, તેઆરે બદન મોતવાલું થાએ છે. જેમ ધરધણી ધરને ૧૭
આરાસ્તગી ભરેલું અને આબાદીવાલું રાખનાર છે. તથા ઘોડેસવાર ૧૮
ઘોડાની પરવરશી કરનાર છે, તેમ ફ્રોહર બદનને પાલનાર તથા તેને ૧૯
નેરસાવાલું રાખનાર છે. જે પરમાણુ એક ધર નેઆરે તેને આરાસ્તગીથી ૨૦
પરત રાખે છે તેઆરે તે વેરાંણુ થાએ છે, તે પરમાણુ આએ (ફ્રોહર) ૨૧
નેઆરે બદનમાંથી જીકું પડે છે તેઆરે (તે) બદન વગર નેરનું અને નકાંસુ ૨૨
થાએ છે. જેમ ખોરશેદ કુનીઆને રોશની આપનારોએ અને ચેરાગ ધરની ૨૩
અંદર રોશની આપનારોં છે, તેમ યુક્ષી ધરધણીને ધરને લગતું જેવાની ૨૪
રોશની તથા ઘોડેસવારને ઘોડાને લગતું જેવાની રોશનીથી રોશન રાખનાર છે. ૨૫
અને ધરધણીને ધરની અંદર અને ઘોડેસવારને ઘોડાની ઉપર સંભાલ

- ૩ નારૂં છે. વલી ભલી દીનની સહુમલ મેલવવાથી (માણસે) પોતાને ખીછાં-
ણુવું છે, તથા પોતાને ખીછાંણુવાથી (પોતાની તરફ) ચાહુ રાખવો છે. અને
પોતાને ચાહુવાથી પોતાને વગર ઇજમ્મે રાખવું છે. અને (પોતાને) વગર
ઇજમ્મે રાખવાથી યલ્દાંને ખુશી કરવો છે. અને યલ્દાંને ખુશી રાખવાથી
તે ખોદાએતાલાનો ઘણો સંબંધ મેલવનારો છે. અને ખોદાએતાલાની
સાથે ઘણો અતલગનો સંબંધ હોવાને લીધે ખોદાએતાલા તેના સંભાલ
કરનાર થાય છે. અને ખોદાએતાલાની તરફનો સંભાલ કરવાથી માણસને
આએ તથા આવતી બંધે ફુનીઆની આતમ નેકી મલે છે.

- ૧ (૨૨૦) જે (ચીજ તેની) આગેવાનીની મારફતે આદમીની જાતને
પ્રાએદો કરનારી છે, તથા જે (ચીજ) નોકસાંન કરનારી છે,
તે વીશે, તથા તે પ્રાએદાકારક તથા નોકસાંનકારક
(વરતુ) વું કામ, તથા કુશેશ કરનાર વીશે, તથા
તેને લગતી પ્રાએદાકારક યા નોકસાંન-
વાલી આગેવાની વીશે, ભલી
દીનને લગતો ખાલાસો.

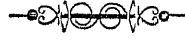

- ૨ જાણવું કે, જે (ચીજ તેની) આગેવાનીની મારફતે આદમીની
૩ જાતને ક્રાએદો કરનારી છે, તે અક્કલ છે. અને જે (ચીજ તેની) આગે-
વાનીની મારફતે (આદમીને) નોકસાંન કરનારી છે, તે ઉલટો વીચાર છે.
૪ આદમીની અંદર આગેવાની કરનારી અક્કલ અને ઉલટો વીચાર (એ બે
વરતુ) છે. અક્કલ સ્પેનામીનોની મારફતે, તેમજ ખેહુમન (યાને ભલા
વીચારવાલી જેમી શક્તિ) ની દોસ્તીથી મેલવી શકાય છે. અને ઉલટો
વીચાર અધમઇનીઉશિના ફરેબથી તેમજ અક્રોમન (યાને યુરા વીચારવાલી
૫ જેમી શક્તિ) ની દોસ્તીથી ઉત્પન થાય છે. અક્કલની ઇચ્છાની આગેવાનીથી
આદમીએને ક્રાએદો (તેઓના) સવાબકાર વીચાર—વચન અને કાંમને
૬ અને રવાંને લગતી પવીતરાઇને સુધારવાનો છે; અને તેઓને ઉલટા
વીચારવાલી ઇચ્છાની આગેવાનીથી નોકસાંન—(તેઓના) વીચાર—વચન
અને કાંમને માપી બતાવવાનું તથા રવાંને દોળખી કરવાનું છે.

(૨૨૧) દીનને લગતા વખત અને યુરા વખત વીશે
ભણી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

જાંણલુ કે, હુદવાલો વખત (એટલે જે આગ્યે ફુનીઆને લગતો
જમાનો) ક્ષોકરેત (યાને છેલ્લા સુધારાને લગતા) વખત સુધી દીનને લગતો,
(આદમીનાં) દીલની અંદર અશોધ અને દીનદારી ચાલુ રહેવાએછે;
અને યુરે વખત, (આદમીનાં) દીલની અંદર જે કાંઈ બદકારીના વધારો
યાહુદીની દીનને લગતી જુદાઈ અને અકદીનીને લગતો છે તે ચાલુ રહે-
વાથીછે. અને તે વખતમાં થોડી નેહી વગર સઘલું સંકટ અને ક્રુખ છે.

૨

(૨૨૨) આદમી પોતે શું છે? શાએ કરીછે? અને શાને સાઝું છે?
અને તે કેહી જગોએથી આવેલું છે? (હમણા) તે કીહાં
મકાંનમાં છે? અને પાહું તે કાહાં જવાનું છે? અને
સેવટે તેને શામાં પોંડાયલું છે? તે વીશે
ભણી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

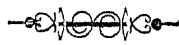
જાંણલુ કે, આદમી દાદારની પેદાએસની અંદર વીચારવાલું બનેલું છે;
અને મીનોઈ ફુનીઆને લગતી તથા આગ્યે ફુનીઆને લગતી સઘલી
બખશેશથી તે ક્તેહ મેલવનારૂં તથા શક્તિવાન છે; અને પુરતાં બલવાલાં
કાંમ કરવાએ તે (પોતે) આગ્યે ફુનીઆની બીજી પેદાએસોને હમેશાં ચલાવવા
સાઝું સરદાર તરીકે છે; અને તે દરએક પેદાએસની અંદરથી પુરતાં બલે
કરી દરજને હાંકી કાહુડનારૂં છે. (આદમીનું) રવાંન પોતે યજ્ઞોની મદદથી
કેટલેક દરજને પેદાના કરનારનો આંભાર માનવાએ, તથા (પોતાથી)
દરજને પુરતી રીતે ફર કરવાએ, તથા એક ભરતએ આગ્યે ફુનીઆની
શક્તિવાલી જાતની અંદર સઘલા મીનો યજ્ઞોના સંબંધવાલું હોવાએ,
(આગ્યે ફુનીઆનાં) જુદાં મકાંન (યાને કાયા) ઈત્તાં યજ્ઞી ખવાસના
વીચારથી પોતે મીનો તરીકે છે; અને તે ગેબી રવાંન શું ઘણો કે થોડો
વખત આગ્યે ફુનીઆની સઘલી શક્તિએ છતાં દરજને પુરતી રીતે હાંકી
કાહુડવાએ પોતે યજ્ઞ તરીકે છે. આગ્યે ફુનીઆની કાયાની અંદર યજ્ઞી

૨

- શક્તિઓનું રેહડાંણુ, પેવસ થાએલા દરૂજને નાણુદ કરવાની સખત લડાઈ કરવા સાડૃ, અને તે લડાઈ દીનની દાંનાઈથી કરવાનાં કારણુ સાડૃ છે. આએ કુનીઆંની શક્તિવાલી કાયામાંથી રવાંનને પોતાને છુડું થવાથી અને આત્મા વગરનું તે શરીર બનવાથી આત્મા પોતે પાછો અસલ ખીનાઈ મકાંનની તરફ જવાનો આરોહો કરેછે, અને તે આએ કુનીઆંની અંદરની કાયાને છોડીને પાછો કુદરતી દાંનાઈવાલાં અસલ મકાંનમાં ગુજર કરનારો થાએછે. જણુ (આએ કુનીઆંમાં) પોતાના દરૂજ હરીફને બનતી કુશેશૂથી લડાઈ કરીને મારી હટાડેલો હોએછે, તે દરૂજથી છુટકારો મેલવનારને
- ૩ (મેહેશતનું) અસલ મકાંન મેલવવું છે. જે કોઈ કાએદાવાલો સખશ તેના હરીફને સારી રીતે જોઈ શકેછે અને તેની ઉપર કાવવાને શક્તિવાન થાએછે, અને તેની અંદર આમેજ થાએલા દરૂજના દુરગુણોને પોતાની અંદરથી પુરતી રીતે હાંકી કાહડીને પાછા ફેરવેછે, તેના સખખ પોતાના પેદા
- ૪ કરનારનો આભાર હમેસાં માનવાએછે. લલી દીનની અંદર જણુવેલું છે કે ક્રશોકેરેતના વખતમાં સઘલાં આદમીએ આએ કુનીઆંની કાયા (તેઓના) પેદા કરનારની મરજી ગુજબની મેલવશે. અને તેઓની જાત ફરીને ખાલેસ બનવાથી દરએક જણુને પુરતી રોશનીથી હમેસાં સુધરેલું રેહવું છે.

૧ (૧૨૨) લાએક સરદાર થવા વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

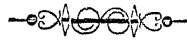

- ૨ જાણુવું કે, દરએક (ખાણુસ) ને લાએક સરદાર તરીકે બનવું, તેને
- ૩ લગતું કામ કરવાની લાએક શક્તિ (તેમાં હોવા) ને લીધેછે. (જમાં) એક સારા ગુણુવાલી સખજ, અને (ખીજી) સંપુરણુ રીતે કાંમ કરવાની આત્મ અકલ છે. અને એ બે (વસ્તુ) સાથે સારા ખવાસની મજબુતી તથા
- ૪ કાંમને લાએકની દાંનાઈ છે. અથોરનાંનને માટે પસંદ કરવાજોગ હકુંમત ઉપર જણુવેલી ચહડતે દરજેનું કાંમ કરવાની મુખ્ય તરણુ શક્તિએ સાથે તેને લગતી (ખીજી) પાંચ પદવી (યાને શક્તિ) થી છે. (પેહલું) દીનદારીને સાડૃ ખોહલી સહમજ; (ખીજી) કૃતવો આપવા સાડૃ ખોહલો વીચાર; (તરીજી) ઈતસાફ કરવા સાડૃ દીનની કેલવણી; (ચોથું) ખોહથી ઉમ્મર, અને (પાંચમું) કાંમની અજમાએસ. આએ
- ૫ આક વસ્તુએથી અથોરનાંન માનવન્તો રેહછે.—વાસ્તરીયુશને માટે

પસંદ કરવાબેગ સરદારી ઉપર જણાવેલી આઠ મીજ ઉપરાંત બે વધારાની વસ્તુઓ છે : એક આધખેરાકીના વધારો કરવો તથા (બીજું) દોલતથી સખાવત કરવી. એ સાથે (વાસ્તરીયોશમાં) દસ ગુણુ છે.—સ્થેશતારની પસંદ કરવાબેગ સરદારીને સાડ ઉપર જણાવેલી આઠ મીજ ઉપરાંત (બીજી) તરણુ વસ્તુઓ છે : (એક) બોહુલી હુશીઆરી સાથે કદાવરી, (બીજું) બેહુદ શકિત, અને (તરીજી) હીમતવાંનં દેલ. એ તરણુ ઉમેરવાથી (અર્થેશ્તારની) અગીઆર (શકિતઓ) થાયછે.

(૧૧૧) (માણુસો) આએ કુનીઆમાં તેના ગુનાહની સગ્ય
થવા વીશે, અને સવાબનો બદલો મલવા માટે
આહુરમજ્દનો ઉપકાર માનવા વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, આદમીનાં અન્ટકરણની અંદર તેનું રખશણ કરનારી જાતી અક્કલ તથા સવાબના શોકને માટેની નજર અને ઈચ્છાને પોહુચવાથી, આદમીને સવાબનો બદલો મલવાનાં કારણને સાડ તેણે આહુરમજ્દનો ઉપકાર માનવો ઘટારત છે. જેની વીચાર—વચન અને કાંમને લગતી શકિતઓ સવાબને ચાલુ રાખનારી ઈચ્છાનાં હોકમ મુજબ ચાલનારી છે, તે (આદમી) જેથી સારી સહમજ્ મેલવનારૂં છે. આદમીની અંદર જેથી સારી સહમજ્ મેલવનારૂં જાતી અક્કલનું અન્ટકરણ છે તે જેથી ખબર મેલવનારૂં તથા તે મેલવેલી સહમજ્ (બીજાઓને) આપનારૂં છે. જેથી સહમજ્ મેલવનારી ઈચ્છાવાલું આદમી ક્ષકેરેતના વખતની આબાદીને લગતાં કાંમનો શોક કેમ રાખવો તથા સવાબને લગતી સહમજ્—વચન અને કાંમ કેવી રીતનાં છે, તે જેથી સહમજ્થી જોઈને આહુરમજ્દની તરફથી બીજાઓને જાહેર કરનાર છે. એટલા સાડ સવાબકાર નેક બદલાના ઉમેદવારોએ તે સવાબનો બદલો આપનાર (અશો આહુરમજ્દ) ની હુજુરમાં તેને લગતું અહેસાંત માનવું જોઈએ. વલી તે (માણુસ) ને (આએ કુનીઆમાં) વગર ગુનાહે રેહવું (તેના) ગુનાહને લગતી સગ્ય થવાએ. તેથી જે કોઇ (આદમી) યુરાઈને સાડ પોતાનાં અન્ટકરણની અંદર યજ્ઞોના વીચારને લગતો રસ્તો બંધ કરનાર છે,

- અને ગુનાહને હયાતી આપનારૂં છે. તે (આદમી) ઉલટા વીચારની મારફતે સવાબને લગતી નેકીથી જાતી અક્કલને હાંણી પોંહ્યાડનારૂં છે. અને તે સવાબને ગુનાહ તરીકે અને ગુનાહને સવાબ તરીકે ગણનારૂં છે.
- ૫ તેથી જ્યો પોતાની ઈચ્છાને સવાબના એરાદાથી અટકાવનારા અને ગુનાહનાં એરાદા તરફ વધારે ચલાવનારા છે, તેઓ દેવતા સંબંધથી (પોતાના) વીચાર—વચન અને કાંમને ગુનાહ કરવા સારૂં રાખનારા છે. અને સવાબ કરવાથી અટકાવનારા છે. આત્માવાલી કાયાવાલાઓને (યાને આદમીઓને મીનાઇ જહાંનમાં) ઈજ્જતવાલાં મકાંનનેા યુરો બદલો છે. અને
- ૬ ત્યાં સવાબના તરીકાવાલાં આદમીને નોકસાંન નથી. ત્યારે માણસ પોતાને ગુનાહથી ચલાવવાએ તથા યુરૂ બનવાએ અને આદમીઓને ઠગવાએ દોષ્ઠપથી છુટકારો આપનારૂં કેમ હોએ ? તેમજ એક બેગુનાહ માણસને
- ૭ ગુનાહની સજા કેમ થાએ ? જે ધરમગુરૂઓ (દેવોથી) યુરી ચેતવણી મેલવનારા અને ગુનાહના ઉલટા તરીકાના વસોલા છે અને સવાબના તરીકાની સારી સહમજ મેલવનારા નથી, તેઓથી આદમીની અંદર ખરાબી કરવી છે. અને તેઓના મતલબી મજહુબથી લોકોની ખરાબી થાએ છે. (કારણ કે) તેઓનેા મજહુબ સવાબનેા અટકાવ કરનારો અને ગુનાહને ચાલુ રાખનારો, સવાબની ફુજામનીવાલો અને ગુનાહની દોસ્તીવાલો છે. તેની અંદર બદીનેાં વધારો છે અને નીતી નથી. જે (મજહુબને) લીધે આદમીને ગુનાહની સજા ભોગવનાર થવું છે. અને તેને લગતાં આદમીઓ ગુનાહ કરનારાં કેહવાએ છે.

- ૧ (૧૧૦) આદમીની અંદર દીનતું રેહડાંણુ તથા તેની અંદર અંધકારની દીનતું પોંહ્યવું અને તે દીનને એખતીચાર કરનારની જાત દીનના કમરઅંધથી વગર ઈજ્જતવાલી છે તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, જોનાં બદતની અંદર દીનતું રેહડાંણુ છે તે ભલી દીનના સંબંધવાલો છે. અને તેને લીધે તે (ભલી દીનવાલું આદમી) એક ઘણીજ સુંદર કાયાવાલી કનીઆની માફકતું ખુબસુરત તથા આંખની મારફતે

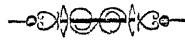
ઘણીજ પસંદ કરવાબેગ ચ્યોરતના જેવું છે. તે (દીન) ને લીધે તે (લલી
 દીનવાલો) જેમ ચાહુરમજદની ખલકની ઉપર ખોરશેદ સારી નજરે જોતાર છે,
 તેમ નેક નજરે જોવાવાલો છે. જેમ એક સારી મેહુરખાંતગી ભરેલો
 બાપ પોતાનાં છોકરાની તરફ સારી નજર રાખતાર છે અને દુરથી તેના
 દીદાર જોવાથી ખુશ થતાર છે, તેમ તે ચાહુરમજદની પેદાચ્ચેશ ઉપર સારી
 નજર રાખતાર છે. એજ પરખાંણે તે (લલી દીનવાલું આદમી) જે વસ્તુ
 તેની નજરે પડે છે, તેની પોતાનાં ફરજંદની માફક બરદાશત કરે છે. અને
 જેમ (એક માંજુસ) ખુબીવનું પાંણી પીવાથી કહવ્યત મેલવનારૂં છે, તેમ
 તે (આદમી) તેનાં દીનને લગતાં સખરંજુ—સહુમજ—સંભલાંજુ અને
 આરાધણાથી પોતાને દીનને લગતો પ્રકાશ આપનારૂં છે. તેની ઈચ્છા ૩
 દીનનો સંબંધ રાખવાની આચ્ચે કારણસર છે કે, તેથી તેની જાત સુખ ભરેલી
 જાનદગી ગુજરે. જેમ બે સારા દીનદાર દોસ્તો એક જગોચ્ચે સાથે મલીને
 એક બીજાને ખુબપરખ કરે છે, તેમ આતમાની ખુબપરખ દીનની સાથે છે.
 જેમ એક કાબેલ ઉસ્તાદ તેનો ખોલાસો સમજનારા શાગેરદને સારૂં છે, ૪
 તેમ દીન તે દીનદાર માંજુસને ખોલાસો ખતલાવનારી છે. આદમી ૫
 જેમ દીનનું ઘણુંજ તાબેદાર તથા ફરખાંતબરદાર રેહુ છે, તેમ તેની ઉપર
 તેની દીન ચહુડતે દરજેનું માલેકપણું ભોગવે છે. દીનની અંદર તે ૬
 આદમી જરથુશત્રોતુમ જે દીનનું બદન છે, તેની ઉમત તરીકે કેહવાય છે.
 તે (જરથુશત્રોતુમ) નું ઈખાંત તે દીનનું ઈખાંત છે—ઈચ્છા તે દીનની ૭
 ઈચ્છા અને કાંમ તે દીનનું કામ છે. જેનાં બદનની અંદર દીનનું ૮
 રેહુકાંજુ છે, તે દીનને લગતો ખવાસ ધરાવનાર અને વીચારની ખારકતે
 દીનને માહુતાર છે; અને તેથી (તેનાં) બદનની અંદર દરજનું (યાને
 અંબ્રમઘનીઉશના ફરજુજોનું) જોર રેહુતું નથી. તે દીનના વીચારવાલું ૯
 આદમી બીજી લાચ્ચેક વસ્તુચ્ચેની માફક ઘણા ખુબસુરત દેખાવનું
 હાચ્ચે છે. જે કોઈ તેને સારી નજરથી જોનારો છે, તે ગોયા તેનાથી ઘણો ૧૦
 ખુશ થાચ્ચે છે; અને એક માચ્ચેથી જણુમેલા લાઈની માફક તેની ઉપર
 ઘણો માહુ રાખનાર છે. (માંજુસ) દીનથી જોઈતી ઘાંતાઈ મેલવનારૂં તથા ૧૧
 સમજ ધરાવનારૂં છે. દીનનું સખરંજુ કરનારૂં—દીનની સમજ આપનારૂં ૧૨
 અને દીનની આરાધના કરનારૂં આદમી (તેને લગતી) મેહુનતથી સારો
 બદલો મેલવનારૂં છે. જેમ કાચ્ચેદાવાલો (સોફ્યોસ) આચ્ચે ફુનીઆનાં ૧૩
 લોકોને દીનને લગતું ગન્યાણુ આપનાર છે, તેવી ઈચ્છા દીનનો સંબંધ

- ધરાવનાર (આદમી) ની છે. અને તે ઉપરથી આગ્રે દીનદાર માંણસનાં તે કાંમને લગતી મીસલ એક ધરધણીનાં ધરની અંદર એક સચુરીવન્તો મેહુમાંન ખરાબ લેખતવાલા ખોરાકની ઉપર રાજી રેહ, તે પ્રમાંણેની છે. (એટલેજ તે દીનદાર માણસને અથો અહુરમજ્દની પેદા કરેલી આગ્રે ફુનીઆમાં સારાં કાંમ કરવા સાડ મેહુનત ખેંચવા સાથે લોકોની તરફની
- ૧૪ ઈબ્ન અને સખતી ખેંચવી પડેછે.) એવાં (દીનદાર) આંદમીને દીનની
- ૧૫ અંદર અથોરનાંન કરી કેહુછે. દીનદાર પુરૂષ પોતાની દીનથી સુધારેલી, સારા ખવાસ—ઈચ્છા અને કાંમથી (લોકોમાં) તરેહુવાર રીતે
- ૧૬ દીનને ફેલાવો કરનાર છે. જે (ઈનસાંન) ની અંદર અંધકાર (અંધ-મઈનીઉશ) ની દીન પોંહુએલી હોયછે, તે (આદમી) તેની અંદર દીનદાર (ધરમગુર) ની તરફની, દરૂજ (યાને અંધમઈનીઉશના યુરા ખવાસ) ની સાથે લડાઈ કરવાનો વીચાર આપવાની અને કેહુવાની અસરથી, (તે યુરી દીનના) બદબખત વીચારથી પાછો ફરીને (લલી) દીનમાં આવેછે.
- ૧૭ જે (આદમી) ને દીનને મારેતું ગન્યાણુ નહી મલેલું હોય, તે ખલકનાં હોસ્ત ધરમગુરએ તે ધરમનાં ગન્યાણુ વગરનાને ખચીત કરીને દીનની દાનાઈની મારફતે ઈમાનદાર બનાવવો; (કારણુ કે) તેને દીનની હોસ્તી હોલતનાં કરતાં કીમતી છે. અને તે (દીનને) લગતું સાંભલવાની તેની ઈચ્છા કરતાં, તેના બદનની અને હોલતની કીમત વધારે
- ૧૮ નથી. આગ્રે તરેહુતું આદમી દીનની અંદર યજ્ઞંપરસ્તનાં નામ-વાલું છે. જેઓ (આગ્રે ફુનીઆમાં) પોતાને લલી દીનવાલા તરીકે ચલાવેછે, તેઓ કુસ્તી બાંધનારા મજહુબવાલાનાં નામથી ચોલખાયેછે,
- ૨૦ અને તે દીનવાલો કુસ્તીના બંદ બાંધેલો હોયછે. જે યુરી દીનવાલો હોય અને તે લલી દીન ઉપર વીચાર રાખે (યાને લલી દીન કબુલ કરવા માંગે તે) તેના સારો ખવાસ તથા તેની નેક જાત લલી દીનનાઓની માફક (ગુનાહુ અને અપવીતરાઈથી) દુર રેહનારી થાયછે. અને તેને તે દીન મલવાથી પોતાને સાડ ખોદાની સ્તુતી કરવાનો તથા લલી
- ૨૧ દીનવાલોએને ચાહુવાનો વીચાર આવેછે. જે માણસની અંદર દીન છે તે વગર ઈબ્નવાલું છે. અને દાદાર અહુરમજ્દની ખલક તરીકે તે તેની દીનથી છે. અને તે આદમી દીનનું તથા પેગમબરનું તાબેદાર તેની
- ૨૨ દીનનાં ફરમાનને તાબેએ રેહવાથી છે. દીનની અંદર દેવપરસ્તને નામે તે

શપ્તસો ઝોલખાયછે કે જ્યો (આખે કુનીયાંમાં પોતાને) ખોદને નહી માંનનારા આશ્રમોગ તરીકે ચલાવેછે; અને આખે લોકો દેવની પરસ્તેશ કરનારા દોષખી મજબુતવાલાને નાંખે ચોલાયેછે.

(૧૧૫) જે (આદમી) થી દરએકજણને લાયક બનવુંછે, અને
જે (આદમી) થી દરએકજણને નાલાયક બનવુંછે,
તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

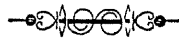

જાણવું કે, જે (આદમી) થી દરએકજણને લાયક બનવુંછે, તે ૨
(આદમી) દરએકજણને આખાદ હાલતમાં પોંહચાડવાને માંરેતું છે.
અને તે દરએકજણને આખાદ હાલતમાં પોંહચાડનારૂં આદમી દાદારની
તરફની દરએક વસ્તુને પસંદ કરનારૂં છે. જે કોઈ આદમી દાદારની ૩
દરએક વસ્તુને પસંદ કરનારૂં છે, તે એબને ઠાંકી નાંખનારૂં—સારા
ગુનેાની ઘાંનાઈવાલું—કુદરતી અક્કલવાલું અને દીનતા ખેહરાવાલું છે.
અને જે કોઈ તેનાથી પોતાને ચહુડતે દરબજેતું અને કુદરતી અક્કલથી
કાંમ કરનારૂં બનાવવા માંગેછે, તેને ચહુડતે દરબજે પોંહચાડનારી અને
કુદરતી અક્કલનું કાંમ કરનારી ઇચ્છાની કુળવણી તે આપેછે. અને
તેથી તે (આદમી) ગુનાહથી કુર રેહવાની અને સવાબ કરવાનો ઉલટ
રાખવાની કહ્યત મેલવનારૂં થાયછે. જેથી તે (આદમી) હરીફાઈ
કરનારા કુશ્મત (અંબમઈનીઉશ) થી છુટકારો મેલવેછે, અને લામખી
સુદતાનાં શુખવાલાં (ખેહસતનાં) મકાનમાં પોંહચેછે. જે (આદમી) થી ૪
દરએક માણસને ના લાયક બનવુંછે, તે (આદમી) દરએક ઇનસાંનને ૩
ઉજડ હાલતમાં લાવનારૂં છે. અને દરએક માણસને ઉજડ હાલતમાં
લાવનારૂં માણસ, દાદારને લગતાં કોઈખી ઇનસાંનને ચાહનારૂં નથી.
અને દાદારને લગતાં કોઈખી ઇનસાંનને નહી ચાહનારૂં આદમી, યુરા ૫
ગુણોવાલું—એબવન્તા વીચારનું—અને અન્ધકારના ઉલટા વીચારવાલું છે.
અને તે (ખીબ) આદમીને બેકારીવાલી—અને અન્ધકારના ઉલટા
વીચારને લગતી ઇચ્છાને ઉતપન કરનારી યુરી કેલવણી આપનારૂં છે.
અને જે કોઈ તેને પસંદ કરેછે, તેને તે અન્ધકારના ઉલટા વીચારની તરફ

ઉસકેરેછે. જ્યથી તે આદમી સવાબની ચોરી કરનારૂં, અને ગુનાહુની ઉલટ રાખનારૂં અને (પોતાની) આતમાઇ સકિતને ઘટાડનારૂં ઢાએછે, અને પોતાના આતમાની ઉપર (તેના) હરીફ દરજને ક્તેહ મેલવનારો કરેછે—જે (દરજ) તે (આદમી) ને સખતી પોંહ્યાડનારાં દોજખમાં ઘસડી લેઇ જાનારો અને તેમાં નાખનારોછે. જે (આદમી) એબવન્તા (અંધમઘનીઉશ) ને લાએકનું છે, તે આદમીની અક્કલને હાંણી પોંહ્યાડનારૂં—તેને સવાબથી શુસ્ત કરનારૂં—તેને ગુનાહુનો ઉલટ આપનારૂં અને તેને વગર છુટકારા-વાલાં અંદીખાનામાં કેદ કરનારૂંછે. જેઓનો ધરમ આદમીએને અન્ધ-કારના ઉલટા વીચારના આપવાલાં બનાવવા સારૂં અપાયેલોછે, તે (ધરમ) અન્ધકારનો ઉલટો વીચાર આદમીને આપવાએ, તેને ઉજડ હાલત-વાલું બનાવનાર છે. અને પેલા એબ આપનાર (અંધમઘનીઉશ) ને લાએકનું તેને બનાવવાથી (ફુનીઆમાં) ગુનાહુને ચાલું રાખનારછે. અને કુદરતી અક્કલને હાંણી પોંહ્યાડવાથી, સવાબનો અટકાવ કરનાર તથા આદમીને સારૂં ઈજાવાલાં અને તેને છુટકારા વગર રાખનારાં, તથા તેને સખીથી લાચાર બનાવનારાં દોજખમાં અંદીવાંત કરનાર છે. જ્યથી તે ધરમ સ્પેનામીનોની નીશાંણુ વગરનો અને ઘનાહુમીનોની ઈધાણી-વાલો કેહવાએછે.

૧ (૧૧૧) ભલી દીન અને ખુરી દીનને પ્રકાશ આપનારાં મુલો વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, સંઘલી ભલાઇને પ્રકાશ આપનારો દાદાર ભલી દીનને જાહેર કરનારૂં મુલ છે, તેથી તે દીનમાં બદીનો રસ્તો નથી. જ્યાં પેદા-એશની શરૂઆતથી છેલ્લા સુધારાના વખત સુધીની પેદાએશને લગતી સઘલી નેકીનાં કાંમનું વરણુન કરેલુંછે. તેથી આએ ભલી દીનને જાહેર કરનારાં મુલ (દાદાર)ની તરફ આસ્તવાર રેહવું (ખાંણુસે પોતાને) દીનના ખવાસથી સુધારવાએ છે, અને દીનને લગતા ખવાસથી સુધારવાએ (ખાંણુસને) પ્રખાંણીકપણું છે. પ્રખાંણીકપણુંથી, નીતીની ઉતપન્તી છે. નીતીથી, હુમત—હુપ્ત અને હુવરસ્ત છે. અને હુમત—હુપ્ત અને

હુવરસ્તથી, આદમીને નેકી છે. આદમીની નેકીથી, યજ્ઞોને પુશી અને કઉચ્ચત મલેછે, અને દેવોને ગમ તથા હાંણી પેંહુચેછે. અને યજ્ઞોને પુશીની કઉચ્ચત મલવાથી અને દેવોને ગમ અને હાંણી પેંહુચવાથી મીના અને ગેતીને (ધ્યાને આત્માને અને બદનને) જ્ય અને આરાસ્તગી છે. (દીનને લગતા) આત્માના મુધારાથી અને (તેથી) બદનને જનતવાલું બનાવવાથી ખલક ક્ષકરેતીના (યાને છેલલા મુધારાના) સંબંધવાલી થાશે. અને ક્ષકરેતીનું બનવું ખલકનાં લોકોને દીનના મુધાશની મારકુતે સવચ્છ અને નેક બનવાએછે.

પુરી દીનને જાહેર કરનારું મુલ યુરાધને પ્રકાશ આપનારો (અંધ-મધનીઉશ) છે; જે (દીન) ની અંદર પેદાએશની શરૂઆતથી છેલલા મુધારાના વખત મુધીનાં ખલકને લગતી સઘલી હલાકીનાં કાંમ જણાવેલાંછે. વલી તેના અસલ જાહેર કરનારની ઠગાઇથી અનેલી પુરી દીને કરી (આદમીએ) સારા ખવાસને ખરાબ કરવોછે. અને સારા ખવાસને ખરાબ કરવાથી, (માણસે) અપ્રમાણીક અને એબવનું થવુંછે. અને (આદમીને) અપ્રમાણીક તથા એબવનું થવાથી, અનીતીવાલાં કુશમત—કુજુખ અને કુજુવરસ્ત (ની ઉતપન્તી) છે. કુશમત—કુજુખ અને કુજુવરસ્તથી માણસને હલાકી છે. માણસની હલાકીથી દેવોને પુશી અને યજ્ઞોને દેલગીરી છે. અને દેવોની પુશીથી અને યજ્ઞોની દેલગીરીથી દેવોનું કાવવું—નીચ તથા ખરાબ વખતનું બનવું, અને કુનીઆને હાંણી તથા નોકસાંત છે.

મજ્ઞીઅસની દીનમાં જાહેર કરેલુંછે કે, જેઆરે દાદારની તરફથી જમશેદને સઘલી ભલાઈનાં પ્રમાણવાલા ધરમને લગતાં કુરમાંન બતલાવી-આમાં આવીઆં, તેઆરે ખલકનાં લોકોની અંદર દેવોના સંબંધની અસરથી અહુરમજ્ઞની નાકુરમાંનીનો જે કાંઈ ખવાસ ઉતપન થાયેલો હોતો અને તેથી આદમીએ સરવેથી સરસ ધાત કરવાની પસંદ કરતા હતા તે બંધ પડીયું.* તેથી (દેવો) સઘલી ભલાઈનાં મુલ દાદારને લગતું

* ભલી મજ્ઞીઅસની દીનનો અહુરમજ્ઞના હોકમથી આએ કુનીઆનાં લોકોમાં પેહલો રેવાજ આપનાર અને તેને લગતાં કુરમાંનો તથા કાએદાએને આલુ કરનાર પેશદાદીઆંત યોલાનો તરીજો પાદશાહ જમશેદ હોતો, તે વીશિની સામેતી પાક અવસ્તા ઉપરથી આપણને નીચે જણાવેઆ પૂરમાંણે મલેછે.

(વંદીદાહ પ્રગરદ ખીજ કુકરો ૧ લો તથા ખીજો.)

..... સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત + + સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત
..... સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત સંસ્કૃત

કામ કરનારા તથા તેનાં ફરજાંનથી પ્રકાશ મેલવનારા દીનના તાબેદારોની તરફ ઠગાઈ કરવા લાગા, કે જેથી તેઓના પોતાને માટેના (દીનદારીના) ખવાસ ખરાબ થાય, અને તે ખવાસ ખરાબ થવાથી તેઓની અંદર નીતીને ખરાબ કરનારાં અપ્રમાણીક તથા એવ આપનારાં પ્રમાણો જનમ લીએ તો, જનશેદ પ્રમાણીક ધરમની મારફતે આદમીઓમાં સુધારો કરવાને અને પેદાએશને અર્થ કરવાને શક્તિવાંન નહીં થાઈ શકે. તે દેવોના ફરેબ આદમીઓની અંદરથી કાહડી નાંખવા સારૂં જનશેદે દેવો અને આદમીઓની એક મીજલસ બનાવી અને ત્યાં દેવોને સવાલ કીધા કે,

૭ આએ દુનીયાંને કોણે પેદા કીધીછે ? અને તેને કોણે ખરાબ કરેછે ? દેવોએ જવાબ વાલેએ ક્રે હુમોએ પેદા કીધીછે, અને હુમો જોએ દેવો છદએ

૮ તેઓ ખરાબ કરીએ છદએ. જનશેદે દેવોને એનો જવાબ વાલેએ ક્રે આએ

.ફી૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨ ૦ ૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨
 .૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨
 .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨
 ૦ ૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨૨ .૨૨૨૨૨૨૨૨

“ જરતોશતે અહુરમજદને પુછીઈં કે, હું જરતોશત સીવાએ પેહલાં કીહાં આદમીની સાથે તું અહુરમજદે પુછપરછ કરી હતી. અને જે અહુરમજદી જર- તોશતી દીન છે, તેની તુએ કોણને સહમજ આપી હતી. તેનો અહુરમજદે જવાબ દીધો કે, એ આશો જરતોશત ! નેક ટોલાવાલા જનશેદને. હું અહુરમજદે આદ- મીઓની અંદર પેહલાં તેની સાથે પુછપરછ કીધી હતી. અને તું જરતોશત સીવાએ તેને હુંએ જે અહુરમજદી જરતોશતી દીન છે, તેની સહમજ આપી હતી.”

‘ દાસ્તાને દીની ’ નામની પેહલવી કેતાબના ૩૮ માં પ્રકરણમાં શુદરેહ કુસ્તીની આખત આવેલીછે તેમાં લખેછે કે—

પ્ર ૧૨૨૨૨૨૨૨ ૧૨૨૨૨ ૨૨ ૩૩૩ ૪૪૪ ૫૫૫ ૬૬૬ ૭૭૭ ૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧૦૧૦ ૧૧૧૧૧૧૧૧
 ૨૨૨૨૨૨ ૩૩૩ ૪૪૪૪૪ ૫૫૫૫૫ ૬૬ ૭૭૭૭ ૮૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧ ૧૧૧ ૧૨૨૨૨૨૨૨ ૨૨૨૨૨૨
 ૩૩૩૩૩ ૪૪૪૪૪૪ ૫૫૫૫૫ ૬૬૬૬ ૭૭૭ ૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧ ૧૧૧૧૧૧ ૧૨૨૨ ૩૩૩૩૩ ૪૪૪ ૫૫૫
 ૬૬૬૬૬ ૭૭૭૭૭૭ ૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧૦૧૦ ૧૧૧૧૧૧ ૧૨૨૨૨૨ ૩૩૩૩૩ ૪૪૪ ૫૫૫ ૬૬૬ ૭૭૭ ૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧૦૧૦
 ૦ ૧૨૨૨૨૨ ૩૩૩૩૩ ૪૪૪ ૫૫૫ ૬૬૬ ૭૭૭ ૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧૦ ૧૧૧૧૧ ૧૨૨૨૨૨ ૩૩૩ ૪૪૪ ૫૫૫ ૬૬૬ ૭૭૭ ૮૮૮ ૯૯૯ ૧૦૧૦૧૦

“ આએ દુનીઆને લગતું જે દીનનો દરજજો ધરાવનારૂં આદમી હોએ તેણે તરણુ ભાગવાલાં બદનના વચલા ભાગમાં કે, જે (ભાગ) તરણુ ભાગવાલાં બદનનો સરવેથી ચહડતે દરજજોનો ભાગ છે, તે ઉપર કુસ્તી ખાંધવી સારી છે. કારણુ કે આએ કુસ્તીની અરકતથી જે જનશેદ વીર્યંધલાંન હતો તે આએ દુનીઆમાં ચલાવવામાં અને આએ દુનીઆને લગતાં કાંમો કરવામાં ઘણાં ક્તેહમંદ થયો હતો. અને સઘલા મોતવાલાઓથી તેઓના સરવે દુઃખોને અટકાવેઆં હતાં. અને તેઓને જઈશી અને મોત વગરનાં બનાવેઆં હતાં. જે કુસ્તીનો કમરબંદ કમરે રાખવા

હાકમોએ તેજ દીનથી (કુનીઓની હકુમત) ચલાવી લોકોમાંથી ઘાતને દાખી નાંખી હતી, અને તે પ્રમાંણીક ધરમથી દેશોને સુધારીઓ હતાં. અને આએ ખોદાએતાલાની તાબેદારીને લગતા અસલ મજહુબના ઇનસાફી વીંચારની મારફતે લોકોને મજદીઅસની દીનથી સુધારીઓ હતા. આરાધના કરવાબેગ ફરોહરના જરતોસ્તની તરફથી જે કાંઈ સરવેથી સરસ દીનનાં ફરમાંનો તથા એતમ સવાબનાં કાંમે દીનની અંદર જણાવેલાં છે, તે (ફરમાંનો અને સવાબનાં કાંમે) પોરીએતકેશી પાદશાહોથી પેહડી દર પેહડીએ (કુનીઓમાં) ચાલુ રહેલાં હતાં. તેથી તે પાદશાહોએ લોકોમાં માર્જદીઅસની દીનથી સુધારો કીધે હતો. હકુમતને સારા અંદોઅસ્તથી ચલાવી હતી—કુનીઓને જબદાર બનાવી હતી—ખલકને નેકીથી અહડતે દરબજેની કીધી હતી—અને તેને ફતેહમંદ સોસીએશ તથા કશકરેતિની મોહટી શકિતના સંબંધવાલી બનાવી હતી.

૧૧

વલી ભલી દીનની અંદર જાહેર કરેલું છે કે, તે દેવોનાં સુલ (અંધ-

અને ખીબાં ફારસી પુસ્તકોમાં જમશેદ લોકોને શુદરેહ કુસ્તી પેહડાવીને ‘મજ-દીઅસની’ ધરમ પાલનારા બનાવેઆ હતા તેની નોંધ આપેલી છે.

પાદશાહ જમશેદ મજદી ઓરેહ ધરાવનારો હતો અને ખોદાએતાલાની તરફથી તેની ઉપર દર વખતે સંધેસાએ પોહચતા હતા, તે વીશિનું વરણુન શાહાનામામાં નીચે મુજબ આંવેલું છે :—

چنین تا برآمد براین سالیان همی تاوقت از شاه فرود کین
جهان بد بآرام ازانشاد کام ز یزدان بدو نوبندو بد پیام

“એ પ્રમાણે ઘણાંએક વરસ ગુજરેઆ તાંહાવેર તે પાદશાહ ઉપર કયાંન-ઓરેહ પ્રકાશતું હતું—કુનીયાં તેનીથી ખુશી અને આખાદ હતી. અને દર વખતે ખોદાતાલાની તરફથી તરેહતરેહના સંધેસાએ તેને મલતા હતા.”

પાદશાહ જમશેદની અંદર મજદીઅસની દીન અને હકુમત, એ એઉને લગતું ગણેઆન અને શકતી હતી, તે ઉપરથી તખ્ત ઉપર આવતાંવાર એ પાદશાહે સુધલા દરખારના વજર અમીરને પોતાની તરફથી નીચે જણાવેલા શબ્દો કહેઆ હતા. જેની નોંધ શાએર શીરદોશીએ નીચે લખી જણાવેઆ મુજબ લીધી છે :—

مذم گفت با فرود ایزدی هم شهر یاری و هم موبندی
بدانرا ز بد دست کوته کنم روان را سوخیا روشنی ره کنم

“કહેલું કે મારામાં ખોદાએતાલાનો પ્રતાપ (યાને નુર) છે, તેથી પાદશાહીની અને પેગમબરીની મારામાં શકિત છે. (તેની ખુખીથી) હું યુરા લોકોને યુરાઈ કરવાથી અટકાવશ, અને (આદમીઓનાં) રૂને એહસતનો મારગ ખતલાવશ.”

મધની(૭) ના ફરેબથી સીનગાર પામેલો, તાજની* યુનીઆદનો, પેદા-
એશનો ઘટાડોકરનારો ઓહાક હતો. જેથી ઓહાકનો ધરમ પોતાના
સારા ખવાસને ખરાબ કરવાનો, અને પેલા અપ્રમાણીક તથા અભ-
વન્તા (અપ્રમધની(૭) નું કામ કરવાનો, અને જ્વેલમ તથા ઠગાઈથી
ખરાબી કરવાનો હતો; તેથી તેણે આદમીઓના ખવાસને ખરાબ કીધો
હતો, ફતીયાંને નુકસાંત પોંહ્યાડીયું હતું, અને લોકોને મોતમંદ કીધાં
હતા. વલી યાહુદીનાં ધરમ પુસ્તકનું પેહલું લખાણ તેણે કીધું હતું, તથા
યોરસલમનું મકાંત બાંધીને તેમાં તે (પુસ્તકને) રાખીયું હતું. આદમીઓ
યાહુદીઓના ધરમગુરુ ઇબ્રાહીમની પૈક્ષવાલાં ઓઆકથી થયાંછે; અને
ઇબ્રાહીમથી તેઓ મસહીઆના સંબંધવાલાં બનેયાંછે. જેને (યાને
મસહીઆને) યાહુદીઓ પેગમબર તરીકે માનેછે, અને ધરમ લાવનાર
તરીકે ગણેછે. વલી મસહીઆને તેઓ (ખાણસોના) ગુનાહનુ તારણું
કરવા સાડું તથા સેવરે યાહુદીઓની દીનને (ફતીયાંમાં) ચાલુ કરવા સાડું
પોંહ્યેલો ગણેછે. એ પ્રમાણે દેવોનાં ફરેબવાલો (તરીકો) લોકોને દુઃખ
દેવા સાડું ઓહાકે પસંદ કીધો હતો.† તે યુરી દીનની મુખ્ય સમજ

* તાજ—‘યુ-દેહશને’ કેતાબમાં લખેછે કે ૭૯ તાજ નામનો એક પુરૂષ
અને ૭૭૯ તાજે નામની એક સ્ત્રીનું જોડું શીઆમકની ઓલાદથી ઉતરેલું હતું,
અને તેણે અરબસ્તાંનાં જંગલમાં પોતાનું વસીઆણું કીધું હતું. તેની ઓલાદ-
ના મરદાસ નામના એક પરહેજગાર પુરૂષની યુનીઆદથી ઓહાક પેદા થાયો હતો.

† تاریخ طبري ‘તારીખે તબરી’ માં ઓહાક વીશે લખેછે કે:—

عرب اور ارضاک خواندندی و مغان گویند کہ او بیوراسپ بود
+ + گویند بیوراسپ بوقت نوح علیه اسلام بود و ابن ماکي بود
ستمگار و همه ملک جهان را بکشت و خلق را به بت پرستی خواند

“અરબો તેને ઓહાકના નામથી ખાલતા હતા, અને પારસીઓ તેને ‘ખીવર-
અરબ’ ને નામે ઓલખતા હતા. ઓહાક નુહ પેગમબરના વખતમાં થઈ ગીઓ
હતો. આએ પાદશાહ જ્વેલમગાર હતો, અને તેણે ફતીયાંના સૂઘલા પાદશાહને
કટલ કીધો હતા, અને લોકોને અતપ્રસ્તાનો ધરમ પાલનાર બનાવેયાં હતાં.”

શાએર શીરદોસી પોતાનાં શાહનામાંની કેતાબમાં ઓહાક વીશે લખેછે કે:—

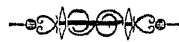
چو ضحاک بر تخت شد شهریار بر او سالیان انجمن شد هزار
نهان کشت آئین فرزندان پراننده شد کام دیوانگان
هفرها خوار شد جادوی ارجمند نهان راستی آشکارا گوند
شده بر بدی دست دیوان دراز ز نیکی نبود سخی جز براز

“જ્યારે ઓહાક પાદશાહ તન્ન ઉપર બેઠો ત્યારપછી હજાર વરસ યુજરેઆં
ત્યાંસુધી દાંનાઓની રીતમાંત નાચુદ થઈ હતી, અને દેવોની મરજી મુજબનાં

દર વખતે ચહુડતે દરબજીની મળદીવ્યસ્ત્રી દીનની અંદર ખરાબી કરવાની, તથા ખોદાના તાબેદારોને હીન કરવાની, અને દુનીયાંમાં ઠગાઇને ઉપાયની મારફતે તરેહુવાર રીતે બીજી તથા ત્રીજી વખતે દીપાવવાની છે. તે (દીન) થી દેવોના કૃતવાચ્યે આદમીના સારા ખવાસને ખરાબ કરવો, તથા દુનીયાંને અપવીત્રાઇ, વેરાંણી, અને લોકોને ઘણી પીડા થવી છે; વહી (તેથી) ભલા લોકોને હુલાકી—કંગાલીઅત—સંકટ—અને સખતી છે, અને યુરા લોકોને ચહુડતો દરબજી—ફરાગટ—અને શક્તિવાંન થયું છે. આંચ્ચે ઘાટકી મુલવાલી દીનનાં લોકો હુમેશાં જમીનની અંદર ખારા ખખોચીઆ રાખે છે, અને તેથી લોકોને હુલાકી તથા નુકસાંન પેદા થાય છે. એટલા સાડાં ભલી દીનમાં જાહેર કરેલું છે કે, દાદારની ઇચ્છા તથા તેના હોકમ મુજબ મળદીવ્યસ્ત્રી દીનને જમ બને તેમ સરવેથી ચહુડતે દરબજી ખીલવવી. અને જમીનની અંદરથી ખારા ખખોચીઆચ્ચેને ઉખેડી નાંખવા, અને દુનીયાંમાંથી અને શેહરની અંદરથી નેજસતને દુર લઇ જાવી, અને લોકોને તેથી પાક રાખવા.

- ૧ (૧૧૮) દુનીયાંને પ્રાએદેમંદ તથા પ્રરાગતવાલી કરનારાં આદમી વીશે, તથા તેને નોકસાનવાલી તથા સંકટવાલી કરનારા યુરા હોકમ વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, જે આદમી જાતી અક્કલથી સારો ઉદ્દીઓગ કરનારૂં તથા ભલી દીનને માટેની કુશેશ કરનારૂં છે, તે દુનીયાંને ફાએદો કરનારૂં અને તેને ફરાગત આપનારૂં છે. એટલા વારતે કે, જે પ્રખાણે તે પોતે તેની દીનથી આચ્ચે દુનીયાંમાં સારી કુશેશ અને ઉદ્દીઓગ કરનારૂં છે, તે પ્રખાણે તે (પોતાના નેક) કાંમથી યજ્ઞોને કઉઅત આપવાચ્ચે મીનોઇ મકાનને સાડાં દુનીયાંને ચહુડતે દરબજીની બનાવે છે. યુરી દીનવાલો હોકમ

કામો ચોતરફ પંડરાયાં હતાં. સારા ગુણોને કોઈ પુછવું નહીં હતું, અને ભદુર્ધનાં કામો મોહટાઈ ભોગવતાં હતાં. સરચાઈ ઠંકાઈ ગઈ હતી અને ચોતરફ નોકસાંન ફેલાયેલું હતું. નેકીની વાત માત્ર છુપી ચાલતી હતી, પણ દેવાની યુરી કઉઅત (દુનીયાંમાં) આગલ વધેલી હતી.”

ઉલટા વીચારની વધારે કલ્પવતવાલો અને ખુરા ઉદ્દિઓગમાં આગલ વધનારો છે. તેમજ તે કુનીઆને નોકસાંન કરનારો અને તેને સંકટવાલી કરનારો છે. એટલાવાસ્તે કે, જે પ્રમાણે તે પોતે તેની દીનથી આગ્યે કુનીઆમાં ખુરા ઉદ્દિઓગની અંદર હુમેશાં ફાવનારો છે, તેમ તે તેનું જોર દેવાને આપવાગ્યે કુનીઆનો છુપી રીતે ઘટારો કરેછે.

(૨૨૧) તપાસ કરનારા વડાએજ તપાસ કરવાને લાએકનાની તપાસ કરવી ઘટારત છે, અને તપાસ કરેલાની તપાસ કરવી ઘટારત નથી; તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, ધાંનાઈથી છુપી વસ્તુને માટેની તપાસ કરવી, એ તેને ૨ માટેનાં કાંમની જાહેર પીછાંણુ કરવા તથા કામની માહીતી મેલવેલી દરએક ભલી પેદાએશને લગતી (લોકોને) સમજ આપવા સાડું છે. તપાસ કરવાને ૩ લાએકનો શખ્સ પુરતી ખાતરી આપનારો નથી, પણ તપાસ નહીં કરવાને લાએકનો શખ્સ પુરતી ખાતરી આપનારોછે એ તેએને લગતી શોહોરત (યાને લોકોમાં ફેલાએલાં મત ઉપર) થી છે. અજમાએશ કરેલો તે શખ્સ છે, ૪ કે જે જાહેર પીછાંણુ તથા શોહુરત અને તપાસથી તપાસ કરનારને સમજ મેલવવાજોગ નહીં હોએ. તરણ મરતબેની તપાસથી તપાસનું સેવટ નીપજે. અજમાએસ કરેલો શખ્સ તથા વસ્તુ, પેલા પ્રખીઆત હુકીમની માફક છે, કે જેની દવાઈ તરણ આદમીએને આપવાથી પેહુલવેહલાંજ તેએનાં દરદતું નીવારણ થવાથી તેને વીશે સારા હુકીમ તરીકેનો અભીપરાએ મલવાએ, તેને હુકીમોના ધંધો કરવાની છુટ આપીઅજમાં આવેછે. વલી જે (શખ્સ) ની દવાઈ કરવાથી, પેહુલવેહલાં તરણ આદમીએને મરણું પાંમવાએ, તેને વીશે ખોટા હુકીમ તરીકે દેડાવ કરીને તેને સજા કરીઆમાં આવેછે. એવા હુકીમોની તપાસ મુજબ કુનીઆનાંબીજાં દરએક કામ-દારીની તપાસ કરવા સાડું (દીનમાં) લખાંણુ આવેહુંછે. તેથી દીન અને હુકીમતને લગતા તરેહવાર રીતના શખ્સોનું સારી રીતે જાણવું તરણ કીસમની અને તરણ મરતબેની (તેએને લગતી) તપાસથી છે. માટે

સેવટની તપાસમાં જે સારો કરે તે ઉપર વીસવાસ રાખવો, અને તેને માનવો; અને જે કોઈ તેને લગતી ખાંતીઓથી યુરો જાણાએ તેને કુની-આંતો લોકોને હુમેશનું નોકસાંન કરવાથી તથા ઈજા દેવાથી અટકાવવો.

૫ જમશેદની ઓલાદના સારા પાદશાહઓની અંદર ફરેફુન પછી એરચની યુનીઆદના છે. તેમાં પેહલો તબક્કો મીનાએહરની ઓલાદથી, બીજો તબક્કો કચ્ચેની ઓલાદથી, અને ત્રીજો તબક્કો હુઆફરીતની*

* હુઆફરીત—એ બેહમનનાં તોખમથી હોમાએને પેટો પેદા થયું. આ પાદ-શાહ દારાખનું નામ છે. આવાં યશ્તના ૩૦ માં કરદાની અંદર ૧૩૦ મા ફકરામાં હુઆફરીતનું નામ આવેલું છે તેમાં આએ પાદશાહે અરફુસિરની બંધની કરીને મોહટાં રાજની ક્તેહ મેલવવા આહી હતી, અને તેમજ ‘શાહનામુ’ અને ‘તારીએ તબરી’ નાં લખાણુ ઉપરથી આપણને જાણાએ છે કે તેણે ઈરાનના દેશ ઉપરાંત તુરકસ્તાન—ઈમ—અને હીંદુસ્તાનના દેશો હાથ કરીને ત્યાંનાં પાદશાહો પાસેથી બંધની લીધી હતી. આવાં યશ્તના અવસ્તામાં આવેલા ફર્માશ્તુ જોલ વીશેશ નામ તરીકે વપરાએલું છે. પણ કામેલ પ્રોફેસર ડારમેસ્ટરે તેને અર્થથી શબ્દ સમજીને તેના અર્થ fully blessed (યાને ‘ઓદાની તરફથી’) પુરતા આશીરવાદ મેલવેલો) કરીને કીધે છે. દીનકદનાં ઉપલાં લખાણુમાં જાણા-વીદે છે કે:— ઈરાની પાદશાહોના તરીજો તબક્કો ‘હુઆફરીત’ ની ઓલાદથી છે, અને તેજ ક્યાંની ઓલાદથી સાસાંની તબક્કાના પાદશાહો ઉતરેલા કેહવાએ છે. એ વાતને ધીરદોસીનું શાહનામુ અને ‘તારીએ તબરી’ નાં લખાણુથી ઠેકા મલે છે. શાહનામાં અને ‘તારીએ તબરી’ માં લખે છે કે બેહમનના બે છેકરાઓ હતા તેમાં એકનું નામ સાસાંન હતું, તેને બેહમનનું રાજ નહી મલવાથી, તેણે પોતાની એકાંત જીવદગી યુજી હતી. અને તેની ઓલાદથી જે દીકરાઓ પેદા થતા હતા તેઓને સાસાંનનાંજ નામથી સરવે કોઈ ઓલાદતા હતા, અને છેલા સાસાંનની યુનીઆદથી પારસના હાકમ આબકની દીકરીને પેટો અરદેશર જનમેઓ હતો, અને તેનીથી સાસાંનીઆં પાદશાહોનો તબક્કો બનેઓ છે. વહી ‘તારીએ તબરી’ માં અશકાનીઆં તબક્કાના પેહલા પાદશાહ ‘અશક’ ના બાપનું નામ દારાએ-કેબર (યાને ઉનયાં કદવાલો દારા) કરીને લખે છે, જે બેહમન પાદશાહના દીકરા પાદશાહ દારાખનો બીજો દીકરો હતો, અને સેકંદરની હકુમતના વખતમાં તે નાધલી ઉમરનો હતો, તેથી સીકંદરની લડાઈમાં તેનો ભાઈ દારાએમેગર (યાને ઠીગણું કદવાલો દારા) મારેઓ ગીઓ તે વેલા તે કાંઈ કરી શકીઓતો નહી; પણ મલુકેતવાએકના વખતમાં તેના દીકરા અશકે ઈરાનનો દેશ પોતાના કબજામાં લેધને ઈરાંન દેશમાં અશકાનીઆં ઠોલાની હકુમત ચાલુ કીધી હતી. એ વીજેનું લખાણુ ‘તારીએ તબરી’ માં આએ પ્રમાણુ આવેલું છે:—

از روم ملکی بیامد و از دجله بگذشت و ازین سو آمد نام وی
ایبطحس و ازآب دجله ازین سوی حدسواد تا حداهواز و فارس و ری
بکوفت و ملوک طرایف اورا فرمان نکردند و سرهی رومی برخوبشتن
ملک کردند پس دارا ال کبر را پسروی بود نام وی اشک و بوقت اسکندر
خرد بود و بری بود و چون اسکندر روانرش دارا ال صغر را بکشت

ઓલાદથી ઉતરેલો છે. અને તેજ ક્યાંની ઓલાદથી સાસાની તબક્કાના પાદશાહો કેહવાય છે. આએ દરએક પાદશાહની અંદર ખોદાયેતાલાની તાબેદારીની અસર—ખાલેસી—ખોહટાઈ—પ્રમાણીક મજહબ—ફુનીઆની નેકી—તથા લોકોને હકુમતથી છુટાપણું આપવું એ જમશેદથી ઉતરવું આવીઉં હતું. અને આદમીએ તેને લગતી (યાને જમશેદની ઓલાદની) યાદ રાખીને હકુમતને સારૂં અજમાવેશવાલા પાદશાહની નેમણુક કરતાં હતાં. અને એજ તોખમનાએથી એક પછી એકના સંબંધથી ફશકેરેતીના (યાને છેલ્લા સુધારાનો) સંબંધ (દીનમાં) જણાવેલો છે.

દીનમાં જણાવેલું છે કે, (ફુનીઆમાં) યુરી હકુમત ઓહાકની ઓલાદનાએથી છે. (પેગમબર જરતોસ્તની પછી) નવમી તથા દસમી સદીમાં આએ ઓલાદના તાબેદારો થાઈ ગીઆ છે.* અને તે દરએક સપ્ત અપ્રમાંણીક—એબવતો—અનીતીવાલો—ફુનીઆને નોકસાંન—હલાકી અને વેરાંન કરવાનો વીચાર ધરાવનારો, તથા હકુમતથી રદઅતને તંગીમાં રાખનારો ઓહાકથી હતો. આદમીએને યુરા હાકમ તરીકે તપાસ કરવાનું, અને તેને વીશેનો સેવટનો ઠરાવ કરવાનું, તે ઓહાક (નાં નાંમ) ની યાદથી હતું. તાજના તોખમનાએને (કુદરતથી) અપકીરતી—હાંણી પોંહચવી અને અપ્રસીદ્ધ થવું છે.

દીનમાં જણાવેલું છે કે, ફુનીઆની શરૂઆતથી ભલી દીનના તરીકાની અખશેશ મેલવનાર ગયોમર્દ હતો. અને તેની મારફતે આદમીની

این چیزها نقوانست کردن پس این ابطیکس رومی بیامد و ملک از آب دجله این سومی تا ری بکرفت این اشک شده بود لختی سپاه اورا کرد آمد و ملوک طوایف هرکسی اورا یاری کردند و سپاه و خواسته فرستادند تا ابطیکس را بکشت و همه مملکت وی بکرفت از آب دجله تاروی و ملوک طوایف اورا فرمان کردند چون اورا بشناختند که پسر دارا بود و ملک اورا سزا بود و بدو نامها کردند و نام او بر عنوان پیش از نام خود کردند

* આએ વખતમાં 'મજદક' તથા તેના જમ્બેનશીનાએ ધરાંનમાં મજદકી દીન તથા દોરનો ફેલાવો કીધો હતો, પણ તેઓને કતલ કરાવીને નોશિરવાંન આદેલે ધરાંનમાંથી મજદકી દીનવાલાએનો નામ કીધો હતો.

ઓલાદ ચાલુ થઈ હતી.* હોશંગની મારફતે હુકુમત અને નીચાધીસ-પાણું ચાલુ થયું હતું. જમશેદની મારફતે ફનીચાને અમર્ગ કરવાનું કાંમ ચાલુ થાઈ હતું. અને જમશેદની પછી તેની દીનથી જમશેદની ઓલાદમાંના પાદશાહોએ જરતોસ્તના વખત સુધી ધૂરાંનમાં સુધરેલી હુકુમત ચલાવી હતી. જરતોસ્તની મારફતે (આદમીઓની અંદર) દીન સંપુરણ રીતે કબુલ થવાએ તથા રેવાજ પાંખવાએ, દેવતાં કાલબુદોને શેકસ્ત પોંદ્યી હતી.† બીજી વખતે (દીનને લગતો) સુધારો કરતાં જર-તોસ્તની ઓલાદના હોશેદરની મારફતે ચોપગાં (વેહુશી) જાનવચ્ચેનાં કાલ-બુદો શેકસ્ત પાંખશે. તરીજી મરતખે (દીનને લગતો) પાછો સુધારો કરતી

* ફરવરદીન યશતના ૨૪ માં પ્રકરણના ૮૭ માં ફકરામાં ગયોમરદનાં અશો ફરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—

ફેરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—
 ફેરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—
 ૦ ફેરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—

“ ગયોમરદનાં અશો ફરોહરની હમો યાદ કરીએ છઇએ. જેણે પેહલાં અહુરમજદના વીચારને અને તેની શીખામણને સંભલી હતી. અને જેનીથી અહુરમજદે ધરિાની પ્રજાવાલી જાતને તથા તેની યુગીઆદને ઉતપત કીધી હતી.”

† યજશનેના નવમાં હાનાં ૧૪ અને ૧૫ માં ફકરામાં જરતોસ્તે દેવાનાં કાલબુદોનો નાસ કીધો તે વીચેનું વરણન હોમ યજદની જખાંનીથી આએ રીતે આંવેલું છે:—

ફેરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—
 ફેરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—
 ૦ ફેરોહરની યાદ કરતાં આએ રીતનું વરણન આંવેલું છે:—

“ એ જરતોસ્ત વખાણાએલાં ધરાંવેજની અંદર તું પેહલવેહલાં ચાર અહુનવર ગણીને પઢ્યો. ૨ અને યુલંદ આવાજે (તે અહુનવરનું) પઢાંણુ કીધા પછી એ જરતોસ્ત તુંએ સઘલા દેવાને જમીનની અંદર છુપીઆ કીધા; જેઓ તેની આગમય આદમીનાં ૩૫માં આએ પૃથવી ઉપર આવતા હતા. માટે તું તારાં શરીર અને આત્મા એ બંધેના બલથી ઘણોજ યુજોરગ—ઘણોજ કઉમ્મ-તદાર—ઘણોજ ઉદીઓની—ઘણોજ જડપવાલો અને (દરએક કાંમમાં) ઘણોજ ફતેહ મેલવનારો છે.”

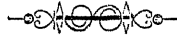
૧ આએ ચાર અહુનવર યજશનેની અંદર અએતદતેમની સેવટે હોમને કુટતાં પઢવામાં આંવેલું તેને સમજવા,

વખતે જરતોસ્તની ઝોલાદનાં ‘હોશેદર માહુ’ ની મારક્ટે દંખ મારનારાં (જનવરો) ની ઝોલાદનાં કાલબુદ્ધો શેકસ્ત પાંમશે. ઝને ચોથી મરતખે પાછો (દીનને લગતો) સુધારો કરતી વખતે જરતોસ્તની ઝોલાદનાં સોસીઓશની મારક્ટે બે પગી ઝોલાદનાં (આદમીઓનાં) દરજનાં જ્યાં કાલબુદ્ધો શેકસ્ત પાંમશે. (એટલે જ યુરા ખવાસનાં આદમીઓની અંદરથી તેઓનાં દુરગુણો નીકલી જશે.) દરએક મરતખે ફુનીઆંમાં તે પ્રમાણીક મજબુબને ચાલુ કરવાએ તથા સઘલાં આદમીઓએ તે ઉપર એતેકાદ સુખવાએ ઝને ચુસ્ત રેહવાએ દાદારની ઇચ્છા ઝને ફરમાનુથી તનપસીનને લગતો છેલ્લો સુધારો થશે.

યુરી દીન—એ દેવોની ઝનીતીનો (માંણુસોને) ફરેખ આપવા સાચ છે. ઝને તે પેહલલાં પેદાએશને ઘટાડનારાં ઝોહાકે પસંદ કીધી હતી. ઝને યાહુદીઓનાં ધરમ ખુસતકનાં લખાંણુની શરૂઆત તેણે કીધી હતી. ઝોહાકથી ફુનીઆં અપ્રમાણીક—એબવન્તી—ઝનીતીવાલી—નોકસાંનકારક ઝને મોતવન્તી (યાને દોજખની સજા ભોગવવાને લાએકની) બનીછે. યાહુદીઓનાં પેગમબર એબરાહીમનું (આએ ફુનીઆંમાં) પોંહુચવું તેનાથી થાએઉં હતું. ઝને પેહલલી—બીજી ઝને તરીજી વખતે લોકોને યાહુદીના ધરમના તાબેદાર થવું તેનાથી બનીઉં હતું. ઝને મજબીબસ્તની દીન ધરાવનારાં ફુનીઆંનાં આદમીઓને હુમેશાં તરેહવાર રીતે અપ્રમાણીક—એબવન્તું—ઝનીતીવાલું—જનાકાર—બદકાર ઝને હાંણી પોંહુચાડનાર બનવું, આએ ઝોહાકના ધરમવાલા આબમુદેહ સરદારોથી છે. તેઓને તોડવા માટે લાએકના થવા, ફુનીઆંને તેઓથી પાક રાખવા ઝને તેઓથી લોકોને છુટકારો આપવા સાચ દીનમાં જણાવેલું છે. માટે બીજી બેહદ વસ્તુઓને તરણુ મરતખે તપાસવાએ જ (વસ્તુ) હયાતીવાલાં ઇનસાંનેને વધારે સારી હોએ તેથી તેઓને સુધારવાં. ઝને જ ચીજ યુરી હોએ તેને ભાંજવી ઝને ખરાબ કરવી. આ વીચાર બલી દીનવાલી હકુમત ઝને યુરી દીનવાલી હકુમતને સાચું જણાવેલો છે.

- ૧ (૧૩૦) દીનદાર આદમી દીનના સમયને લીધે તે દીનને નામે ઝોલખાએછે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, જે માણસની અંદર મળદીવ્યસ્ત્રી ન્દીન હોએછે, તે (આદમી) મળદીવ્યસ્ત્રી દીનનો વીચાર રાખવાના સમયથી પોતે મળદીવ્યસ્ત્રી દીનવાલું કેહવાએછે. એની ત્રીસલ આએ પ્રમાણે છે કે, જેમ દરએક જાત તેની અંદરની બુનીઆદને લીધે તેને નામે ઝોલખાએછે, તેજ પ્રમાણે દીનદાર આદમી દીનને લગતા વીચારથી પોતાને ચલાવવાએ મળદીવ્યસ્ત્રી દીનને લગતો કેહવાએછે.

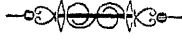
- ૧ (૧૩૧) (માણસનાં) રવાંનને તેનાં બદનની મારપ્રતે ગુનાહથી દુર રેહવાએ અને સવાબવું કાંમ કરવાએ (ખોદાતાલાની તરપ્રથી) શુકર ગુજારી મેલવવીએ, અને તથી ઊલટું ચાલવાના સમયે કેદી થવુંએ; તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, જેમ એક સવારને તથા હાંકનારને ઘોડાથી કહ્યત મલેએ, તેમ રવાંનને બદનથી કહ્યત મલેએ. રવાંન, તેના માલેક તથા તેને બદન આપનારની તરપ્રથી, તેને માટેની લાએક કહ્યતનો બદલો મેલવનારું બદનને શીખામણ દેધને ગુનાહ કરવાથી પાછું રાખવાએછે. અને ચાલસાધથી સુખને પસંદ કરવાએ, તથા સુસ્તીથી બેદરકાર રેહવાએ, અને ગુનાહથી પરહેજ નહી કરવાએ, તથા સવાબ કરવા વગર રેહવાએ, તે રવાંનને સજા કરવાને લાએકનાં મકાંનમાં નાંખેએ. આએ પ્રમાણે કે, જેમ એક પાદશાહ તેના ઘોડાને સારી કેલવણી આપનારા ઘોડા કેલવનારનું, ઘોડાને સારી કેલવણી આપવા સારૂ તથા તે ઘોડાને સારી ચાલથી ચલાવવા માટે એહસાંન માંનનારો (ધ્યાને સારો બદલો આપનારો) છે, અને નહી સારી કેલવણી આપવાથી તે પાદશાહ તે (કેલવનાર) ને કેદમાં રાખવો વાજબી ગણેએ તેમ.

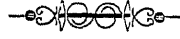
(૧૪૧) આદમીઓમાંનાં વધારે સારી ખસલતવાલાં તથા
વધારે યુરી ખસલતવાલાં (આદમી) ઓ વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, યુરા (દેવના) સાયાથી જલવવા સારું આદમીઓની ૨
અંદર યજ્ઞી ખોરેહ પોંહ્યવાએ તેઓ ઘણી સારી ખસલતવાલાં રેહુછે.
જેમ યજ્ઞી પોતાનાં કાંમની અંદર ઘણા ઉલટ ભરેલા રેહુછે, તેમજ આદમી
પોતાના ધંધાની અંદર વધારે ઉલટ ભરેલું રેહુછે, તે ઉપલા સમખને
લીધેછે. આદમીઓમાં જે કોઈ (પોતાનાં) કાંમની અંદર વધારે ઉલટ ભરેલું
હોએછે, તે તેના આત્માના (ઉપર જણાવેલા યજ્ઞી) સંબંધને લીધેછે;
અને વલી યજ્ઞીની સાયના સંબંધથી કાંમ કરવાએ તે (આદમી) ખોદાએ-
તાલાનો વધારે સંબંધ ધરાવનારૂં થાએછે. (દરેક આદમીએ) યજ્ઞીથી
લાએક બનવાએ ખોદાએતાલાનો આભાર માનવો જોઈએ. વલી તેની
અંદર કાંમ કરવા સારૂ યજ્ઞીની તરફથી પોંહ્યેલાં કહ્યતને લીધે, તથા
યુરા (દેવ) ના સાયાથી (તેનો) સંભાલ કરવાને માટે ખોદાઈ નુરના
પોંહ્યવાએ, (આદમી) ઘણું ધંધાંદાર રેહુછે. ભલી દીનની અંદર અહુર-
મજ્ઞના કલાંમથી જણાવેલું છે કે:—“ યજ્ઞી ખોરેહની બખશોશ તેને (યાને
ખાણસને) ઉલટવાલું રાખનાર, તથા પેલા નોકસાંન કરનાર અને યુરા
સાયાવાલા (એહરેમન) થી ઘણું દુર રાખનાર છે.” તેથી જે કોઈ ઉદીઓગ ૩
વગર વધારે આલસુ રેહનાર છે, તે યજ્ઞીના સંબંધનું કાંમ કરવાથી
દુર રેહનારો શખસ યજ્ઞીની તરફથી મલેલી કહ્યત છતાં નહીં કાંમ
કરવાને લીધે ખચીત ખોદાએતાલાનો આભાર માનનારો નથી. એ વીશે
ભલી દીનની અંદર અહુરમજ્ઞના કલાંમથી (વલી) જણાવેલું છે કે:—“ તેને
(દેવના) યુરા સાયાથી આલસાઈવાલાં પાપની બખશોશ છે.” એજ કારણ-
સર જ્યાં તે દુકાલને પસંદ કરનારો આલસુ છે, ત્યાં તેને સારૂ અહુરમજ્ઞે
અનાજ પેદા કરેલો નથી.

- ૧ (૧૧૩) દીનવાલાઓના કેહવાની સમજને દાનાઈથી કયુલ રાખવી,
અને જેનો ભરમ તથા કારણ દાનાઈથી નહી
જણાએ તેને નહી કયુલ રાખવા વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

- ૨ જાણવું કે, આદમીઓની અંદર ઇનસાફ કરનારી અક્કલ છે, તેથી
જેમ એક નીઆધીસ તે (ઇનસાફ)ને લગતી ભેદ ભરેલી બાબતની ઉપર
તેને લગતો ચુકાદો કરવા સારું, આભરૂદાર માણસની શાક્ષીને કયુલ રાખે છે,
અને જે કાંઈ તેની દાનાઈમાં સાચું ખોલવું જણાએ છે તેને તે પસંદ કરે છે;
તેમ ચુકાદો કરનારી અક્કલ (જે) ભેદ ભરેલી બાબત (યાને ગેબને લગતી
સમજ) હુયાતીને સારું મેલવવાજોગ છે, અને (જે) હુયાતીને સારું
મેલવવાજોગ નથી, તેને દીનને લગતી સમજથી કયુલ રાખે છે. જે (વસ્તુ)
દાનાઈની મારફતે ચહુડતે દરબજેની અને સઘલી રીતે સાચવટ ભરેલી
૩ જણાએ, તે દાનાઈને લગતી વસ્તુ છે; (તેથી) જે (વસ્તુ) દીનની દાનાઈની
મારફતે કંગાલ અને ખોટાંવાલી જણાએ, તેના કલાંમ હુયાતીને મારેના
૪ નથી. જેમ એક નીઆધીસની હજુરમાં એક જુદો શખસ યુરી સમજ-
વાલી શાક્ષી આપે છે, તેનું શક ભરેલું ખોલવું તે નીઆધીસને કયુલ
કરવાજોગ નથી, તેમ અક્કલની હજુરમાં જે અન્ધકાર સમજ કેહવામાં
આવે છે, તેને તે ચુકાદો કરનારી અક્કલ કયુલ રાખતી નથી.

- ૧ (૧૧૪) કરવાજોગ અને નહીં કરવાજોગ કાંમ વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

- ૨ જાણવું કે, સવાબ કરવાજોગ છે; અને ગુનાહ કરવાજોગ નથી.
૩ સવાબ બે તરેહના છે, એક સવાબ જાતી સવાબ તરીકે છે, જેવો કે ભલાઓને
પુશી રાખવાને લગતો. બીજો સવાબ મોહરો વીચાર (યાને મોહરો
મનને લગતો છે, જેવો કે ભલા લોકોનાં મુખને મારેના મોટા વીચારથી
૪ યુરી દીનવાલાઓને પુશી રાખવાને લગતો. ગુનાહબી બે તરેહના છે, એક
ગુનાહ જાતી ગુનાહ તરીકે છે, જેવો કે ભલાઓને ફુખી રાખવાનો; અને

બીજો ગુનાહ ખરાબ વીચારને માટેનો છે, જમ કે જ (બુરી દીનના) લોકો ભલાઓને સારૂ મોટો વીચાર રાખનારા હોયે કે ભલાઓ ખુશી રેહ, તેવા બુરી દીનવાલાઓને ડુઃખી કરવાનો.

(૧૩૭) આત્માને લગતી બોધ શક્તિ (યાને બુદ્ધી) બદનની ૧
તપાસ અંદરથી અને બાહરથી રાખેછે, તે વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

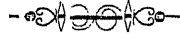
ખાંણુવું કે, બદનની અંદર આત્માને લગતી બોધ શક્તિ છે, તે ૨
લોભના જોરસાથી તેને તપાસેલું રાખેછે. અને તે બોધ શક્તિ બદનની
બાહરથી છેક બદનની અંદર જે કાંઈ ખોરાક પોહુએછે, તે રોટી તથા ગોશ-
તના પ્રમાણીક ખોરાક ખાવાની તથા કાચ્ચેદાસર દારૂ પીવાની માણુસને સમજ
આપેછે. તેમજ બોધ શક્તિ નસા* તથા એહરનસા† બાહરથી (અંજાણુપણે) ૩
ખાવામાં આવે તેથી બદનને ઘણીજ સુગંધીવાલાં કુલપાંણુ સુગવાની એતવણી
આપેછે; અને નસા તથા એહર (તે બોધ શક્તિ) અને તેને લગતી વધારે ૪
રીમની બદન સાથે આખેજ થાયે તેની (માંણુસને) સમજ આપેછે.
આત્માને લગતી બોધ શક્તિ, ભલા વીચારવાલી (બેહુમનની) શક્તિ જે ૫
બુદ્ધીનું મુલ છે, તેના બદનની અંદર રેહવાએ, બુરાં મનવાલા (અકોમન) ને
તે (માણુસ) ની ઉપર દોડવાથી તથા બુરાઈને પસંદ કરવાથી (તેને)
જલવેછે. તે (શખ્સ) નેકીથી સારી ચાલચલણુવાલો છે, (એટલેજ દીનને ૬
લગતી હુકુમતથી પોતાને ભલી ચાલચલણુવાલો રાખેછે,) કે જે નેકીની
હુકુમત તલે હયાતી ભોગવેછે.

* નસા—એ મુએલાં આદમી—સગ—અને ખાંજાં રોગ તથા મરણુ
ઉત્પન કરનારાં જનવરોના માસને કેહછે.

† એહરનસા—એ મુએલાં યા જીવતાં માણુસના મુરદાલ ખાલ—તપ્પ—
લોહી—પેશાબ અને ચરકીનને કેહછે.

૧ (૧૩૫) પાદશાહોની સરવેથી સરસ ખુબી તથા સરવેથી સરસ બદી વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, ભલી દીનમાં જણાવેલું છે કે પાદશાહોની સરવેથી સરસ ખુબી, સારા પ્રતાપે (યાને ખોદાઇ નુરની સાહેતાથી) ફુનીઆને સારી રીતે રાખવાએ છે. અને (તેઓની) સરવેથી સરસ બદી, યુરો સાયાથી (યાને દેએની સાહેતાથી) ફુનીઆને ઘણી ખરાબ રીતે રાખવાએ છે. સારો પ્રતાપ આએ પ્રમાણેનો છે કે, તે યજ્ઞી પ્રતાપે કરી પેલો પાદશાહ ફુનીઆનાં લોકોનો સંભાલ તથા તેઓને ચલાવવું એક ઘેરઘણીઆણીની માફક કરે છે, (એટલેજે જમ એક ઓરત ઘરનાં લોકોને લગતો સઘલો કારોબાર સારી રીતે ચલાવે છે, તેમ તે પાદશાહ ફુનીઆનાં લોકોનો કારોબાર ચલાવે છે.) સારી રીતે રાખવું એ પ્રમાણે છે કે, ફુનીઆનાં લોકોને ઇનસાફ આપવાએ, તથા તેઓને સુખ આપવાએ, અને ક્ષાએદો કરવાએ, તે સારી ચાલવાલો પાદશાહ ફુનીઆને સારી રીતે રાખી શકે છે.
- ૫ યુરો સાયો આએ પ્રકારનો છે કે, તે દેવતા સાયાને લીધે એક પાદશાહ ફુનીઆનાં લોકોનો (ઘરની) ઓરતની માફક સંભાલ કરી શકતો નથી, પણ તેઓને તે એક ક્ષીતનાખોર ઓરતની માફક ચલાવનાર છે.
- ૬ (રૈયતને) ખરાબ રીતે રાખવું, આએ રીતે છે કે તે યુરી ચાલ-ચલણવાલો પાદશાહ ફુનીઆનાં લોકોને ઇનસાફ નહીં આપવાથી અને તેઓને નોકસાંત તથા ડુઃખ પોંહ્યાડવાએ ખરાબ રીતે રાખનારો છે.

૧ (૧૩૬) આદમી (પોતાના) છુટકારને સારૂ પેદા કરનારવું કરજદાર (યાને આભારી) છે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, જમ એક સ્તુતી કરવાએ (આદમી) બીજા શખસથી તેને માર્ગેની વખાંણું થવાએ તેનો ઉપકાર માને છે, તથા તેનો પાછો બદલો આપવાની ધારણા રાખે છે, અને હુમેશાં તે યુએર્ગ બદલાનાં પરીણામવાલા સ્તુતી કરનારને (તેનાં) કરેલાં કાંમનો યુએર્ગ બદલો તેની

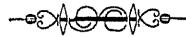
તરફથી (યાને જોની વખાણુ થાએલીછે તેથી) મેલવવાએ સેવટનું કાંમ ગણેછે; તે પ્રભાણેની સરવેથી સરસ વખાણુ કરવાએ પાક અને લલા પેદા કરનારની ધ્વંષ્ટાછે. તેથી તે સાહેબ તેની તાબેદાર પેદાએશને તેની પોતાની પ્રસ્તેશ અને વખાણુ કરવાથી તેનાં કાંમનો બદલો આપનાર છે. વલી તે સાહેબે માણુસને તે કામને માટેની (યાને ખોદાએતાલાની પ્રસ્તેશ અને વખાણુ કરવાની) શક્તિથી લાએક બનાવેલુંછે, તે સખબથી તેને સાડૂ (માણુસે) કરેલાં કામનો બદલો આપવાની તેને જરૂરની કરબ વીચારવી નથા બદલો આપવોછે. અને પોતાની તરફથી તે બદલો મેલવનારને તેનાં કરેલાં કામનો બદલો મલવાને કામના બદલા તરીકે ગણુવા કહેલુંછે. કેટલેએક દરબજે હીયાંસુધી છે કે, કોઈબી કઉચ્ચતદાર (યાને ખુબીવનતાં) કાંમથી, બદલો આપનાર (દાદાર)થી માણુસ ખાલી રેહનારૂં નથી.

૩

(૧૩૪) ભલી દીન તથા યુરી દીનને લગતો અસબાબ, તથા
ભલી દીનવાલાની સરવેથી ઉતરતી, મધ્યમ અને
સરવેથી ચહડતે દરબજેની પદવી, તથા (ભલી
દીન અને યુરી દીન) એ દરએકના ટોલ
વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

જાણુવું કે, ભલી દીનને લગતો અસબાબ, આદમીની અંદર
અહુરમબદની ધ્વંષ્ટા તથા ભલી દીનને માટેનો જાતી વીચાર હોવાને
લીધેછે. અને તેને લગતો તોલ ખેહુ કુનીઆંને લગતા રોશન વીચારવાલા
તરીકા ઉપરથી થાઈ શકેછે.

૨

યુરી દીનને લગતો અસબાબ, આદમીની અંદર ભલી દીનને
માટેનો જાતી વીચાર નાપસંદ હોવાને લીધેછે; અને તેની મીસાલ
અન્ધકારને લગતી દીનના વીચાર અને યુરી અક્કલના તરીકાવાલાં
અનતકરણુ ઉપરથી છે. યુરી દીનને લગતો અસબાબ દીનની હયાતીને
નહી માનવાનો છે, અને તેને લગતો તોલ અનતકરણુને અહુરમબદના
મારગથી બંધ કરવાએ તથા અહુરમબદની નસીહત વગર પોતાને રાખ-
વાએછે. ભલી દીનની સરવેથી ઉતરતી પદવીવાલું (આદમી), અહુરમ-

૩

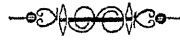
૪

૫

- ૬ જ્ઞની મરજીને લગતું ઘણું જ થોડું વીચારનાર—ઘણું જ થોડું સમરણ કરનાર અને ઘણું જ થોડું કાંમ કરનાર છે; અને ભલી દીનને લગતો તેનો તોલ સરવેથી ઉતરતાં અશો (આદમી) ને લગતો છે. ભલી દીનની મધ્યમ પદવીવાલું (આદમી), અહુરમજ્ઞની મરજીને લગતું મધ્યમ વીચારનાર—મધ્યમ સમરણ કરનાર અને મધ્યમ કાંમ કરનાર છે; અને તેનો ભલી દીનને લગતો તોલ મધ્યમ અશો (આદમી) ને લગતો છે.
- ૭ ભલી દીનની સરવેથી સરસ પદવીવાલું (આદમી), અહુરમજ્ઞની મરજીને લગતું સરવેથી સરસ વીચાર કરનાર તથા સમરણ કરનાર અને કાંમ કરનાર છે. અને તેનો ભલી દીનને લગતો તોલ સરવેથી ઓતમ અશો (આદમી) ને લગતો છે.

- ૧ (૧૩૧) આત્માની ઇચ્છા યજ્ઞાંની તરફની હયાતીને પસંદ કરવાની છે તે વીશે; તથા ખલકની હયાતીને આડે આપનારા તથા ખલકની આગમચના હરીફ વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, આત્માની ઇચ્છા, ખોદાની તરફથી હયાતીને આહવાની અને બદનને યજ્ઞોની ખાલેસ દોસ્તી તથા કામ કરવાને મારેની ઇચ્છા આપવાની છે. વલી તે ઇચ્છા આરાધના કરવાનેગ ફરોહરના સ્પીતમાં નરતોશતે ખોદાની તરફથી માંગી હતી. યજ્ઞાંની ઇચ્છાવાલો આત્મા હુમેશના સવાબે કરી છે. આત્માને યજ્ઞાંની તરફની ખુશી, ભલા વીચાર વાલી જાતી અક્કલના સંબંધથી છે. ભલી દીનને પસંદ કરનાર (આદમી) આત્માને સારૂ ભલી વસ્તુને પસંદ કરનાર છે; કારણકે નરતોશતનો આત્મા યજ્ઞાંનાં સંબંધવાલો તેથી થયો હતો. અને આખે ફનીઆમાં તે ભલી દીનના વડા ધરમગુરૂ તરીકે જાણુયો હતો. તથા તે (અશો નરતોશત) યજ્ઞી ખવાસથી યજ્ઞોને મલતું કાંમ કરનારા પાદશાહોને ખોરેહ તથા કીરતી આપનારો હતો; સખબ કે તે (પાદશાહ) ઓની ઇચ્છા (તેઓની) ઓલીદની મારફતે કશકેરેતને લગતો સુધારો કરવાની હતી.
- ૩ જ (પાદશાહ) દેવોની ઇચ્છાથી દેવ પ્રસ્તીની મારફતે દેવોનું કાંમ કરનારો છે, તે ખુરા સાયાવાલો હાકમ છે. જ પ્રખાણેની ઇચ્છાને

પેદાશ્ચેશના ઘટારો કરનારા હાકમ ઝોહાકે પસંદ કરી હતી. દેવની ઈચ્છાવાલું (માણસ) હુમેશના ગુનાહે કરીછે. આત્માને દેવોની તરફથી ખુશી, યુરાં મનવાલી ઉલટી અક્કલના સંબંધથી છે. જે કોઈ આત્માને સાડ તે (યુરી દીન)ને પસંદ કરનાર છે, તે ઘણાં યુરાં સેવટવાલો છે. કારણકે પેલો ઝોહાક દેવોના સંબંધવાલો તે (યુરી દીન) થી થાયો હતો. અને તેનું ઘણું જ યુર સેવટ આવીઉં હુતું. અને તે (દીન) ને લીધે, તે આચ્છે ફનીઆનાં લોકોમાં યુરી દીનના વડા ધરમગુરૂ તરીકે જણાયો હતો. અને તે પાંપી દરૂજ (યાને અંબ્રમઈનીઉશ) ના ખવાસની (લોકોને) કેલવણી આપનારો તથા તેને મલતી ઈચ્છાનું કાંમ કરનારાચ્છેને ઠગાઈથી ખલકની આબાદીની અપ્પેશ કરનારો હતો. અને તે (ઝોહાક) સેવટે હુયાતીવાલાં (ઈનસાંન) ને પાછું ફુઃખ દેનારોછે.* જે ધરમગુરૂચ્છે પછવાડેથી (લોકોને) ફુઃખ દેનાર તરીકેના છે, તેચ્છે સેવટના છુટકારાના આગેવાંન કેમ હોચ્છે ? જેચ્છેના મજહુબને લગતા સખુનો છુપી બદીની તથા પાપી (અંબ્રમઈનીઉશ) ની કેલવણી આપનારા હોચ્છે, તે મજહુબને માટેના કેમ કેહવાચ્છે ? માટે તે સારા મજહુબને લગતા તથા સારી હુકુમતને લગતા કેહવાચ્છે નહીં.

૪

* ઝોહાકને વીશે જણાવીઉંછે કે તે હયાતીવાલાં ઈનસાંનને પાછું ફુઃખ દેનારોછે. તેનું જાણવું એ છે કે, જ્યારે પાદશાહ ફરેદુને ઝોહાકને મારી નાખવાનો આદા કીધો, ત્યારે અશી સરેશ તેને મના કીધો હતો, અને 'દેમાવન્દ' પાહડની અંદરના એક ઝાહમાં તેને કેદ કરવાની બલામથુ કરી હતી. અને તેમ ફરેદુને તેને કેદ કરેચ્છો હતો. જે વીશે શીરદોસી પોતાની શાહનામાની કેતાબમાં આચ્છે પ્રમાણે લખી ગીચ્છે:—

بدان گرزۀ گاو سرنوست برد	بژد بوسروش ترک او کرد خورد
بیامد سروش خجسته دمان	مزن گفت و کورا نیامد زمان
همیدون شکسته ببندش چوسنگت	ببر تاد و کوه آیدت پیش تنگ
یکوه اندرون به جود بند اوی	نیاید برش خویش و پیوند اوی

જો કે પાક અવસતામાં ફરેદુને ઝોહાકને મારીનાંખીચ્છો એવું લખાણ આપણને મળેછે. પણ યુન્દેહશને—જે પેહલવી જામાસ્પ નામિહ— અને આફરીને અરદાફર અશમાં ફરેદુને ઝોહાકને 'દેમાવન્દ' પાહડનાં ઉંડાંનમાં બંધ કીધોછે, અને આપરના વખતમાં તે બંધથી છુટશે, અને સેવટે પેહલવાન શાંમ તેને મારશે. એવું લખાણ આપણને મળેછે.

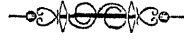
૧ (૧૫૦) આદમીને લગતો ટોલ (કેમ કરવો તે) વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, આદમીનો ટોલ (યાને તેને લગતી પીછાંણુ) આચ્છે
(નીચે જણાવેલી) બે રીતથી ઘેચ્યાંનમાં આવેછે. તેમાં એક અક્કલની
કઠિઅતવાલું, અને બીજું અક્કલની નખલાઈવાલું (આદમી) છે.
- ૩ અક્કલની કઠિઅતવાલું (આદમી) દરએક ચીજનો સોક અક્કલથી કરનારૂં,
અક્કલથી કાચેદાસર ચાલનારૂં, અક્કલથી તપાસ રાખનારૂં, અને
- ૪ અક્કલથી (પોતાની) સલામતીને જોનારૂં છે. અક્કલની નખલાઈવાલું
(આદમી), મતલબી ચેરાદાવાલું તથા મતલબી તરીકાથી ચાલનારૂં છે. અને
મતલબી તરીકાથી ચાલનારૂં આદમી હુયાતી જે રંગીન વસંતરૂતના જેવીછે,
તેને જોતું નથી. એટલેજ ચંદ્રને ખાંચીથી જોનારાઓને જેમ ચંદ્ર
દેખાએછે, તેમ તેને તેઓ કયુલ રાખેછે, (તે પ્રમાણે અક્કલની નખલાઈવાલું
- ૫ આદમી તેની ખાંચીને જોઈ શકતું નથી.) યુરા ચેરાદાવાલું (આદમી)
એ પ્રમાણે પોતાની હુયાતીને દાંનાઈથી જોયા વગર ખરાબ કરનારૂં તથા
સારી સમજ વગરનું છે; અને તે પોતાની સવાહશક્તિથી મીથાં તથા
કડવાંને પીછાંણુવું નથી, તથા સાંભલવાની શક્તિ છતાં સાચાં અને
જીડાંને ઝોલખતું નથી. ગરજલો લોકો ગરજને લીધે પુશખોઈને બદખોઈ
તરીકે, અને બદખોઈને પુશખોઈ તરીકે, તથા મીથાંને કડવાં તરીકે,
અને કડવાંને મીથાં તરીકે ગણેછે અને બોલેછે. અને એવાં નાપસંદ
- ૬ ધંખાંનવાલા લોકો (ફુનીચ્યાંમાં) ઘણા છે. ઘણા ધરમગુરૂઓ આચ્છે
પ્રમાણેનું કાંમ કરનારા છે; અને વલી યુરી સમજના સપુનોથી અનીતીને
લગતો અને બીજી બદીને લગતો લોકોને શોક ઉતપન કરનારા છે.
અને દરએક કેકાંણે (આદમીઓને) સમજવા છતાં, તે અનીતીવાલા
ધરમને તેઓ ભલાઈનાં મુલનાં સંબંધવાલો તથા સઘલી દાંનાઈવાલાના
સઘલી ભલાઈવાલા ધરમ તરીકે કહુનારા છે.

(૧૫૧) પેદાના કરનારની સ્તુતી અને બંદગી કરવા વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાંણુવું કે; પેદાનો કરનાર પોતે ખલકનાં લોકોને સઘલી ખુબી-
વાલી જીનદગી આપવાને લીધે, (લોકોની તરફથી) સ્તુતી અને બંદગી કર-
વાને લાએકનો છે. વલી દાદારની સ્તુતી કરવી એ, તે સાહેબ જે મીનાઈ-
આંત મીના, સઘલી સમજ ધરાવનારો, સઘલી શકિતવાલો, અને પુસ્તી
હુકુમતવાલો છે, તેની સઘલી સામેતીએને લીધેછે. નીઆએશની અંદર
(એટલેજ નેમાજની અંદર) દાદારની સરવેથી પેહલવાં વખાંણુ કરવી.
અને યજ્ઞને (યાને આરાધણા) ની અંદર તેની ખશનુમન (એટલેજ યાદ
બીજા ઇબદ અમેશાસ્પદોની) આગમય કરવી; જેથી દાદારની તરફથી
હુયાતીવાલી પેદાએશને કહ્યત મલેછે. ખોદાએતાલાની સ્તુતી કેમ કરવી ?
દાંનાઈ, સચ્ચાઈ, અને સખાવતે કરી. સખબ કે તેથી દાદારને પુરતો
મરતખો મલેછે. અને (તે બંદગી કરનાર) આદમીને તેનો બદલો
મલેછે. એજ પ્રમાણે પોતાના પેદા કરનારની સ્તુતી, નીઆએશની અંદર
સેવટે કરવી ઘટારત છે. તથા યજ્ઞનેની અંદર સેવટે તેની ખશનુમન
પેહલી સજવાર છે.* ખોદાએતાલાની આરાધણા—એ પેદાએશને તેનો
સંબંધ આપવાના સખબ તરીકે તથા તેના સારા ગુણુ, સવાબકારી, અને
કહ્યતની બખેશની ગવાહી તરીકે છે. તે (જાંણુસની) સ્તુતી—બંદગી
અને આરાધણા, દાદારની સ્તુતી—બંદગી અને આરાધણા કરવા છતાં
સેવટે તે દાદારને, તેમજ તેની પેદાએશને પોંહચતી નથી; કે જેની
(સ્તુતી—બંદગી અને આરાધણા) દાદારની તરફથી ધીકારવાજેગ તથા
તેની પેદાએશને કુખ દેવાજેગ હોએ. જે શખ્સ યજ્ઞની જગોએ દેવનાં
નાંમની યાદ કરનારો હોએ, તે દાદારને માટેની નેક હુયાતીવાલો અને
તેની અસલ પેદાએશના સંબંધવાલો કેમ કેહવાએ ?

જે ધરમગુરુએ (ખોદાએતાલાની) બંદગી અને આરાધના કરનારા
નથી, તેએ એકથી બીજાને (ખોદાઈ) મજહુબ વીશે શકમંદ કરનારા છે.

* એજ પ્રમાણે આપણી દરએક બંદગીમાં પ્રથમ અને સેવટે પેહલી યાદ
અથો આદારમજ્ઞની કરેઆમાં આવેલીછે, અને તે પછી તેના પેદા કરેલા
યજ્ઞ અમેશાસ્પદોને યાદ કરેઆમાં આવેલીછે.

જ્યોનો મજહુબ આદમીઓને ખોદાતાલાની બંદગીની સંહુમંચ આપવા સાડ (હુનીઆની) શરૂઆતથી મોકલેઆમાં આવેલો હોએ, તેજ ધરમ તરીકે છે. જે ધરમ એ પ્રભાણેનો નહી હોએ, તે તે (મજહુબ) ઘણી તસદી—નોકસાંન અને એબને પસંદ કરવાવાલો છે. અને તેને લાવનારા, એહુરેમન—દેવ અને દરૂજની તરફ (લોકોને) ફેરવવાને માટેના શખ્સો છે. અને તેવા મજહુબથી હુનીઆં બેકરારીને લાએકની થાએ છે. આબાદી વગરનો મજહુબ, આદમીઓને હુનીઆંમાં મરતબો આપવાને તથા બખ્શેશ આપવાને માટેનો કેમ હોએ ? જે આદમી ખોદાએતાલાની બંદગી અને પ્રસ્તેશ કરવાને લગતા મજહુબવાલું હોએ છે, તેને તે મહુબને લીધે યજ્ઞો પોતાની ઘાંનાઈની શક્તિવાલું કરે છે. અને તેથી તે (આદમી) ખોદાની બંદગી કરવાના મજહુબની ઘાંનાઈવાલું જાહેર રીતે જાણુએ છે. આદમીને આબાદી અને સારી હાલત ખોદાએતાલાની ઘણી બંદગી કરવાને લીધે છે.*

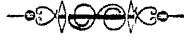
* યજ્ઞશનેતા ૩૬ મા હાળી અંદર પેગમબર અશો જરતોશ્ત દાદાર અહુર-મજહુબની બંદગી કરતી વખતે નીચે જાણુવેલો એકરાર કરે છે:—

“ઓ અહુરમજ્દ! હમો જે તારા કરજદાર બંદા છઈએ, તેથી હમો તું અહુરમજ્દના આતશની હજુરમાં તન અને મન (એ બેહુ) થી પોહચીને, તારી બક્ષી (દીનગી) ઘાંનાઈનાં કામો અને વચનોની મારફતે, તારે માટેના બલા વીચારથી અને અદબથી હમો તુને નમીએ છઈએ. અને હમો તારા સૂઘલા સારા વીચાર—સારા વચન અને સારાં કામોની મારફતે તારી હજુરમાં પોહચીને, નેક જતોમાંની તારી જાતને અતરે યાદ કરીએ છેઈએ, કે જેથી આએ (હમાર) રવાંત, ચહડતે દરજજોનાં મકાનોમાંનાં આરશદ (પાયા) ને નામે કેહવાતાં બુલંદ મકાનવાલું થાએ.”

અહુરે . જુલકે • યજ્ઞશનેતા-૩૬માળ . અહુરે . અજ . અજાણુમીણ . સુજ્ઞમ . દેઈમજ્દ
 અજાણુમીણ . અજાણુમીણ . અહુરે . સુજ્ઞમ . અહુરે . જુલકે . અજાણુમીણ
 સુજ્ઞમ . અહુરે . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ • યજ્ઞશનેતા-૩૬માળ . અજાણુમીણ
 અજાણુમીણ . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ . અહુરે . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ
 દેઈમજ્દ . દેઈમજ્દ . અજાણુમીણ • યજ્ઞશનેતા-૩૬માળ . અજાણુમીણ
 અજાણુમીણ . દેઈમજ્દ . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ . અજાણુમીણ
 • અજાણુમીણ . દેઈમજ્દ . અજાણુમીણ

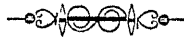
(૧૧૧) આદમીઓની અંદરનાં દાંનાઈવાલાં, ઘણી દાંનાઈવાલાં ૧
અને અતિથ્ય દાંનાઈવાલાં માણસ વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણુવું કે, આદમીઓની અંદર દાંનાઈવાલું તે (આદમી) છે કે, ૨
જેના વીચારની અંદર આવેલાં પાપને, ખોલવા અને કરવાથી તે પોતાને
ફર શામે. વધારે દાંનાઈવાલું (આદમી) તે છે કે, જેની ઈચ્છાની અંદર ૩
આવેલા ગુનાહને, વીચારની અંદર નહી લીએ. અને ઘણીજ દાંનાઈવાલું ૪
(આદમી) તે છે કે, જેની ઈચ્છાની અંદર ગુનાહ આવી શકે નહી તેવા
તે ઉપાએ કરે.

(૧૧૨) આએ ફુનીઆમાં આદમી તરીકે, દેવ તરીકે અને ૧
દેવઆદમી તરીકે જણાએલાં લોકો વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

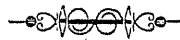

જાણુવું કે, ભલી દીનની સહુજબ ઉપરથી, અગમ બુદ્ધીવાલા પાદ- ૨
શાહતું (યાને પેગમખર નરતોસ્તનું) કેહવું છે કે, આએ ફુનીઆની અંદર
આદમી તરીકે તથા આદમીની જાત તરીકે આએ તરણુ તરેહનાં આદમીઓ
ઘણી કહ્યતવાલાં જણાએલાં છે. જે આદમીની અંદર આએ (ઈઆને ૩
નીએ જણાવેલા) છ સારા ગુણો અક્કલ—સારો ખવાસ—શરમ—
માયા—આભાર માનવો અને ઈમાનદારી હોએ તે માણસ તરીકે છે.
જેનામાં આએ છ સારા ગુણો છે, તેને લીધે તે ઘણા અહડતા દરબજવાલું ૪
આદમી છે. અને અહડતે દરબજનાં આદમીની અંદર તે સરવેથી મોટા
દરબજવાલું છે. જે આદમી (ઉપલા ગુણોમાં) મધ્યમ દરબજવાલું હોએ તે ૫
વચ્ચે દરબજનું છે. અને જે આદમી (ઉપલા ગુણોમાં) સરવેથી ઉતરતા
દરબજવાલું હોએ તે સરવેથી પરત દરબજનું આદમી છે. તે આદમીની જાત ૬
કે જેનામાં આએ છ ગુણોમાંનો કોઈ ગુણુ નથી, તે આદમી લોકોને નોકસાંન
કરનારું હોવાને લીધે આદમી તરીકે નથી. વલી જેનામાં આએ (ઉપલા) ૮
સારા ગુણોની સાંભણેના ફરગુણો ઉલટા વીચારવાલી અક્કલ—ઠગાઈ કરવાને

અવાસ—બેશરમી—બુઢી માયા—વગર આભાર માનવાના બદલાવાલી શક્તિ અને ઇમાનદારીને દુર કરનારો વીશવાસઘાત ઇતીઆદી હોએ તો તે બદકારીના દુરગુણોને લીધે તે આદમી દેવ છે. અને વલી જે આદમીની અંદર સારા ગુણો વગર બદીના સંબંધવાલા તરીકાના દુરગુણો હોએ, તે ૧૦ મરદુમ દેવ (ઇઆને દેવ આદમી) છે. આએ દુનીઆની અંદર જવાની પાક આદમીને લીધે છે. એટલાસારૂ બદકારીના સંબંધ વગરના તથા દેવના સંબંધ વગરના—ઘણા સારા ગુણવાલા શખ્સને (મજદીઅસનાનોએ) વર્ષાણુવો અને તેને મોટાઇ આપવી. અને ઘણી એમવાલાને ધીકારવો અને તેને હલકો ગણવો. તથા સારા ગુણુ વગરના (શખ્સ) ને સારા ૧૧ ગુણુવાલાઓની અંદર સુતલક અહુડતે દરજ્જેનો ગણવો નહી. બલી દીનની અંદર નસીહત કરેલી છે કે જે કોઇ એમની અંદર થોડી એમવાલો હોએ, તોપણ તેની સાથે નેક માણસે સંબંધ રાખવો નહી.

૧ (૧૫૫) લોકોને બીમારીથી આરામ કરવા વીશે,
બલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણુવું કે, પુરતાં જોરવાલી દરએક બીમારીના સંબંધથી લોકોને આરામ કરવો, એ દુનીઆને વગર બીમારીવાલી કરવાનો હયાતીને લગતો ૩ એલાજ જે બલો મજહુબ છે, તેથી છે. હુમેશાં હયાતીવાલાં ઉતરતે દરજ્જેનાં લોકોને મોટા લોકોની તરફથી મોટાઇ—ભલાઇએ કરી છે. કારણકે ઘાંનાઇની મારફતે (માણસને) સુધારનારી (વસ્તુ) ભલાઇ છે—અને આત્માને લગતી ઘાંનાઇ એ બલો મજહુબ છે. માટે દુનીઆની બીમારીના જે ઉપાએ છે, તે ખલકનાં લોકોની અંદર ભલા મજહુબનું પુરવું ખલ આલુ રેહવાને લીધે છે. અને તેથી લોકોને બીમારીથી આરામ થવો છે.

૧ (૧૫૬) જે ખુબીવન્તો અને જે હલાકીવાલો (શખ્સ) છે તે વીશે,
બલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાણુવું કે, બલી દીનને લગતી સમજ ઉપરથી દીનના પેશવાઓનું નેક (આદમી) ને વીશે (એમ) કેહવું છે કે, જે શખ્સ હુમેશાં ખુબીવન્તો છે,

તે તનદરસ્તીવાલો અને પોતાનાં બંદન ઉપર શક્તિવાન છે. તથા તેના ખોરાક વગર જીવનનો અને વગર ઈજનો છે. અને ઘરના લોકો સાથે તેને દોસ્તી હોય છે. અને તેની કીરતીના વધારો થતો જાય છે. જે હુમેશની નેકીવાલો છે, તે હુમેશનાં સુખવાલો છે. જેનું રવાંન સલામતીવાલું છે, તેનું બંદન સલામતીવાલું છે. જે દરજને બંદનની અંદરથી બાહર કાઢવાનો છે, તે પોતાનાં શરીરની ઉપર શક્તિવાન છે. જે શખ્સ જે કાંઈ મલે છે તે ઉપર રાજ્ય રેહુ છે, તેના ખોરાક વગર જીવનનો અને વગર ઈજનો છે. જે તેની સંરદારી તલેના આતશ—પાંણી—ગોસ્પંદ અને આદમીને સારી રીતે રાખે છે, તે ઘરને લગતાં સાથે દોસ્તીવાલો છે. જે ઉદીઓગવાલો છે, તે કીરતીના વધારો કરનારો છે. જે હુમેશની હલાકીવાલો છે, તે હુમેશનાં હલાકી થનારો છે. તે આજની બંદનવાલો છે. તે પોતાનાં બંદન ઉપર શક્તિવાન નથી. તેના ખોરાક મેહનતવાલો અને ઈજ પેહુઆડનારો છે. તે ઘરનાં લોકો સાથે વગર દોસ્તીવાલો છે. અને તે (પોતાની) કીરતીને મારનારો છે. જે હુમેશની ધાસતીવાલો છે, તે હુમેશની હલાકીવાલો છે. જેનું રવાંન બીમાર છે, તેનું તન બીમાર છે. જે દરજને પોતાનાં બંદનની અંદર ફાવેલો રાખનાર છે, તે પોતાનાં બંદન ઉપર શક્તિવાન નથી. જે શખ્સ મલે તે ઉપર રાજ્ય રેહુતો નથી, તે મેહનત ભરેલા અને ઈજ દેનાર ખોરાકવાલો છે. જે આતશ—પાંણી—ગોસ્પંદ અને આદમી જેઓ તેની સંરદારીતલે હોય તેને ધુરી હાલતે રાખનારો છે, તે ઘરનાં રેહુવાસીઓનો દોસ્ત નથી. અને જે વગર ઉદીઓગવાલો છે, તે કીરતીને મારનારો છે.

(૧૬૫) દાદાર અહુરમઝદની તરફથી આદમી ગુનાહના સખબવાલું તથા નોકસાંનવાલું બનેલું નથી; તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દાદાર અહુરમઝદે પેદાઓશને એક જાતથી પેદા કરેલી છે, અને આદમીને એક બાપથી જનમ આપેઓ છે, તેનું કારણ એ છે કે એક જાતના સખબને લીધે લોકો એક બીજાને પાલે—તેને સુધારે અને તેની મદદ કરે. અને આદમી એક માતાથી જનમ પામવાને

લીધે એક બીજાં (ઇનસાંન) ને પોતાનાં તરીકે ગણે. અને મેહુરખાંન બાઇઓની માફક એક બીજાની સાથે ખુબી કરે. અને એક બીજાથી હુલાકીને દુર કરે. જેથી માંણસની અંદર તાબેદારીના વીચારવાલી ઘાંનાઇ—અક્કલ—અને અહુડતે દરબજેના સારા ગુણો કરવા સાડ, ખેહુમન—સકંદારમદ—સરોશ અને બીજા ઘણાએક યજ્ઞોને આદમીની અંદર પોંહચવું તથા મકાંન કરવું છે. કે તેના સખબથી આદમીએ દરએક ઠેકાંણે જાંહાંવેર સવાબની ઇચ્છા કરે—સવાબને વીચારે—સવાબને માટેનું ખોલે અને સવાબનાં કાંમ કરે ત્યાંવેર તેથી સેઓ પુતનાં કાંમ કરનારા તથા પુનવન્તા થાઇ શકે. પણ જો તે લાએક માંણસ જ્ઞમારે લોલ—બુરો હવસ—ગોરસો—અદેખાઇ—અકુનમ—વેર અને બીજાં પાપ તથા ખોટારાંના વસીલાની દોસ્તી તથા મોહબતવાલું થાએ છે, ત્યારે તે પાપી અને મોતને આગલ ચલાવનારૂં માંણસ, એક બીજાને હાંણી પોંહચાડવાને માટેનું તથા દુઃખ દેનારૂં બને છે. (દીનની રાહ) આદમીને થએલા ગુનાહનું નાંખી દેવું તથા તેથી આદમીને માફી બખ્શવી નથી ; કારણકે જો આપણે કોઇને મારીએછઇએ તથા દુઃખ દઇએછઇએ તો ઇનસાફતી રાહ તેના બદલામાં દીનનાં ફરમાનથી (હાકમ) આપણને મારે છે, અને દુઃખી કરે છે. અને તે વીસીના માર તથા દુઃખ પાછું આપણ આત્માને પોંહાંચે છે. જ્ઞમારે કોઇને મારવું અને બીજાં દુઃખ દેવા, એ પોતાને સાડ છે, તથા વગર કારણે બીજાઓને મારવાથી અને દુઃખ દેવાથી ઇનસાફતી પાછી પોતાને (સજા થવાની) ધાસ્તી રેહુ છે. ત્યારે (માંણસે કોઇને) નહી ઇજા દેવાની તથા દુઃખ આપવાની આદત રાખીને (પોતાને) સુધારવું ઘટારત છે. આદમીની અંદર તેનું (બીજાને) મારવાનું અને દુઃખ દેવાનું કાંમ ગેરવાબી છે. અને તેથીજ દીનની અંદર નસીહત કરેલી છે કે મેહુરના હાકમે આદમીઓને સવાબ કરનારાં અને વગર મારામારીએ રેહનારાં કરવાં. આએ સખબને લીધે ધરમગુરૂઓની અંદર જે (ધરમગુરૂ) બેકાએદે મારવાનાં કાંમને ગુનાહના સખબ તરીકે જોનારો નથી, તે ગોયા લોલ—બુરો હવસ—અકુનમ—વેર અને અદેખાઇને આદમીની અંદર કરવાને વાબબી ગણનારો છે. તે ધરમગુરૂના સખુનોનું કેહવું ગોયા દેખઇવું વાંધા ભરેલું અને ખોટારાંવાલું છે.

(૧૧૧) ખોદાએતાલાને લગતી સમજ, વસ્તુની હયાતીને લીધે; ૧
તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

જાણવું કે ખોદાએતાલાને લગતી સમજ, વસ્તુની હયાતીને લીધે, ૨
અને તે તરણુ (વસ્તુથી) છે. એક દાંનાઇ. બીજું—ઇમાંન અને ૩
તરીણ—અજમાએશ, ઇત્યાદી.

એમાં દાંનાઇની જરૂર એટલા વાસ્તે છે, કે દુનીઆની બનાવટ ઉપરથી ૪
દુનીઆનો બનાવનાર છે તેને આપણુ પીછાંણી શકીએ. બીજું—ઇમાંનની ૫
જરૂર એટલા વાસ્તે છે કે પરદાની અંદરના આત્માની ગવાહીથી
ખેમાલુમ અને અનદીઠ સબબવાલી ખોદાની વસ્તુ ઉપર આપણુ વીશવાસ
લાવીએ, તેમજ તેને લગતી જે શાખ્શી મલે તેને આપણુ ખાનીએ.
તરીજું—અજમાએશની જરૂર એટલા વાસ્તે છે કે આજે શુરજને ૬
ઉંચે આવવાના સબબથી અને આવતી કાલે ખોરશેદને ઉપર આવવાનાં
કારણુ ઉપરથી, ખોદાએતાલાની હયાતીના આગમ્યના સબબને આપણુ
પીછાંણી શકીએ.

(૧૧૨) આદમીની આબાદ હાલત તથા વેરાંણુ હાલત વીશે, ૧
ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

જાણવું કે, આદમીની આબાદ હાલતનું કારણુ ભલી દાંનાઇનો ૨
કઉચ્ચતદાર અલીઆસ છે. અને જે દાંનાઇવાલો (શખ્સ) અશોઇમાં ચહુડતે ૩
દરજે પોંહુએ, તે (નેકીની) ચહુડતે દરજેની ઇચ્છાએ છે. અને જે ૪
(અશોઇમાં) મધ્યમ દરજે પોંહુએ, તે (અશોઇની) મધ્યમ ઇચ્છાએ છે.
અને જે (અશોઇમાં) ઉતરતે દરજેનો હોએ, તે ઉતરતે દરજેની ૫
(અશોઇની) ઇચ્છાએ છે. જેનામાં અશોઇની દાંનાઇ મુલતક નથી, તે ગરૌ- ૬
થમાંનની અંદરની આબાદ અખ્શોશ વગરનો છે.

૧ (૧૧૧) દાંનાઈ અને યુરી યુદ્ધીની નીશાંત વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, દાંનાઈની નીશાંતી એ સુલેહ સંપન્ન—સાચ્ચી જ્યાંત—
૩ ખુશ મીજાજ—સારી દોસ્તી અને સખાવતથી છે. જેકોઈ આએ ખાલેસ
ખુબી સાથની પાંચ ખસલતવાલો છે તે દાંનાઈની ખાંત છે, અને તેથી તેને
દાંનાઈનો દરજ્જો ધરાવનારાઓમાં દાનાવ ગણવો. અને લોકોએ તેના
૪ દોસ્ત તથા સંબંધવાલા રેહવાની કુશેશ કરવી. યુરી યુદ્ધીની નીશાંતી એ
કજીએ કંકાશ—લથરતી જ્યાંતી—ગમનો વીચાર—ભલાની દુસ્મની
૫ અને બખીલીથી છે. જે કોઈ આએ પાંચ ખવાસવાલો છે, તેને તેથી
યુરી યુદ્ધીના પ્રતાપવાલો ગણવો. અને તેથી દુર તથા એલાએકું રેહવું.

૧ (૧૦૦) રોશની અને અંધારૂ તથા તે દરએકને લગતા
તરીકા વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણુવું કે, રોશની એ પ્રકારની છે. (તેમાં) એક બદનની આંખે
જેવાની રોશની છે. અને તે (રોશની) બદનની ખોલલી આંખે દેખાએ છે.
અને બીજી રોશની આત્માની આંખે જેવાની છે. અને તે આત્માની
૩ ખોલલી આંખે દેખાએ છે. અને તેને લગતી દરએક સમજને (જાણસની
અંદર) લેઈ જતાર ખેહુમન (યાને ભલા વીચારવાલી શક્તિ) અને બીજા
ભલા નુરી યજ્ઞ છે. દાંનાઈને લગતી આંખને ખોલલી રાખવી આત્માની
આંખની કહ્યતે છે. આત્માઈ શક્તિ સારી શક્તિવાલી વસ્તુએને
જેવા સાડ છે. આએ ફુતીઆંતી શક્તિવાલી રોશની ચીજને જેવા સાડ
તથા તેજ આપવા સાડ આંખને ખોલલી રાખનાર બદનની આંખની
૪ કહ્યતે છે. બદનની આંખની જેવાની શક્તિને પરદો કરનારો અંધાપો
એ તરેહની સમજથી પોંહએ છે. (તેમાં) એક આત્માવાલી આંખને સમ-
જવાથી બંધ કરનારી વસ્તુએ જેવી કે યુરાં જનવાલી શક્તિ—લોલ—
ઉલશે વીચાર—ગોરસો અને અદેખાઈ અને તેને લગતી ઘણી યુરી
૫ દાંનાઈ છે. અને બીજી—બદનને લગતી આંખને જેવાથી બંધ કરનારી

જેકાંઈ વસ્તુ છે, તે એ છે કે, આત્માઈ શક્તિનું ખુબીવાલું રેહકાંણુ આએ કુનીઆંની શક્તિવાલી રોશન આંખની અંદર રેહતું નથી, તેથી બદનને લગતી આંખ જોવાથી બંધ પડેછે.

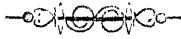
(૨૦૧) (માંણસને પોતાને) બેહશત (ને લગતાં કાંમ) થી પુરતી ૧

રીતે સુધારવાએ, તનપસીનનો ચહડતો દરબજો

• મેલવવો છે. અને આએ કુનીઆં તે બેહુને •

(લગતાં કાંમને) સાડૂ છે; તે વીશે

ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, (માંણસે) બેહશતની મોટાઈને સાડૂ (પોતાને) સઘલી ૨
રીતે સુધારવું એ તનપસીનને સાડૂ છે. જેમ વસંતરતુથી આએ કુનીઆંમાં
પુરતાં સુખનું એકસરખી રીતે મલવુંછે, તેમ આએ બેહશતનાં મકાંનથી એક
જાતવાલાએ તનપસીનને સાડૂ સુધરેલા બનશે. કારણકે દીનમાં જણાવેલુંછે
કે, બેહશતને લગતાં જે રવાંના છે તે (બેહશતની અંદર) વગર ઈજાની
હીલચાલ કરનારાં છે, અને તે બેહશતી રવાંના પોતાને હુમેશાં તનપસીનને
માટેનાં પુરતાં સુખને સાડૂ સુધારનારાં છે. તેથી (બેહશત અને તન- ૩
પસીન) એ બેહુને સાડૂ (માંણસને પોતાને) પુરતી રીતે સુધારવાની જગો
આએ કુનીઆંમાં છે. એટલા વાસતે કે બેહશત અને તનપસીનને માટેનું
સઘલું સુખ એમ આપનાર (એહરેમન) ને તોડવાથી છે. અને દાદારની
કહ્યતવાલી પેદાએશનું તે લડાઈ કરવાનું કામ આએ કુનીઆંનાં લડાઈનાં
મેદાંનની અંદર છે.

જે ધરમગુરુએ બેહશત અને તનપસીનનો ધીકાર કરનારા છે, ૪
તેઓ આએ કુનીઆંમાં ધીકાર મેલવવાજોગ છે. ઘણુંજ પાપી આદમી-
એને તનપસીનને સાડૂ હુમેશાંનાં દોજખની ચાલુ સજા થાશે. જેઓને
મજહુબ યુરાં સેવટવાલો છે, તે ધરમનું કાંમ સુધારના કાંમ તરીકેનું કેમ
હુએ? તેમજ સુખ વગરનું ઘણું કુંપ તથા સખતી ઉપજવનારી પીડા
આદમીના સારા ઉપાએવાલી તથા બેહશતને લગતી કેમ કેહવાએ?

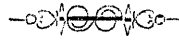
૧ (૧૦૧) વગર દુઃખવાલી જેહાંનમાં પોંહચવાના ઓત્તમ ઉપાયને જોવા વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, પેલી વગર દુઃખવાલી (મીનાઇ) ફુનીઆમાં પોંહચવાના ઓત્તમ ઉપાયેનું જાણુવું, એ ફુનીઆને સલામતીવાલી આંખે દેખાડનારી મનઘીઅસની દીનથી છે. (તે દીનની આંખે) દેખાતા દરજને બદન-માંથી બાહર કાહડવો. કે તેથી (માંણુસને) ચહડતે દરજને દેખઈતો સામાન ખરીદ કરવાને બની આવે.

૧ (૧૦૨) ડાહપણુવાલું (આદમી)—દાંનાઈ અને દાંનાઈથી સમજ મેલવેલાં (આદમી) વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

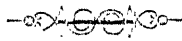

૨ જાંણુવું કે, ડાહપણુવાલું (આદમી) તે છે, કે જેમ (એક આદમી) બદનની શક્તિવાલી આંખે જોએછે, તેમ તે આત્માની શક્તિવાલી દાંનાઈથી
૩ જોતું હોએ. દાંનાઈ તે છે, કે જેમ એક આદમી જોતી આંખની શક્તિએ જોએછે, તેમ તે દાંનાઈનાં બલે કરી જોએ. એની મીસલ એ છે કે જેમ
૪ દોલતવાલાં (આદમીઓ) દોલતમંદોની દોલતથી દોલતમંદ થાએછે. દાંનાઈ વાલો તે છે, કે દાંનાઈવાલી શક્તિનું બલું રેહડાંણુ જેનામાં હોએ, તે ગણુ-આંણી (આદમી) બુદ્ધીના વસીલાથી સમજદાર રેહછે, અને હુયાતી ભોગવનાર થાએછે. જેમ (માંણુસની) આંખની જોવાની શક્તિનું બલું રેહડાંણુ તેની આંખની અંદર હોએછે, તે (તેથી તેની) આંખે દરએક વસતું દેખાએછે, બલકે તે આંખ હુયાતી ભોગવેછે. તેમ ગણુઆંણી માંણુ-સની અંદર દાંનાઈ (તેના) ખોરાક તરીકે છે, જેથી તેને સમજ મલેછે. અને જોનારને તેથી દેખાએછે. જે પ્રમાણે પીછાંણુ કરનારની અંદર પીછાંણુ-વાની શક્તિ છે. તથા મારનાર અને માર ખાધેલાની અંદર મારની સમજ છે, અને બીજા કાંમ કરનાર તથા કાંમ કીધેલાની અંદર કાંમની સમજ છે, તેમ દરએક ગણુઆંણી (માંણુસ) તેને લગતાં ગણુઆંણુનાં બલને લીધે દાંનાઈવાલું, અને જેનેથી જનમ લીધેલો છે તેના સંબંધ-વાલું છે. દાંનાઈવાલું (ઈનસાન) તેને મારેની કહ્યતને તેની દાંનાઈએ કરી

સમજ શકે છે. દાંતાઈ (યાને ગણેઆણું) એ સમજ મેલવવાનો સમય છે. અને સમજદારને તેથી સમજ મલે છે. ગણીઆણી તરણુ તરેહના છે. ૫
એક (તે કે) જે પોતાની દાંતાઈથી દાંતાઈવાલો છે. અને તેમ જણાએલો ૬
દાદાર અહુરમબદ (પોતે) છે. જેની દાંતાઈ—વગર હુદના વખતવાલી અને ૭
બલની અંદર સરવેથી સરસ મરતબાવાલી છે. બીજે (તે કે) જે દાંતાઈની ૭
મારકતે પોતે દાંતાઈવાલો બનેલો હોએ. જેમ એક આત્મા પોતાની ૮
જનુદગીની મારકતે પોતે જનુદગીવાલો બનેલો છે. અને આતશ પોતાની ૮
ગરમીથી ગરમીવાલો બનેલો છે તેમ. અને તરીજે (તે કે) જે પોતાનાં ૮
ગણેઆણું વગર (બીજાથી) ગણેઆણુંવાલો બનેલો હોએ. જે પ્રમાંણે બદન ૯
આત્માને લગતી જનુદગીને લીધે જવતું છે. અને જે લોહડું તથા લાકડું ૯
અને પથર છે, તે આતશની ગરમીથી ગરમીવાલો બને છે તેમ. તેથી જે ૯
ધરમ દાંતાઈવાલો (અહુરમબદ) ને લગતો નથી, તેને દાનાઓ ધરમ કેહતા ૯
નથી. માટે ધરમગુરુઓમાંના જે (ધરમગુરુ) નો ધરમ સરવે શક્તિવાંનની ૯
શક્તિવાલો નથી, તે નથી હાકમની હકુમતને વારતેનો, કે નથી દાદારની ૯
ખલકને માટેનો કેહવાતો; પણ તે ધરમ દાદારની દાંતાઈ—શક્તિ અને ૯
હકુમત વગરનો કેહવાએ છે.

(૧૭૫) પ્રતેહમંદ દાંનેશમંદી (યાને ગણેઆણું), અને ૧
દાંતાઈથી પ્રતેહ મેલવનાર થવા વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

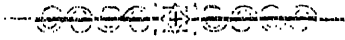
જાણુવું કે, ક્તેહમંદ દાંનેશમંદી (યાને કાવનારું ગણેઆણું), એ ૨
ક્તેહમંદ જાતો (યાને યજ્ઞ અમેશાસ્પંદો) ની મેહુરબાંનગી ભરેલી મદદથી,
તેમજ ચહુડતે દરબજેની આદતવાલાં દીલના ચહુડતે દરબજેના અંદેશાને ૩
(માંણુસે) પોતાનાં બદનની અંદર લેઈ જવાથી છે. દાંતાઈથી ક્તેહ મેલવ- ૩
નાર થવું, એ (માંણુસે) હુમેશાં સીખેલી દાંતાઈનો વધારો કરવાના સમયથી,
તથા દીલમાં તેની યાદ રાખવાની ઉલટવાલી આદતથી જણાએલું છે.

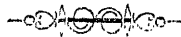
- ૧ (૧૦૦) સારી મતલબ અને યુરી ધારણા એ અંધેનું મુલ અને કહીઅત તથા (તેને) પ્રાએદ્દા કરવો, એ અકકલની હયાતીએ છે; તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, સારી મતલબવાલું મુલ ખેહમન (યાને ભલા વીચારવાલી મીનોઈ શક્તિ) છે. અને તેનું કહીઅત ઘણુંકરીને સારા ગુણોને
 ૩ જોવાનું (એટલેજે સારા ખવાસોને મેલવવાનું) છે. અને યુરી મતલબવાલું મુલ અક્રોમન (યાને યુરા વીચારવાલી ગેખી શક્તિ) છે. અને તેનું કહીઅત ઘણુંકરીને એખને જોવાનું (યાને ફરગુણોને મેલવવાનું) છે. અને સારા ગુણવાલી અકકલની હયાતીએ કરી તે ખેહુને ફાએદ્દા કરવો છે.
 ૪ યુરી મતલબવાલાનું કાંમ બીજાએની એખ શોધવાનું અને પોતાને વગર એખનો અતલાવવાનું છે. અને સારી મતલબવાલાનું કાંમ સારા ગુણને સોધવાનું અને પોતાને બીજાએની માકકનો ગણવાનું છે.

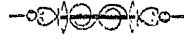
- ૧ (૧૦૧) આદમીની અંદર જનમ લેનારી મોટાઈ અને કહીઅત વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણુવું કે, આદમીને લગતો દેખાવ (યાને તેના ખવાસ) તરેહવાર
 ૩ રીતનો છે. (તેમાં) પેહુલો જનમ આપનારી માએતા ખવાસનો તે હોએ છે.
 ૪-૫ બીજે—તેને ઉધારનારના ખવાસનો હોએ છે. તરીજે—જેઆરે કેલવણી આપનારા ઉસ્તાદની ખાસે જાએ છે ત્યારે તે કેલવણી આપનારના ખવાસનો
 ૬ બને છે. એથો—તેની જવાનીના વખતમાં નબલા લોકોની ઉપર ઘણું
 ૭ જોરાવર અને ગાલેખ થવાના ખવાસવાલું તે રેહુ છે. અને સેવટે જનમ આપનારા આપની આદત—સારો સવભાવ અને એખવાલું બનેલું તે જણાએ છે.

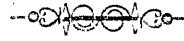
(૨૦૧) આદમી વીચારવા, ખોલવા અને કરવામાં ૧
આભાર માનવાની પ્રરબવાલું છે, તે વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, આદમી વીચારવા, ખોલવા અને કરવામાં હુમેશાં ૨
બનતી કુશેશથી નીચે જણાવેલા ચાર જણનો આભાર માનવાની ફરજ-
વાલું છે. પોતાના પેદા કરનાર તરીકે અહુરમઝદનો, આગ્યે દુનીઆમાં ૩-૪
સંભાલ કરવાની બાબતમાં પાદશાહને, અને પરવરસ કરવાની બાબતમાં ૫
માબાપનો, અને ચોથું આગ્યે આભાર માનવાની સમજને સાડ કેલવણી ૬
આપનાર ઉસ્તાદનો (આભાર માનવાની ફરજવાલું તે છે.)

(૨૦૨) દરએક આદમીની રવાંનને છુટકારો આપવાની ૧
શક્તિ વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, (માંણસને) જે વસ્તુ ગુનાહવાલી દેખાગ્યે, તેથી રવાંનને ૨
છુટકારો આપવાનો ચહુડતે દરજ્જોનો ઉપાયે કરવો, તથા પોતાની
જીવદગીને વગર ગુનાહવાલી તથા ચહુડતે દરજ્જોની રાખવી; અને
દાદારે તેઓને આપેલી જાતી અક્કલથી ભલી દીનની સમજે કરી ગુનાહના
વીચાર સાથે એકમલતું થવું નહી; અને દરેક હુશીઆર આદમીએ જેમ
બને તેમ ગુનાહના એરાદાથી પાછું રેહવું, અને સવાબના એરાદામાં
આગલ વધવું. એ તરેહથી આગ્યે દુનીઆની કાયાવાલું આદમી હુમેશાં ૩
રવાંનને છુટકારો આપનાર અને પોતાને શક્તિવાંન બનાવનાર છે.

(૨૦૩) મહીનાના પંચવાડીયાં વીશે, ભલી ૧
દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, દરએક મહીનાની અંદર અંદરને લગતા મહીનાના ભાગ, ૨
દીનને લગતા મહીનાના ભાગ તરીકે, છ પંચવાડીઆંથી છે. તેમાંનાં ૩

૪ તરણુ (પંચવાડીઆં) માં એક 'ચંદરમાહુ' નાંમનું (પંચવાડીઉં) છે, અને તે (મહીનાનું) પેહલુ (પંચવાડીઉં) છે. જેની શરૂઆત નવા ચંદર-માહુના પેહલલા દીવસથી છે, અને પુરૂ થવું પાંચમે દીવસે છે. બીજું— 'પૂરમાહુ' નું (એક પંચવાડીઉં) છે, અને તેની શરૂઆત (ચંદરના) મહીનાની ૧૧ મી તારીખથી છે, અને આખર થવું પુનમને દાહડે છે.

૫ તરીજી— 'વીરપેતથ' (નાંમનું એક પંચવાડીઉં) છે, અને તેની શરૂ-આત (ચંદરના) મહીનાની ૨૧ મી તારીખે છે, અને પુરૂ થવું ૨૫ મી તારીખે છે. આએ તરણુ પંચવાડીઆં શુભ પંચવાડીઆં તરીકે કેહવાએ છે, અને તેમાં ઘણાંએક કાંમે (નીચે જણાવેલી) વીગતે પેહલલાં કરવા ફરમાવેલું છે. (જમકે) ચનાજ—લાજપાલો—અને બીજાં જાહે રોપવાં; આદમીઓએ હમબીસ્તર થવું—ગોસપંદોએ તોખમ નાંખવાં અને આએ ફુનીઆંને લગતાં દરએક નેક કાંમેની શરૂઆત કરવી; અને જે કાંધ (નેક કાંમને માટેના) ઉંચો ધંધો હોએ તે ઉપર ઘેઆંન આપવું, તથા (ખોદાએતાલા—યજદ અમેશાસ્પંદો અને અશો ફરોહરોની) યજથને તથા મીઅજદ બાજુ કરવી.*

૬ તરણુ બીજાં પંચવાડીઆંનાં નાંમમાં—પેહલુ ચંદરમાહુની સાંમણેનું છે, અને તેની શરૂઆત (ચંદરના) મહીનાના છઠા દીવસથી છે, અને ૭ એને સેવટ દસમે દીવસે થાએ છે. બીજું (પંચવાડીઉં) પુરમાહુની સાંમણેનું છે, અને તેની શરૂઆત (ચંદરના) મહીનાની શરૂઆતના ૮ ૧૬ મા દીવસથી છે, અને તેનું પુરૂ થવું ૨૦ મે દીવસે છે. તરીજી (પંચવાડીઉં) વીરપેતથની સાંમણેનું છે, અને તેની શરૂઆત (ચંદરના) મહીનાની શરૂઆતના ૨૬ મા દીવસથી છે અને પુરૂ થવું ૩૦ મે દીવસે છે. એજ પ્રમાણે બીજા મહીનાનું ચાલુ કાંમ છે. વલી આએ તરણુ આંતરેનાં (પંચવાડીઆં) નો વખત ઉતરતે દરજેનો છે, તેથી આએ તરણુ વીગતે જણાવેલાં પંચવાડીઆંમાં શેહરને માટેનાં કાંમે નહી કરવાં, અને બને એટલાં સવાબનાં કાંમે તે વખતમાં કરવાં; અને સવાબના કાંમે કરવામાં તેનો એક પલબી ખોવો નહી. તેમજ ઉલટા તરીકાવાલા ગુનાહે કર્મ મીનાને (યાને આવતી ફુનીઆંને) લગતા વખતને દુઃખકારક બનાવવો નહી.

* માહ નીઆએથના પાક અવસ્તામાં ઉપલાં તરણુ પંચવાડીઆંને નેક ગણાંતે તેની યાદ કરીઆમાં આવેલીએ.

વલી ખેલાં ખેહુલલાં તરણુ પંચવાડીઆં, તેને માટેનાં વીગતવાર ૧૦
 કાંમો કરવા સારૂં પસંદ કરીઆમાં આવેલાંછે. તથા જ્યાંકાંઈ કામો તેમાં
 કરવાની મનાઈ કરેલીછે. તેમ તે વખતમાં તે કાંમ યાદ રાખીને તથા
 ઘટતા વખત તરીકેનું ગણીને કરવું. અને જે દીવસ તે સઘલાં કાંમ
 તથા વીચારને માટે ચહુડતે દરજજેનો કહેલો હોય્મે, તે દીવસે (તે કામો)
 ચાલુ કરવાની ઉલટ રાખવી. અને જે કાંઈ ખલકનાં લોકોને લાયકનાં ૧૧
 કાંમો, જેને ભલી દીનના આગેવાંન દક્ષતુરોય્મે મજહુબને લગતાં ગણેલાં
 હોય્મે, તેને કોઈથી રીતે હરજેન અટકાવવાં નહી.

(૧૫૦) યજ્ઞોનાં ખવાસવાલાં આદમીની જાત વીશે, તથા ૧
 દેવની મીસાલનાં આદમીની જાત વીશે,
 ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

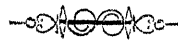
ખાંણુવું કે, યજ્ઞોના જેવી સ્વચ્છ ખાસીઅતથી ખાંણુસની જાનદગી તથા ૨
 તનદરસતીને અને (તેનો પોતાનો) અંચાવ થાય્મેછે. અને (ખાંણુસે આવતી
 ફુનીઆંના) કાચ્છેદને સારૂં પોતાને (આચ્છે ફુનીઆંમાં) ચલાવવાચ્છે (પોતાનાં)
 સવાંતના સંભાલને માટે હુમેશની (યજ્ઞોની) મદદ તથા ખશનુદીનું મેલવવુંછે.
 અને દરજની અસર (તેની અંદર) નહી પોંહુવવાથી (યાને દેવોના ખવા-
 સનો તેનામાં સંબંધ નહી હોવાથી) તેની નેક ઇચ્છાનું રદ જવું નથી.
 અને તેના સાચા ઉપરીચ્છો (યાને મવક્કલ યજ્ઞો) ને લીધે તેને સાચો ઉદ્ધી-
 ચ્છોગ કરવો તથા સેવટે (સ્વાંતને દોજખથી) છુટકારો આપવોછે. આચ્છે ૩
 પ્રકારનું યજ્ઞોના ખવાસવાલું આદમી યુરા (અંધ્રમઘનીઉશ) ની દાંનાઈ
 વગરનું છે. યુરા (અંધ્રમઘનીઉશ) ના સંબંધ વગરનું આદમી પોતાનાં
 સુખવાલું અને તે યુરા (અંધ્રમઘનીઉશ) ને સંકટ આપનારું છે. અને
 પોતાનાં સુખ વગરનું (આદમી) યુરા (અંધ્રમઘનીઉશ) ને સુખવાલી ખુશી
 અને કહામત આપનારું છે. તથા (પોતાની) ખુશીની ઇચ્છાવાલું (આદમી)
 કીરતીને વધારનારું અને તેથી પોતાનાં સુખને ચાલુ રાખનારું છે.

દેવની મીસાલનું (આદમી)—અહુરમજ્ઞની પેદાચ્છેશની ફુશમનીને ૪
 લીધે આદમીનાં જાંનદાર બદનને જખમી કરવાથી—ફુખ દેવાથી અને
 મારી નાખવાથી છે; તથા સવાંતને ઠગવાથી—પાપી બનાવવાથી અને

- દોળખતું કેદી કરવાથી છે. વલી (તેના બદલામાં) તે કાચ્છેદાને તોડનારા દેવની માફકનાં આદમીનાં બદનને દોળખમાં બંદીવાંન કરવું તથા કુખદેવું છે. અને દોળખીઓનાં મકાંનમાં તેને ઘસડીને લેઈ જવું તથા ત્યાં અશોના કીનામાં તેને કતલ કરવું—તથા તેનાં તનની ઉપર નસુશ (દરૂઝ) ના પોંહચવાચ્છે (તેનાં શરીરને) નાસવંતું બનવું—સરી જવું અને બદખોઈવાલું થવું છે.
- ૫ વલી તે પાપીનાં રવાંનને દોળખની અંદર યુરી દીનવાલાની આગલ ઘસડી લઈ જવું છે, અને ત્યાં તેને હુમેશાં ફરીઆદ કરવી અને કુખ ખમવું છે; અને તેણે કરેલાં દેવતાં કાંમથી તેને હીન થવું છે. આચ્છે •પ્રમાણેનાં દેવની મીસાલની જાતવાલાં આદમીના આત્માની સંકટથી તેને લગતી યુરી દીનવાલા (અંધમઈનીઉશ) ને સુખ છે. અને તે યુરી દીનવાલાંની દોસ્તીમાં તે (દેવઅવતારી માંણસ) ને (દોળખમાં) ધજા ભોગવવી તેની આસપાસના કુખકારક બદનવાલાં પરકસતરોચ્છે તેને ખાવાથી છે. (સેવટ) તે દોળખી આદમીનો છુટકારો થવાથી, તથા તે સુખવાલાને સુખ મલવાથી, હલાકીની ધચ્છાવાલા (અંધમઈનીઉશ) ને હુમેશની અદેખાઈ કરવી છે. અને તે ઉલટી ચાલમલણવાલાને દોળખથી છુટકારો મેલવવાનો કોઈ ઉપાચ્છે નથી. યુરી દીનવાલાને આત્માનાં સુખને સાડ સંકટ છે. અને યુરી દીનવાલા (અંધમઈનીઉશ) ને વગર દયા લાવવે તથા ધીકાર સાથે (આખેરશ) કેદ રેહવું તેની સંગત કરનારે તેથી દુર રેહવાચ્છે.

- ૧ (૧૫૧) સંઘલાઓના માલેક તરીકે લાચ્છેકનો કોણ છે? તથા કોઈનાખી માલેક તરીકે લાચ્છેકનો કોણ નથી? તથા હયાતીના માલેક તરીકે લાચ્છેકનો કોણ છે? અને હયાતીવાલો કોણ નથી? તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાંણવું કે, જે ધનસાકવાલો છે, તે સરવેના માલેક તરીકે લાચ્છેકનો છે.
- ૩ અને જે વગર ધનસાકવાલો છે, તે કોઈનાખી માલેક તરીકે લાચ્છેકનો
- ૪-૫ નથી. અને જે હયાતીવાલો છે, તે લાચ્છેક સરદાર તરીકે છે. જે હયાતીવાલો નથી, તે જે આખાદીવાલો તથા જે પેહલવા દરજાવાલો છે, તેની માફકનો કેમ હોચ્છે?

(૧૫૧) શેહર અને આદમીને સુધારવાની મુખ્ય બાબદો વીશે ૧
ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

ખાંણપું કે, દીનની સમજથી શેહર અને આદમીનો સુધારો થાય્છે; ૨
અને તે ઘણુંકરીને સાચું ખોલવાથી છે. અને તેથી આગ્રે (નીચે લખી
જણાવેલી) એઆર સચાઈનું મલવુંછે. અને તે (સચાઈ) થી લાગ્યેક પુરૂષનાં ૩
ઉપરીપણાંએ શેહર અને આદમીને મારેનો સુધારો થાય્છે. પેહલું—
જ્યાંસુધી તે ઉપરીની અંદર સાચી ઇચ્છા છે, ત્યાંસુધી તેની અંદર ૪
શેહરના સુધારાને લગતું યજ્ઞી ખોરેહ રેહછે. બીજું—જ્યાંસુધી તે
(ઉપરી) નાં દીલની અંદર સાચું ખોલવાને મારેની તર્ક શક્તિ હોય્છે, ૫
ત્યાંસુધી તે સાચું ખોલવાનો ઉલટ રાખનારોછે. તરીજું—જ્યાંસુધી તે
સાચું ખોલનારતું ખોલવું નેક પેદાએશ (યાને યજ્ઞ અમેશાસ્પદો) ની ૬
દાંનાઈ સાથનું છે, ત્યાંસુધી સચાઈને બુજેરગી મલેછે. ચોથું—જ્યાંસુધી
તે (ઉપરી) માં આદમીઓની અંદરનાં સાચાં આદમીનાં ખોલવાને કબુલ
કરવુંછે, ત્યાંસુધી તેનું દરએક કાંમ ખુશી સાથનું છે. અને જ સાચું
ખોલનારોછે, તેનાથી શેહર અને આદમીનો સુધારો થઈ શકેછે.

(૧૫૨) ફુનીઆંતું બદન—તે બદનની મેલવણી—બદનનાં તત્વો— ૧
અને તેનાં રવાંનને જેબદાર કરનારી તથા પ્રાએદાવાલું
બનાવનારી કહી વરતુ અને કીહું મુલ છે? અને તેને
હાંણી પોંહ્યાડનારી—નોકસાંન કરનારી શું ચીજ અને
કીહું મુલ છે? તથા શાથી તેને આરાસ્તગી—
પ્રાએદા—હાંણી—અને નોકસાંન છે? તે વીશે
ભક્ષી દીનને લગતો ખોલાસો.

ખાંણપું કે, ફુનીઆંતું કાયા આતશ—પાણી—જમીન—ધાતુ— ૨
જાડપાંણુ—ગોસ્પંદ અને આદમીથી છે. જમ આદમીનું બદન ગહુદ—
નસ—ધોરી નસ—હાડકાં—પેટ—અને બાલથી છે તેમ. ફુનીઆંનાં ૩
બદનની બનાવટ આતશ—પવન—તરાવત—અને મીટી ઇત્યાદી તત્વોથી
છે. જમ આદમીનાં બદનના તત્વો—પવન—લોહી—ગરમી—અને ૪

બદનની મીઠીના સંબંધથી છે તેમ. દુનીઆનાં તત્ત્વોને પ્રમાણીક બનાવટે ચલાવનાર અને (તેઓ પાસે) કાંમ કરાવનાર આતશ અને પવનનો જોડો (યાને હીલચાલ) છે. વલી તેના સંબંધથી આદમીનાં બદનનાં તત્ત્વોને જોડાએલાં રાખનારૂ તથા તેઓ પાસે કાંમ કરાવનારૂં ફરોહર (પિતાનાં કાંમમાં) ફતેહ મેલવનારૂં છે. આત્માને લગતા સ્વાસ (યાને દમ) ના સંબંધે કરી દુનીઆં હુયાતી ભોગવનારી છે. આત્માને મદદ કરનારૂં ચહુડતે દરબજેતું કાંમ હુવાને લીધે છે. લોકો આવાજની મારફતે વાતચીત કરે છે, તે વાયુ અને ગેબી સમજને લીધે છે. આત્માને લગતો સ્વાસ (દુનીઆંને) ચલાવનારો સખબ ક્રેહવાએ છે. આદમીનું બદન જનદગીવાલું આતશના સખબથી છે. અને દુનીઆંને ચલાવનારો પવન હુયાતીવાલા આત્માને લીધે છે. અને સ્વાંન (પિતાનાં કાંમમાં) ફતેહ મેલવનારૂં લાએક ખોરેહના સખબથી છે. દુનીઆંની અંદર જે દુઃખલનજણુ નાંમવાલું (આદમી) ક્રેહવાએ છે, તે આસમાંની દોરથી છે. ૫ જેમ આદમીનાં બદનને ચલાવનારૂં યુદ્ધીવાલું સ્વાંન છે, તેમ દુનીઆંને ચલાવનારા તથા (તેને) ફાએદો કરનારા ખોરેહમંદ ચાલવાલા મીનો યજ્ઞો (યાને શુભ સેતારાઓ) છે. વલી આદમી પોતાને જ્યદાર બનાવનારૂં તથા ફાએદો કરનારૂં અન્તકરણની અંદર બેહમન (યાને ભલા વીચારુ વાલી શક્તિ) નાં રેહડાંણુ કરી છે. દુનીઆંની હુયાતીને ખરાબ કરનાર અને નોકસાંન પોંહચાડનાર નીચ ખોરેહની ચાલવાલા મીનોઓ (યાને દેવ—દુજોના પ્રતાપવાલા નીચ ગરેહઓ) છે. જ્યો દુનીઆંમાં ઘાતનું કાંમ કરવા સારૂ હોડનારા છે, તેઓ અવાખતરના દદાનીની* મીસાલના ક્રેહવાએ છે. આદમી જે કાંઈ ખરાબી કરનારૂં અને નોકસાંન પોંહચાડનારૂં છે, તે તેનાં દેલની અંદર રાહમારૂ અકોમન (યાને યુરાં મનવાલી શક્તિ) નો વીચાર હોવાથી છે. દુનીઆંને જ્ય તથા ફાએદો પ્રમાણીકપણાંને જનમ આપનારી બગી (યાને ખેતીવાડીને લગતી સમજ)† થી છે. અને તેની જનદગી—સલામતી—ધમાંદારી—બંદગી—અને ચહુડતો દરબજે એ દાંનાઈનાં પુષ્પપણાંને લીધે છે. વલી માણસને બેહમનને લગતી

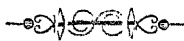
* જ્યો અજ્ઞ દદાની—લોગતનો ખોલાસો ‘દીનકર્દ’ કેતાખનાં પેહલાં ફતરને સર્કે ૨૦ મે ફકરો ૯ મો.

† જ્યો અજ્ઞ બગી—લોગતનો ખોલાસો ‘દીનકર્દ’ કેતાખનાં પેહલાં ફતરને સર્કે ૨૦ મે ફકરો ૮ મો.

(યાને ભલા વીચારવાલી) ઘાંનાધથી ચારાસતગી—ક્રુએદો—સવાબ—
 નેકનામી અને અશોધ છે. કુનીઆની હયાતીને ખરાબી તથા નોકસાંન ૮
 અનીતીવાન અને એમવન્તા દહાંની (યાને ખોરાકીને લગતી તાંજી
 આપનાર) થી છે. વલી આદમીને નાશકારક તથા જીઆંગાર યુરા વીચાર-
 વાલી યુરી યુદ્ધીથી બીમારી—ખોત—અપકીરતી—કોહાટ—બદખોધ અને
 અકસોસ છે. અને (માંણસને) પાપીપણું તથા બદનામી ગુનાહને ૯
 લીધેછે. કુનીઆનાં આદમીએને સીનગાર તથા ક્રુએદો કુનીઆનાં મુલ ૯
 દાદારની તરફનાં સુખથી છે. અને આદમીને ખોટાઈ કુનીઆને કાએદાશર
 રાખનારી દીનની નસીહતથી છે. કુનીઆની જાતને ઉલટી જાતવાલા ૧૦
 એમ આપનાર એહરેખતની દીનની અસરવાલી પેદાએશથી સુધરવું નથી,
 પણ આદમીને તેથી નોકસાંની અને ખરાબી છે. એ ઉપરથી દેખઈતું છે ૧૧
 કે, દાદારની તરફથી ફરાગત અને ખોટાઈ ખલવાને લીધે કુનીઆના
 લોકોની હયાતીને પોતાની એક ખલતી સુધારાવાલી જાતથી (યાને ખીના
 યજ્ઞોના સંબંધથી) ખરાબી નથી. ખોટે કુનીઆનાં આદમીએ પાક
 વીચારને લીધે (એટલે જ દીનનાં ફરખાંન મુજબ ચાલવાથી) કાએદાસરનાં છે.
 તેથી કુનીઆનાં આદમીએને ખરાબ હયાતીવાલાં કેહવાનું કારણ વાજબી
 મથી. જે ધરમગુરુઓનું અન્તકરણ હલાકીવાલાં મુલને લગતું છે, તેઓની ૧૨
 દીન હલાકીવાલાં મુલનાં ઉપરીપણાંને લીધે નેસ્તીને લગતી છે. જે ધરમ-
 ગુરુઓનું અન્તકરણ નેકીનાં મુલવાલું (યાને સ્પેન્તોમધનીઉશને લગતું) છે,
 તે મુલના સંબંધથી, તેઓ સઘલા હલાક કરનારાઓમાં વધારે હલાક કર-
 નારાઓ ઉપર તથા સઘલા યુરાઈ કરનારાઓમાં વધારે યુરા કરનારાઓ ઉપર
 અહુડતો દરજ્જે ભોગવનારા (યાને તેઓને હાંણી પોંહ્યાડનારા) કેહવાએ છે.

(૨૫૬) આગમયથી ઉપાયે કરનારો તથા ઉપાયેનો સરદાર ૧
 કોણ છે? જે વીશે અહુરમઝદે સ્પેનામીનોની પેદાએશને .
 સુધારનારી દીનની અંદર જણાવેલું છે, તે વીશે
 ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

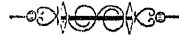

આગમયથી ઉપાયે કરનારો કોણ છે? તે વીશે જાણવું કે જે કોઈ ૨
 દાદારનાં ફતેહમંદ મુલનો (યાને સ્પેન્તોમધનીઉશને) સાથી છે, તે છે,

- ૩ અને જે (શખસ) તેને લગતી સઘલી વસ્તુને મારેના લાગ્યેક ઉપાયે કરનારો છે, તે પેલાં દરમ્યેક ઉપાયેને મારેનાં સઘલી સમજવાલાં મુલ (સ્પન્તોમઘનીઉશ) ના સંબંધને લીધે છે. હયાતીવાલું ધનસાન સઘલા
- ૪ ઉપાયેવાલું પુરતી સમજે કરી થાઈ શકે છે. ઉપાયેને સૂરદાર કોણુ છે ? જે (દાદાર) હુમેશાં તેને મારેનાં ઉપાયે વગરનો છે તે છે. કારણકે તે અતીઅન્ત ચહડતે દરજ્જેનાં ઉપાયેનાં કાંમે કરી સઘલી સમજ સાથની હયાતીવાલો છે. તથા ખેડુ કુનીઆને લગતી સમજે કરી ઉપાયેનાં ઉપરી તરીકેનો તથા કાંમના ઉપરી તરીકેનો છે.

- ૧ (૧૫૦) ઈમાંનદાર (માંણસ) થી લોકોને દીનને લગતો પ્રાગ્ઘેદો છે, અને દોળખની ધારતીવાલાં આદમીથી લોકોને નોકસાંન છે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલારો.

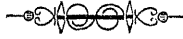

- ૨ જાંણુવું કે, જે પાદશાહ બાપેદાદે ઘણોજ ઈમાંનદાર હોય છે, તે લોકોને દીનને લગતો પ્રાગ્ઘેદો કરનારો છે. અને તે ખોદાની તાબેદારીની ઈચ્છાવાલો—દાંનેશમંદ—અને દીનતું સમરણુ કરનારો પાદશાહ પોતે, તેની દીનનો વધારો કરનાર અને અશોધને પ્રકાશ આપનારા હાકમ તરીકે છે; કારણકે તે ખોદાના તાબેદાર—દાંનેશમંદ દીનતું સમરણુ કરનારા હાકમને હુકુમતે પોંહવવાથી તે દીનનો વધારો કરનાર અને અશોધને પ્રકાશ આપનારા પાદશાહની પોતાની હુકુમત અને દીનને (ખોદાની તરફથી) હીંમત અને ક્ષેત્ર મલે છે. અને કુનીઆનાં આદમી-ઓનો (તે દીનથી) સંભાલ—સુધારો અને આરાસ્તગીનો વધારો થાય છે.
- ૩ જે પાદશાહ બાપેદાદે દોળખની ઘણી ધારતીવાલો હોય છે, તે કુનીઆના લોકોને નોકસાંન કરનારો છે. અને તે હાંણી પોંહયાડનારા વીચારવાલો—ધનસાક્ષીની બદીવાલો અને દીનનાં સમરણુ વગર પોતાનાં અન્તકરણુને સુસ્ત કરનારો ડગારો (પાદશાહ) પોતે દીનની ખરાબી કરનારો અને નેકીને કજલાટ આપનારો છે. અને તે (પાદશાહ) કુનીઆનાં

આદમીઓનો સંભાલ કરવો તેની હુકુમત અને દીનની નબલાઈ—
ઉલટાપાણું અને નોકસાંતીથી છોડી દીધ્યે. તેથી (કુનીઆમાં) ઘટારો—
નબલાઈ અને અન્ધાપો થાયે.

(૧૫૫) આદમીને સુધારવાની અને વધારવાની, તથા તેને ૧
ઘટારવાની અને પરત દરબજેનું બનાવવાની, તેની
શક્તિવાલી નજર (યાને આંખ) વીશે, તથા એ
તરેહના દરએક આદમીની સમજ વીશે,
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

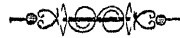

જાણવું કે, આદમીએ પોતાની તપાસ કરવી જાતી અક્કલમંદીથી છે. ૨
જાતી અક્કલ પોતે આત્માની આંખે જોવાની શક્તિ છે. આદમીએ (પોતાને)
સુધારવું અન્તકરણની અંદર બેહુમન (ધ્યાને ભલાં મનવાલી શક્તિ) ને
રાખવાએ, અને (પોતાને) ચહુડતે દરબજેનું બનાવવું (પોતાની અંદર)
દીનની ઘંનાઈને લેઈજવાથી છે. અને તેમજ તેના ઘટારો દીનની ઘંનાઈને
(અન્તકરણ) ની અંદર નહી લેઈજવાથી છે, તથા તેની ખરાબી જાલમ
અકોમન (યાને યુરાં મનવાલી) શક્તિને દીલમાં ઉતરવાથી છે. એને લગતાં
પાંચ તરેહનાં કારણ તેને લગતાં પ્રાકરણમાં જણાવેલાં છે. પેહલું—સઘલી ૩
ખોલલી આંખે જોવાનું. બીજું—વધારે ખોલલી આંખે જોવાનું. તરીજું— ૪-૫
અરથી ખોલલી આંખે જોવાનું. ચોથું—ઘણી બંધ કરેલી આંખે જોવાનું. ૬
અને પાંચમું—સઘલી બંધ કરેલી આંખે જોવાનું. સઘલી ખુલલી આંખે ૭-૮
જોવું, એ બેહુમનને (યાને ભલા વીચારવાલી શક્તિને) અન્તકરણની
અંદર પુરતી રીતે રાખવાએ, તથા અન્તકરણની અંદરથી યુરા વીચાર-
વાલી શક્તિને (યાને અકોમનને) દુઃખ દેવાએ. આએ દીનની ઘંનાઈને
(અન્તકરણની) અંદર લેઈજવા વીશેના પેહલો દરબજે છે. અને તે
જેબી અગમ યુદ્ધી જોવાના સબબ છે. વધારે ખોલલી આંખે જોવું, એ ૯
અન્તકરણની અંદર બેહુમનની ખોરેહને (યાને ભલા વીચારવાલી
શક્તિના પ્રતાપને) રાખવાએ, અને અકોમન (યાને યુરાં મનવાલી
શક્તિ) ના અન્ધાપાને અન્તકરણના વીચારમાંથી નાંખી દેવાથી છે. આએ ૧૦

- દદાંની*ને લગતા પેશાને પીછાંણવાનો અને પોતાનો દરબજો વધારવાનો
- ૧૧ સબબ છે. અરથી ખોલલી આંખે જોવું, એ અન્તકરણની અંદર ખેહુમન
- ૧૨ (યાને ભલા વીચારવાલી શક્તિ) ની આંખી રોશની રાખવાએ છે. દીલના વીચારની અંદર અકોમન (યાને યુરા વીચારવાલી શક્તિ) નો ઘણો પ્રથવ નાખવાથી સરવેથી ઉતરતી દીનની દાંનાઈનું (અન્તકરણમાં) લેઈવવું છે.
- ૧૩ અને આએ દરબજો દાંનાઈની સમબ શક્તિથી જોવાનો છે.
- ૧૪ વધારે બંધ કરેલી આંખે જોવું, એ દીલના વીચારની અંદર અકોમન (યાને યુરા વીચારવાલી ગેબી શક્તિ) જાલેમ હોવા છતાં, અન્તકરણની અંદર ખેહુમન (યાને ભલા વીચારવાલી ખીનાઈ શક્તિ) ની આંખી ફરબલ રોશની રાખવાએ, તથા દીનની દાંનાઈની તંગી હોયાથી છે.
- ૧૫ અને આએ દરબજો ખોટતું ફરમાંન વીચારવા તથા આપવાના સબબ
- ૧૬ તરીકે છે. સઘલી બંધ કરેલી આંખે જોવું, એ દીલના વીચારની અંદર શખી ઉખવતારા અકોમન (યાને યુરા વીચારવાલી શક્તિ) ને ઉતરવાએ તથા અન્તકરણની અંદરથી ખેહુમન (યાને ભલા વીચારવાલી શક્તિ) ની આંખી રોશની તદન જતી રેહવાએ દીનની દાંનાઈ તેને સુતલક નહી
- ૧૭ મલવાથી છે. અને આએ દરબજો શુસ્ત અક્કલ—યુરી આલચલણવાલી હુશીઆરી અને કમ યુદ્ધીને લગતો છે.

- ૧ (૧૫૧) ચાલવાની મારફતે જે વરતુ પાછી તેનાં મુલને મલનારી છે, અને તરીકાની મારફતે જે વરતુ પોતાનાં મુલથી મથાલાંને મલનારી છે, તે વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ જાણવું કે, ભલી દીનની અંદર જણાવેલું છે કે, જે ચીજનું તેની ચાલની મારફતે પાછું તેનાં મુલને (યાને અસલ જગોને) મલવું છે, તે
- ૩ વખત છે. અને જે ચીજથી તલીએથી મથાલે પોંહચવું છે, તે દાંનાઈના
- ૪ તરીકાથી છે. આએ વખતને સાડ એમ જણાવેલું છે કે, તે તેનાં અસલ

* દદાંની—ખોલને લગતો ખોલાસો જુઓ 'દીનકર્દ' નાં પેહલાં દફતરને ૨૦ મે સર્કે આપેલો છે તે.

સુલની કહ્યતને લગતાં કામથી (એટલેજ તેના માલેકની તરફથી તેને મલેલી ગતીથી) યોગીયતા (યાને સરખાપણું) ને મારેના છે. એટલેજ બરોબર ચાલનારો છે. પેદાએશને પેદા કરનાર દાદારે તેનું પેહલું કામ વખતને લગતાં કામથી શરૂ કીધું હતું. અને કામ કરનાર (દાદાર) ની તરફથી તેનાં કામનું સેવટ ચાવવું હુદવાલા આસમાની ચાલના વખતના સંબંધથી છે. સેવટનો વખત આસમાની દોરની પુરી થાયેલી હુદના સંબંધથી છે. સઘલાએને જાતે પાછું પાક થવું હુદ વગરના વખતની અંદર (યાને રીસ્તાએજના વખતમાં) છે. અને ખોદાએતાલાનો સંબંધ ધરાવનારાએને તનપસીનને વખતે (અને કુનીઆંથી) ગુજર કરવી નથી. વલી દશતુરોની તરફથી વખતને સાડ કોહવામાં આવેલું છે કે, વખત શરૂઆતથી વગર હુદવાલો બનેલો હતો; પણ તયાર પછી તે હુદવાલો બનેલો છે. અને તેની હુદ પુરી થવાએ તેને પાછું વગર હુદને લગતું કામ કરવું છે. અને તેને લગતી સમજ એ છે કે, વખતને વગર હુદથી પુરવાઈ રેહવું સેતારાએની ચાલની હુદ ચાવવાને લીધે છે. (સેતારાએની) ચાલ પુરી થવા અને ચાલી રેહવા પછી પાછું તેને વગર હુદનું સેવટ લાવવા સાડ (પોતાનાં કામમાં) જોડાવું છે. એને લગતી સમજને સાડ એમ ખોલાસો કરેલો છે કે, પેદાનો કરનાર તેની અચરતી ઉપજવનારી દાંનાઈથી વગર હુદના વખતવાલો છે. અને તે માહ ગણેઆંણી સાહેબ પોતાની પાએદાર શક્તિને લીધે પોતે વખતની અંદર જથુકનો છે. અને તેને લગતી સમજ મેલવવી એમ આપનારા (એહરેમન) ને તેની ખરાબ ઈચ્છા અને ખરાબ મતલબને લીધે નથી. તે (એહરેમન) પોતે તેની પસંદગીનું કામ કરનારા કોલ તોડનારાએનો ઉપરી છે. તથી જ તેની એલાદ વગરનાં (ઇનસાનો) તેની વધારે આરાધણા કરવાથી તેના સંબંધ મેલવવા માંગે છે, તેનો તે સોબતી થાયે છે. અને તેને પોતાની અંદગી કરનારો સમજને તેની સાથે એકમલતો રહે છે. જ કોઈ કુટલીએક લાએક સમજવાલો છે, તે પેદાએશને પેદા કરનારા દાદારને ચહુડતે દરજ્જેનો ગણનાર છે. (કારણકે) તે (દાદાર) નો ચહુડતો દરજ્જે બેહુદ રોશનીવાલાં (ગરોથમાન) ને પેહલવાં તેજ આપવાથી તથા તે બેહુદ રોશનીવાલાં મકાનના સાચ્યા ખીનો યજ્જોને પ્રતાપી બનાવવાથી—અને તે બેહુદ રોશનીવાલાં મકાનના સાચ્યા યજ્જોના સંબંધવાલો હોવાથી—તથા સઘલી સમજ સાથની (કુનીઆંથી) વરધી કરનારી કહ્યતવાલી દાંનાઈથી—

અને (પોતાની) સઘલી શક્તિવાલી સમજથી સઘલું પોતાની મરજી મુજબનું કામ કરવા સારૂ તેની પેદાએશને પેદા કરનાર હોવાથી છે.* જે (કામ) થી તે સાહેબ એમ આપનારને ઠાલનારો—પેદાએશને પાછી પોતાની કરનારો છે. અને અશો અહુરમઝદ જે પેદાએશને હુમેશાં સઘલી ખુશી સાથે એમના આપથી મુઘરેલી રાખનારો છે, તે બલાં મુલવાલી તાજી દોલતના કારણથી (યાને સવાબનાં ચાલુ કામથી) છે. બહું મુલ એ સઘલા ભલાઈની કહ્યતવાલા ખવાસોનું બી છે. અને તેથી ભલા લોકો હુમેશાં તેજવાલા રહે છે. તે પેદાએશને પેદા કરનારની તરફથી (દરએક) વસ્તુને ખોરેહુ બખશવી (યાને તેજદાર બનીવવી), જેટલી તેની સાથે તે વસ્તુ સંબંધ રાખનારી હોએ છે તે મુજબ છે. જેમકે જજખલાથી બાંમદાદની રોશની છે. ઉમેડાંથી જજખલું છે. અને રોશનીવાલી વસ્તુથી ઉમેડું છે તેમ.

- ૧ (૧૫૪) આએ ફુનીઆંમાં ધરમી વીચારથી રેહનારાં લડાઈના અસબાબવાલાં આદમીઓ વીશે, તથા તેને લગતા પ્રાએદા વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

- ૨ બાંહુવું કે, આએ ફુનીઆંમાં ધરમી વીચારથી રેહનારાં (અને દરજની સામણેના) લડાઈના અસબાબવાલાં આદમીઓ કૃતેહુ મેલવનારાં—કહ્યતદાર અને (રૈયતના) મુખને જનમ આપનારાં છે. અને તેઓની તરફથી આએ ફુનીઆંમાં શક્તિવાન આદમીની આક્રમનાં લાએક કામ કરવાં છે. અને તેનીથી ફુનીઆંની આબાદીનાં મુલનું
- ૩ તથા તેને લગતી પેદાએશની પરવરસીનું ચાલુ રેહવું છે. અને (તેઓને) અક્કલની કહ્યતથી છેલલા મુધારાને થકી દરજને હાંની પોંહુચાડવા વીશેનો વીચાર નેગેહુબાંની કરનારા યજ્ઞેથી મેલવવો છે. અને તેથી ગુતાહથી દુર રેહવાનો—સવાબને સારૂ કુશો કરવાનો અને તનનું સેવટ આવીઆ પછી રવાંને છુટકારો તથા બુજેરગ દરબજે આપવાનો
- ૪ અને તેને નેક મકાંની અંદર રાખવાનો કાએદો છે. વલી તે ધરમી વીચારથી આએ ફુનીઆંમાં રેહનારૂં કૃતેહુના વીચારવાલું એક આદમી,

* વંદીદાદની ૨૨ મી પરગરદના અવસ્તામાં એને લગતું બ્યાંન આવેલું છે.

તથા બીજું અક્કલના અંદેશાવાલું અને દીનને સારૂ લડાઈ કરનારં
આદમી, એ બેહુ તરેહુની શક્તિવાલાં આએ કુનીઆનાં આદમીએ તેઓની
કુશેશમાં એકસરખાં છે. (આદમીએને) સારી ચાલચલણથી બંધે કુની- ૫
આને લગતો પુરતો સુધારો અને ચહુડતે દરબજેની ઇચ્છાનાં (સવાબનાં)
કામ કરવાંએ (આવતી) મીનોઈ જહાંનને લગતો કાએદો છે.

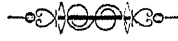
(૨૧૧) આદમીએ આએ કુનીઆને સારૂ અને (આવતી) ૧
મીનોઈ કુનીઆને સારૂ (પોતાને) ચલાવવાની
ચાલ વીશે, બલી દીનને લગતો ખોલાસો.

બાંણુપું કે, આએ કુનીઆને સારૂ (આદમીએ પોતાને) સારી રીતે ૨
ચલાવવું; (પોતાની) ઓલાદને લીધે (યાને આએ કુનીઆમાં પોતાની
ઓલાદને સેલસેલો ચાલુ રાખવાએ) છે; અને (આવતી) મીનોઈ ૩
જહાંનને સારૂ પોતાને સારી રીતે ચલાવવું; (પોતાનાં સારાં) કામે કરીએ.
અને એથી આદમીનો મીનોઈ જહાંનમાં (દેખખથી) છુટકારો છે.
(આદમીએ આએ કુનીઆમાં) દાંનાઇથી આત્માને સારૂ તે ચીજ મેલવ-
વાની કુશેશ કરવી, કે જે વસ્તુ મેલવવાથી તે શક્તિવાંન થાએ, અને
(બજદ અમેશારૂપ દોની) મદદ મેલવી શકે. (આદમીની) આએ કુનીઆની
મતલબ બજદોની પખશમાં પોતાને રાખવાની, અને આએ કુનીઆમાં
બજદોને પોતાના ઉપરી તરીકે પસંદ કરવાનીએ. કારણકે દીનના પેશવાએએ
બલી દીનને લગતાં લખાંણુ ઉપરથી ફરમાવેલું છે કે, રવાંનની આએપતને
માટેની કુશેશ કરનારાં આદમીએ રવાંનની નબલાઇને દુર કરવા સારૂ
આએ કુનીઆની દોલત જમ તેને (યાને રવાંનને) સારૂ વધારે કાએદો
કરનારી થાએ તેમ વાપરવી.

૧ (૧૧૦) મોટાઈ અને ગરીબીને લગતા ઓત્તમ અસખ્યાબ વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, (માંણુસનો) મોટાઈ અને ગરીબીને લગતો ઓત્તમ અસખ્યાબ, (તેને) ઉંચ બનાવનારી અક્કલ છે. હુમેશાં તરેહવાર રીતે જીદી જીદી નેકનાંમીવાલા લોકો હુકુમતની અને દીનના દશ્તુરની તાબેદારી—અને ફરમાન બરદારી કરવાએ, અને પેલા અક્કલની સમજવાલા સરદાર (યાને પેગમબર) નાફ કેહવાને ખાનીને ખોદાની તાબેદારીમાં રેહવાએ બનેછે. બીજા સારા ગુણો ધરાવનારાઓની અંદર, અક્કલને લગતી મોટાઈવાલો સરદાર દીનની સમજ આપનારી એક (પેગમબર) ની જાત છે. કારણકે તે મોટી અક્કલવાલો પાદશાહ અને બીજા ધરમશુર એ બેહુ તે બુજેરગ (પેગમબર) નો સંબંધ ધરાવનારા છે.

૧ (૧૧૧) યુરાઈ અને ભલાઈ, તથા તેઓની આએ દુનીઆની કહીઅતને ચાલુ રાખવા વીશે, ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૨ જાંણુવું કે, ભલાઈ એ નીતી છે. અને દાંનેશમંદ (આદમી) તેને લગતા વીચારોને સચાઈ—દરએક સારા ગુણવાલી રોશની—સારી સમજ—પાકી—તાજ હયાતી—સવાબની કહીઅત અને બીજા તેવાજ

૩ તરીકાથી મેલવનારૂંછે. યુરાઈ એ અનીતી છે, અને (આદમી) તેના વીચારવાલું યુરી બુદ્ધી—બેવચની—ખોટાઈ—દરએક અંધકાર ખવાસ—બદખોઈ—નજસી—ઉલટી જાનદગી—પાપ—એખો—અને બીજા યુરાઈની

૪ બુનીઆદવાલાં અધરમીપણાંના સંબંધે કરીછે. જેમ સુરજની રોશની આએ દુનીઆને જોવાની શક્તિ આપનાર છે, તેમ નીતીવાંન (માંણુસ) ને લગતી ભલાઈ તેની આએ દુનીઆની આંખને જોવાની શક્તિ આપનાર છે. અનીતીવાલાં (માણુસ) ને લગતી યુરાઈ, તેની આએ દુનીઆની આંખને સાડ નેસ્તીવાલી શક્તિ છે—જેમ અંધારાંથી

૫ અનદીક થવુંછે તેમ. આએ દુનીઆમાં યુરાઈવું ચાલુ રેહવું આએ દુનીઆની આંખની શક્તિના એરાદાએ છે. સઘલાં દાદાર અહુરમજદની

તરફ ચલાવનારાં માણસો આત્માને લગતી ભલામી અને ખુશીને છોડી દીધે છે તે આચ્છે ફુનીઆની આંખની કહ્યતને લીધે છે. તે યુરાધના સંબંધ ધરાવનારાચ્છે યુરાધને ચાલુ રાખવાના ચેરાદાના સમ્યક્થી (યુરાધના) સંબંધવાલા છે. યુરાધની અપવીતરાધને તોડવી તેની સાથે યજ્ઞોની આંખવાલી ભલામીની કહ્યતે કરી લડાઈ કરવાચ્છે. યુરાધનાં ૭ મુલ ધનામીનાને લાચ્છેકનું (માણસે) થવું, ચ્છે તેની સઘલો (યજ્ઞી) શક્તિને નાસ કરવાચ્છે છે. જે ધરમગુરુચ્છે અનીતીવાલી યુરાધની કહ્યતવાલા ૮ અને તેજ મુલને લગતી દરચ્છેક અનીતીના વીચારવાલાં અસલ કાંમો કરનારા છે, તેચ્છે જાંણીનેધને નીતીના રેવાજનો અટકાવ કરનારા છે. તેચ્છેનો મજહુબ યજ્ઞાંની તરફથી અપાચ્છેલો અને સપેનામીનાને લગતાં મુલના દરચ્છેક તરીકાના સંબંધવાલો કેહવાચ્છે નહીં, પણ અનીતીવાલા ધનામીનાના દરચ્છેક તરીકાના સંબંધવાલા વીચારવાલો કેહવાચ્છે.

(૫૪૪) રોશન આંખવાલાં રવાંને અન્ધકાર મુલથી ગુનાહ ૧
કરવો તથા તેનીથી પાપી બનવું કેમ છે? તે વીશે
ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

જાણવું કે, રવાંને પોતે તેની બદનના પોશાકવાલી જાતના સંબંધની અંદર ઘાંનાઈની કહ્યત અને ધચ્છાવાલું છે. આદમી યજ્ઞોની સાહે-તાથી ખાલેસી અને વગર ગુનાહની હાલતમાં રેહનારું છે. અને તેની અંદર ચ્છેબ આપનારને ભેલાવાથી (તેનું) બદન અને આત્મા અન્ધકાર ઉલટી જાતવાલાને લગતું છે. આત્માને તેની બદકાર ઘાંનાઈના સમ્યક્ તથા દીનની સમજ વગર પાપી બનવું છે. અને ઘાતકી ઉલટા વીચારની ધચ્છા તેને બદકાર બનાવનાર તથા દીનની નાવાકેફી તેના સવાબનાં વીચારને નાશ કરનાર છે. સુખને લગતા શોકને લીધે સવાબને લગતા વીચારથી તે આલસુ બને છે. અને તે રોશન આંખવાલું રવાંને ગુનાહનાં કાંમથી જનદગી ગુજરનારું થાચ્છે. અને તે ગુનાહની ગુજરેશ કરવાનો સમ્યક્ જે સવાબની બુલંદ દરજ્જેની હાલત છે તેનો તે અટકાવ કરે છે. બદન અને બદનથી તેની અંદરનું રવાંને દરજ્જા ખોહવાલાં ૨

વેરાંન દોળખની સખતીની અંદર પોતાને ઈજા પાંખતું રાખેછે. ભલી દીનમાં જણાવેલું છે કે, સેવટે યજ્ઞદોની કૃતેહ થવાથી દરજની શક્તિનું ધુટું છે. અને દાદારની ઈચ્છા મુજબ ગુનાહની સજાથી પાક થાએલા-એને, જેથી ધોવાંનથી પાક કરનારા યજ્ઞદો દોળખમાંથી બાહર કાહડશે. અને તે એવ્ય આપનારની નજીસીથી પાક થાએલાએને એકસરખી જાતના પોશાકવાલાં બનાવવા સાડ તેએને પાછાં હુમેશની અમરગીવાલા પેશાકનું અને પુરતી ખુશીવાલી જાતદાર કાયાનું અખશવું છે.

- ૩ બદનની અંદરના આત્માની ઉલટી અક્કલે (માણસને) નોકસાંન થવું છે. અને તેવો આત્મા એકસરખી (ઉલટી) અક્કલથી બદનને જનદગી-વાલું તથા સલામત રાખનાર છે એમ કેહવું ખોટું છે. આત્માને સાડ પેહલલાં ગુનાહ હોતો નહી, પણ દરજ (યાને અંધમધનીઉશ) ને લગતો ગુનાહ કરવાએ તથા કેહવાએ પાપી બનવાથી તે ગુનેહગાર કેહવાએલો છે. તે દરજના આત્માની મારકૃતે પાપી કામથી સજને લાએક થાએલા આત્માને ચહડતે દરજનેની હયાતીને સાડ પતેત (યાને ગુનાહનેા પસ્તાવો) કરવાની જરૂરીઆતની ફરજ કહેલી છે. જ ગુનાહ (માણસે) પોતે કરેલો નહી હોએ તેના પસ્તાવો કરવો વાજબી નથી. કારણકે પતેત (યાને ગુનાહના પસ્તાવા) ને આતશની માફકની મીશલ આપેલી છે, કે જ્યાં ખોરશેહ હોએ છે ત્યાં કોઈથી અંધારી શક્તિવાલી જાત રેહતી નથી, તેમ (ગુનાહની પતેત કરવાથી) આત્મા દરજ વગરનેા (યાને ગુનાહથી પાક) કેહવાએ છે. વલી (એ વાતનેા) બીજી રીતે ખોલાસો કરીઆમાં આવે છે કે જેમ હુમેએ કહીઉં તેમ જ્યાં ખોરશેહ હોએ છે ત્યાં અંધારું રેહતું નથી, તેમ પતેતના પસ્તાવાના આતશથી આપણુ ગુનાહને પીગલાવી નાખીએ છઈએ. તેથી જો તે ગુનાહની પતેત તેણે નહી કરેલી હોએ તો તે જરૂર કરવી. કારણકે જો જુઠા ગુનેહગારે પતેત કીધી હોએ અને કણુ તે જુઠું ખોલતો હોએ તોપણુ તે જુઠું ખોલનારા નજીસની તરફથી ગુનાહને લગતો પસ્તાવો સચ્ચાઈથી થવાએ તેને ખુરી જાતથી કરવા સાડ વખાણવો. અને તે નજીસના આત્માને લગતા એાતમ વીચારની દરએક જણે તારીફ કરવી. કારણકે જો કોઈ ગુનાહ કરે અને તે ગુનાહના ખવાસથી ફરે તો તે ચહડતે દરજનેના કેહવાએ.

(૧૧૩) લાએક હુકમત વીશે ભલી દીનને લગતો ખોલાસો.

૧

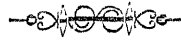
જાણવું કે, લાએક હુકમત રૈયતનો ઘણી સારી રીતે સંભાલ કરવાથી છે. રૈયતનો સંભાલ કરવાથી હાકમ ચહુડતે દરબજોનો છે, અને તે (હાકમ) તેની તાબેદાર રૈયતને ચલાવનાર તરીકે છે. હુકમતની ધચ્છા એ આત્માને માટેની ધચ્છા છે. આત્માને માટેની ધચ્છા આત્માની અક્કલને માટેની અને અહુરમબદના વીચારવાલી દીનને માટેની છે. ઘણી ચહુડતે દરબજોની અક્કલથી અગમ બુદ્ધીવાલાઓની અક્કલની પીછાંણુ કરવી છે. અને તેવો હાકમ જોઈએ સની દીનની અંદર નેકનામીવાલો હાકમ છે. ફુનીઆમાં સરવેથી સરસ હાકમ તે છે કે જે હોરમબદની અક્કલવાલી ભલી દીનવાલા લોકોને જે દશ્તુર છે તેને માનનારો છે. અહુરમબદની મીસાલનો તે હાકમ છે કે જેની ધચ્છા લોકોના આત્માને અમરગ કરવાની હોએ છે. જે પોતાની ધચ્છાને પોતાની અક્કલની અંદર તોલ કરે છે. આએ પ્રમાણેના (પાદશાહ) ને દીનની અંદર ખલકના નેક હાકમ તરીકે ગણેલો છે, અને તેનાથી ઉતરતો જે ફુનીઆનાં આદમીઓમાં અક્કલમંદ દશ્તુર છે તે છે. અહુરમબદની મીસાલનો હાકમ અમરગીની ધચ્છાને પોતાની ધચ્છાની અંદર રાખનારો, અને પોતાની ધચ્છા સુબખ ફુનીઆને ચલાવનારો છે.

આએ (નીચે જણાવેલી) ચાલવાલા (હાકમ) ને દીનની અંદર યુરા હાકમનું નામ આપેલું છે, તેથી ચહુડતે દરબજોના લોકોમાં તે યુરા હાકમ તરીકે ગણાએ છે. તેની રૈયતનો જે ધરમશુર ઉલટી અક્કલવાલો અને પેલા (યુરા હાકમ) ને વધારે લોભી બનાવનારો છે, તેની એકમલતી ધચ્છાના સંબંધથી, તથા લોકોને સુતલક અમરગીની ધચ્છા નહીં આપવાએ, તે (હાકમ) ઘણાજ ઉતરતા દરબજોનો છે. અને તે (યુરો હાકમ) દરજ (યાને એહરેમન) જે ભલી જીનદગી આપનારા દાદારની તરફ સુતલક સંબંધ વાલો નથી અને સંબંધ રાખનારો નથી, તેના સંબંધની અંદર લાખખી સુદતવેર લોકોને ચલાવવાથી તેઓનો ઘટારો કરનારો છે. ફુનીઆનાં લોકોને શકરેતી (યાને છેલ્લા સુધારા) ની તરફ ચલાવવું, સારી અને પુખીવંતી હુકમતની મારફતે છે. તેમજ યુરી હુકમતની મારફતે કેવી રીતના સંબંધમાં એક હાકમને ચલાવવું છે, તે

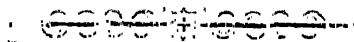
વાત ઓહાકની એક હજાર વરસની યુરી હકુમતની અંદર જણાએલી છે. (ઓહાક) યુરી હકુમતનો સખબ (યાને કરતા), તથા યુરી હકુમતના ઉપરી તરીકે વખણાએલો હતો. જમ તેણે એક હજાર વરસવેર કુની-આને યુરી હકુમતથી નેસ્તીની હકુમતમાં ચલાવી હતી, તેમ કોઇબી રાજાએ ખલકને ચલાવવી ઘટતી નથી.

૧ (૧૪૧૬) સારાં કાંમ, સારૂં સુખ, સારાં કાંમની અંદર ચહુડતો દરજ્જો મેલવવો, ભલા ખવાસથી સારૂં સુખ—
અને સુખનાં કાંમને લગતા અસખબ વીશે
ભલી દીનને લગતો ખાલાસો.

૨ જાંણુકું કે, સારૂં કાંમ—અરાતરતને લગતી લોભી હીલચાલ વગરના
૩ પાક ઉદીઓગથી છે. સારૂં સુખ—અરાતરતને લગતી ધીરજ વગરના,
૪ ચાલસાઈ વગરના પરહેજગારીવાલા સંતોષથી છે. સારાં કામની અંદર
ચહુડતો દરજ્જો મેલવવો—ભલા વીચારવાલી કાએદાકારક ઈચ્છાથી છે.
૫ ભલા ખવાસનું સારૂં સુખ—લોભની જરૂર વગરના, લોભ વગરના
અને ચીંતા વગરના, કુશમતીની હાજતથી સુધારેલા, હવસ વગરના અને
૬ લાએક સંતોષી ખવાસથી છે. કામને લગતો તથા સુખને લગતો
અસખબ—ઉદીઓગની અંદર બનતી કુશોશ કરવાએ તથા બદનની કહઅતને
૭ લગતાં પ્રમાંણીક કાંમોથી થાએ છે. ભલી દીનને લગતાં સુખનાં કાંમનો અસ-
ખબ, દાહુડા અને રાતના એક તરીજ ભાગ (જટલા વખત સુધી) અમ-
રગીને લગતી અક્કલ અશો લોકોથી મેલવવાએ (યાને દીન આગાહ દસ્તુ-
૮ રોથી ધરમની કેલવણી લેવાએ) છે; અને (દાહુડા તથા રાતનો) એક
તરીજ ભાગ તે (કિલવણી લીધેલી) અક્કલની મારકૂતે પસંદ કરેલું કામ
૯ કરવાથી છે, અને (દાહુડા તથા રાતનો સેવટનો) તરીજ ભાગ, કામ
કરવાને સારૂં બદનને લગતી કહઅતને પાએદાર રાખવા, આસાએશ
૧૦ લેવાથી છે. જે સારી હકુમતવાલા (પાદશાહો) છે, તેઓ આએ ભલી
દીનની સમજથી સુખને મારેની કાએદાસરની હકુમત કરનારા છે.

**આએ છઠાં વાલમને છપાતાં થાએલી ભુલને લગતું
ગુજરાતી શુદ્ધી પત્રક**

સંક્રી.	લીટી.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૩૨૭	(નોટ) ૧	યસ્ત.....	યસ્ત
૩૩૧	૧	ચીજ ઉપરાંત.....	ચીજથી જુદી
૩૩૨	૧૩	ઉવટા ..	ઉલટા
૩૩૨	૧૪	મેલવનારા નથી ..	મેલવનારાએને
૩૩૪	૧૭	સંભલાવવાનું ..	સંભલાવવાનું
૩૩૭	૨૫	તેથી.....	ત્યાર પછી
૩૪૨	૧૩	ઉખેડી નાંખવા ..	પુરી નાંખવા
૩૪૮	૧૮	સુસ્તીથી..	ફાયદાથી
૩૫૧	૨	ભલાએને સારૂ મોટા વિચાર રાખનારા હોએ કે ભલાએ ખુશી રહે	ભલાએના ઉમદા વિચારને માટે ભલાએને ખુશી કરે
૩૫૧	૧૨	તેથી.....	તેથી સંભાલ રાખે, અન તેવાજ અખખને લીધે
૩૫૨	૨૦	આદમી..	આદમીના
૩૫૨	૨૦	પેદા કરનારનું ..	પેદા કરનાર
૩૫૩	૨૩	દીનના વિચાર ..	દીનના વિચાર સાથેના તેએના અંબંધ
૩૫૫	૧૪	તે મજહૂખને ..	તે ખરા અક્ષતે દરજજેના મજહૂખને
૩૬૦	૧૦	૧૧.....	(એ આંકડો ૧૦ માં લીટી આગલ જોઇએ)
૩૬૨	૧૩	આદમીને ..	આદમીથી
૩૬૨	૧૪	આદમીને..	આદમીએ તેને
૩૬૨	૧૭	વીસીના..	વિશેના
૩૬૩	૧૩	કારણ ઉપરથી.....	કારણને
૩૬૩	૧૩	આગમઅનાં અખખને ..	આગમજથી
૩૬૬	૨૩	કરનાર ..	કરૌવનાર
૩૬૬	૨૩	છે ..	(પાસે ઉમેરે) તેએનાં ત્રણ નામ છે
૩૭૧	૧૩	તનદરસ્તીના ..	તનદરસ્તી
૩૭૬	૧૬	એને.....	દાનાધને

THE ENGLISH TRANSLATION

FROM THE PAHLAVI

IS BY

DARAB DASTUR PESHOTAN SANJANA, B.A.,

FELLOW OF THE BOMBAY UNIVERSITY, JUSTICE OF THE PEACE, LATE
SIR JAMSETJEE JEEJEEBHAI FELLOW (AVESTA AND PAHLAVI),
TEACHER OF THE M. A. CLASS, SIR JAMSETJEE ZARTOSTI
MADRESSA, BOMBAY,—AUTHOR OF THE 'CIVILIZATION
OF THE EASTERN IRANIANS', AND 'NEXT-OF-KIN
MARRIAGES IN OLD IRAN', ETC., ETC.,

CONTENTS.

	PAGE.
The spiritual powers in man, and their functions	353
The relation of man with the creator by means of the <i>Stud-yasht</i> ...	356
The beneficial gifts in man, his injurious habits, their beneficial or injurious guidance	357
The religious and the evil time	357
The nature of man, the cause and the object of his existence, his future life and attainment	358
Definition of a worthy leader and his various qualifications	359
The thanksgivings to God for the reward of merit. The punish- ment of man for sin in this world.....	360
The nature and habits of a true Mazdayasnian, the evil habits of an apostate, and the happy condition of a Mazdayasnian by means of the sacred girdle of that religion	362
The influence exercised upon man by a moral and an immoral being...	365
The Source (<i>viz.</i> Auhurmazd) that casts glorious lustre upon the good religion, and that (<i>viz.</i> Ahriman) which casts evil lustre upon the evil religion. Illustrations with reference to Jamshid and Zohak	367
Men who work for the prosperity or misery of this world.....	374
Regarding the fact that it is needful that the skilled examiner shall test whatever is fit to be tested, and that it is needless to retest whatever is already proved	375
The upholder of the good religion is, by virtue of the religion, called by the name of the religion	380
The blessedness of the soul by doing acts of merit, and its punish- ment in hell by reason of its perverseness	380
Men of superior or inferior habits.....	381

The reasonable acceptance and non-acceptance respectively of the sayings of religious pioneers and of the mysterious knowledge the cause whereof is not manifest by means of reason	382
Regarding what ought to be done and what ought not to be done ...	383
The intellectual part (<i>baḍdha</i>) of the spirit takes care of the body internally as well as externally	384
The virtuous excellence or depravity of kings.....	385
The reward due to man from the Almighty for his deliverance from sin	385
The principles of the good religion and of the evil religion respectively.— The inferior, the mediocre and the superior adherent of the good religion, and the weight of each of them	386
The aspirations of the soul to an immortal existence on behalf of the Deity ; the beings that are opposed to the existence of creations and the enemy that was before the world... ..	387
How to weigh the merits or otherwise of a man in this world?	389
How to adore the Deity?	390
The prudent, the more prudent and the most prudent among men ...	392
People who are manifest in this world as men, as demons and as demon-men	393
The cure of this world of its moral illness	394
Regarding the good and the mischievous in this world	394
Man is not fitted by the Creator Auhurmazd to be the cause of sin and damage in this world	395
The means of knowing the Deity depends upon the existence of certain faculties in man	397
The prosperous or unprosperous state of man in regard to virtue.....	397
The characteristics of true knowledge and of evil cognizance	398
Light and darkness, and the several descriptions thereof	398
The exalted position that is acquired by man at the future renovation.	399
The perception of the highest medium for attaining to Paradise which is <i>without affliction</i>	401
Regarding the learned, the Zoroastrian religious philosophy and those that are versed in that philosophy	401

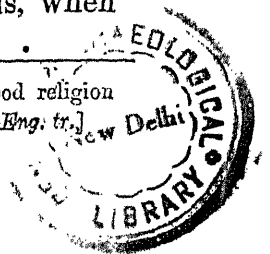
	PAGE.
The triumph of learning and the success of the learned.....	403
The good intention and the evil intention, their causes and efficacy, and the improvement of both by the existence of wisdom	403
The greatness and power originating in man	403
The duty of man to be grateful in his thought, word and deed.....	404
The power possessed by every man of this material world for the salvation of his soul from sin	404
Regarding the pentomadal divisions of the month	405
Men of angelic nature and demoniac beings in human frame	406
Who is deserving to be the lord of all?	408
The selected means of improvement in a city and among mankind	408
The material substance of this world, its different ingredients and its essential elements—the origin and nature of that which adorns the spirit and renders it useful, the origin and nature of that which destroys or injures it, the causes of its adornment, benefit, decay and injury.....	409
Regarding the being who preconceives the means of counteracting evil, and the being who is the lord of such means, as they are described by Auhurmazd in the revelation that improves the creatures of <i>Spenâkmânô</i>	412
The religious benefit to the world from one that is faithful to the revelation, and the injury to it from one who is in the greatest danger of infernal punishment	412
The power of perception in man which improves and dignifies, or degrades and debases him, as well as the description of men affected thereby respectively	413
Regarding that which by means of revolution returns to its original source, and that which by a divine rule, is connected from the beginning to the end	415
Regarding men who abide in this world with their minds devoted to the good religion and are equipped with sacred weapons for warring against evil, as well as the advantages resulting there- from	417

	PAGE.
How man should conduct himself for acquiring happiness in this and the next world?	418
The best equipment necessary for the dignified and poor people	418
Goodness and evil their strength and prevalence in this material world	419
The causes of transgression and consequent sinfulness of the soul possessing a 'bright vision.'	420
The merits of a worthy sovereign	422
Regarding righteous actions, honest comfort, an honest exaltation of self in righteous acts, honest comfort accruing from righteous nature and the equipment pertaining to acts conducive to fel- city	424

(P1A) Exposition in the good religion regarding spiri- 1
 tual powers in man, which through the
 agency of yazads perform actions on the side
 of the Deity.*

Be it known from the exposition in the good religion, 2
 that in the person of man there are spiritual powers
 which perform actions (preparatory) for the righteous
 equipment pertaining to (*i. e.* deserving a pious retribu-
 tion from) the Creator of the Universe.—The principal 3
 ones are the following four: (*viz.*) the soul, [and] the vital
 spirit, [and] the *fravâhar*, and the intellect. *Therôbân* is the 4
 soul, which is the ruler over the body. Just as the head
 of a family conducts the household, and the rider the
 horse, so does the soul conduct the body. And the vital 5
 spirit, [and] the intellect, [and] the *fravâhar*, or each of
 these spiritual agencies amongst whom the soul is a power-
 ful agent, acts as a spiritual intelligencer unto it (*i. e.* the
 soul).—The vital spirit is the breath of life, which is 6
 paramount owing to the *fravâhar*. Just as a paterfamilias
 preserves the health (of his family) by means of food, and
 the rider keeps the horse working, so does this quickening
 (*fravâhar*) keep through energy the (living) body active.
 So when this (quickening power) is separated from the
 body, the body dies, just as when the (main) pillar of a
 house breaks down and the house instantly falls. Again,
 the *fravâhar* keeps active and cherishes the body, just as
 the master of a house keeps the house replenished and
 thriving, and the rider nourishes the horse. Thus, when

* [This heading might also be rendered:—'Exposition in the good religion
 regarding spiritual powers in man, their efficacy and their functions'.—*Eng. tr.*]

this *fravâhar* has been separated from the body, the body is past-strength, and remains inactive like a house that becomes desolate when it is abandoned and left without repair.—Again, as the sun is the light of the world, and a lamp is (the light) of a house, so does the intellect animate with watchful light the lord of the house (*i.e.* the soul) in the house (*viz.* the body), and so does it animate the rider on the horse, as also it directs the master of the house to take care of the house, and the rider of the horse. So when this (intellect) is separated from the body, the soul is distressed in the body, and the body during life remains insensible. While the soul, which with the *fravâhar*, [and] the intellect, and the vital power used to recruit the body in its functions, now departs from it; consequently the body is without the means of performing its functions, and of fighting against and repelling the *druj*, like a (cavalry) rider who is without his saddle and weapons for striking and overpowering his enemies.—Just as the soul and its assistant (spiritual) powers are enemies and destroyers of the *druj* (who is) for the destruction of creation, so have avarice, [and] lust, [and] wrath, [and] spite, [and] stubbornness and envy permeated into the body as enemies of the soul. The struggle and conflict between the body and the soul, are owing to the former not having seen to preserve itself from the battle wherein, by the agency of destructive *druj* and through perverse antagonism, people corrupt good creatures, and render them in-operative.—The soul is the lord of this life, and the chieftain of the battle (between good and evil). When the Ameshaspands are its assistants, by means of the *fravâhar*, [and] the intellect and the vital power, the spiritual agents of the body, it

i. e. the soul) inclines to fight against the *druj*, and like a heroic person or a valiant man it is the repeller of the *druj* among (good) creatures by means of its own prowess, and the extricator of the *druj* from the body. To extricate the *druj* from the world is to strike, to overpower and to render incapable the Angrô-Mainyu. The pious man is himself capable of being relieved from the *druj*.—Again, when a king through fear for himself is not deceived 11 by the enemy (Evil,) owing to supernatural splendour and lustre (*i. e.* divine inspiration), he (at last) attains to the Origin (*i. e.* God) bravely and successfully on account of his own good actions; and by the order of the Lord who hath sent him to battle (against evil) he is to earn a diadem of victory and be seated on a throne of full repose and everlasting bliss. And whosoever (king) being deceived by the enemy, and being prone to idleness and evil repose, and listless in the battle (against evil), and without any inclination to the Ameshaspands (*i. e.* to an immortal existence), is much disposed towards the *druj*; and (hence) he turns an incarnate *druj* and vicious, and the *druj* overreaches him; and he mingles lonesome with devils; and he is dragged with hands shackled to the seat of the *druj* (the *Angrô-Mainyu*); and he will so be tortured, and so remain in the prison of the *drujas*, to the time of the Resurrection.—It is manifest in the good religion that he is marked with good repute, whose righteousness is pure (unsullied) in this world; but he from whom destructive wickedness proceeds in this world, is stamped with evil repute, and gets a place appropriate to his sinful acts.

- 1 (219) **Exposition in the good religion regarding (the fact) that man is brought into relation with the Creator by means of the Stud-Yasht***

- 2 Be it known that, the man that is most virtuous, is brought into relation with the Creator by means of the *Stūd-Yasht*, by knowing himself by means of the knowledge of the good religion, and by the love chiefly of his own soul; because there is no (virtuous) life from disregarding the relationship (with the Deity), nor there is love for himself; and by not loving himself he does injury to himself, and by (the man) injuring himself the Almighty is displeased, and by the displeasure of the Almighty the relationship of God in him ceases, and by the cessation of the relationship with God he destroys the protection which the Deity exercises over him, and by the destruction of such protection by the Deity he is liable to cast himself into the abode of darkness and
- 3 misery pertaining to the *druj*.—Again the knowledge of oneself is (attainable) from the knowledge of the good religion, and by knowing self there is love (for self), and by loving self there is no injury to self, and by not injuring self there is no displeasure to the Almighty, and by gratifying God one attains to close relationship with God, and by the close relationship with God there is protection (exercised) by God, and by the protection of God man attains to both kinds of excellence, of this world and of that world.

* *Stūd-Yasht* = av. *Staota-Yasna* or *Staota-Yasht*, is the name of the 21st Nask, corresponding to the av. *Vāstārem*. It literally implies prayers fit to glorify the Holy Creator.

(२२०) Exposition in the good religion regarding that 1
 (object) which through its guiding (power) 2
 is beneficial to man himself, and that which 3
 is injurious; and (regarding) the beneficial or 4
 mischievous doer and exorter, and its bene-
 ficial or mischievous guidance (in the person
 of man).

Be it known that, that which through its guiding 2
 (power) is beneficial to man himself, is wisdom; and that 3
 which through its guidance is injurious, is perverse
 thought. Wisdom and vice are the guiding agents in the 4
 person of man. Wisdom itself is acquirable by means of
 Spenâ-Mînô and the friendship of Vôhuman, and vice is
 (*i. e.* comes) through the deceit of Ganâ-Mînô and the
 friendship of Akôman. The advantage unto men from 5
 the guidance of wise inclination is the improvement of
 the thought, [and] speech and act of rectitude as well as
 the piety of the soul; and the damage unto them from 6
 the guidance of vicious inclination is the corruption (*i.e.*
 aggravation) the sinfulness of thought, [and] speech,
 [and] action, and the wickedness of the soul.

(२२१) Exposition in the good religion regarding the 1
 religious and the evil time.

Be it known that the finite time until the resurrec- 2
 tion, is religious owing to the prevalence [*lit.* currency]
 of righteousness and orthodoxy in the hearts (of men),
 and the vicious (time) is owing to the prevalence of im-
 morality aggravated by the evil faith and falsehood of

the Jewish religion; and during that (evil) time with the exception of a little goodness there is distress and difficulty everywhere.

-
- 1 (۲۲۲) Exposition in the good religion regarding (Questions): What is man himself? and through what and for what (does he exist)? and whence (has he come)? and wherein (does he live)? and whither will he return? and at the last what will he attain to?

-
- 2 Be it known that, among the creatures of God man (alone) is endowed with reason, and is capable of success and power by means of the blessings (God has bestowed upon him) in the spiritual and the material world; and by reason of high deeds wrought in the full exercise of his human powers, he is like a chieftain over all other creatures of this world, ever guiding them, and repelling with adequate strength the *druj* from every creature. By a certain thanksgiving of the soul unto the Creator, prompted by the inspiration of the Yazads, by its adequately repelling the evil from itself, and by its being at once in association with all good spirits although abiding in the powerful person of this world (*i. e.* in this earthly person), it (*i. e.* the soul) is itself of the nature of a good spirit because of its angelic thoughts, and in spite of its uncongenial abode; and with all the faculties pertaining (to this wordly creature), the invisible soul by completely conquering evil, is an *yazad* (a praiseworthy existence) itself for its duration (on earth), which may be either long or short. The dwell-

ing of good spirits in the organism of this world, has for its object the severe struggle against and destruction of the evil predominating therein, and moreover the struggle (against evil) consistently with the doctrine of the good religion. By the disappearance of the soul itself from its earthly active embodiment, and by the body becoming divested of the vital spirit, the soul is intent on going back to the original spiritual abode, and leaving the material frame of this world it departs to the original abode of intuitive wisdom. Whosoever may have by his utmost endeavour repelled in warfare his own rival *druj*, through his (very) emancipation from the *druj*, gains the original abode (of heaven.)—And when an individual benefiting the world, is able to keep a good eye upon his opponent, and is powerful to overwhelm him in person, and adequately drives and repels from himself the vices of the *druj* that may have been blended in him—the cause thereof is perpetual thanksgiving unto his Creator. It is declared in the good religion that at the epoch of the *frashôkereti* all men will acquire their bodily frame again in this world in accordance with the will of the Creator, and the human creation having been purified, each will be (entirely) reformed [*lit.* adorned] by the perfect light (of the Mazdayasnian religion.)

(r r r) Exposition in the good religion, as to a worthy leader.

Be it known that, every person becomes worthy of leadership through having the powers suitable for the exercise of its functions. One (power) is a well-qualified understanding, and the other excellence of wisdom for

accomplishing (good) deeds. With these two are combined the strength of a good nature and appropriate
 4 prudence. The leadership desirable for the priest is (attainable) by means of the three special virtues above-mentioned, which are capable of exalted acts, as also by the following five grades (of qualities):—1, wide intelligence for the preservation of the (Zoroastrian) religion; 2, depth of thought for making a precept; 3, religious education for the administration of justice; 4, advanced age; 5, experience in performing his (ritual) functions. With these eight (qualities) the priest is worthy of
 5 reverence (*i.e.* of leadership.) The leadership desirable for the agriculturist is attainable by two more (qualities) distinct from the eight above-mentioned: 1, to cause the growth of animal food; 2, to perform charitable acts
 6 with his wealth. (Thus) there are in all ten (good qualities.)—For leadership over warriors there must be three (special qualities) distinct from the eight (of the priest):—1, a stalwart body with keen sight; 2, enormous strength; and 3, an intrepid heart. Thus there are in all eleven* (good qualities.)

1 (۲۲۴) Exposition in the good religion regarding the thanksgiving (by man) unto Ahurmazd for the reward of merit, as well as regarding the freedom (of man) from sin by punishment for sin (in this world.)

2 Be it known that, thanksgiving to God for the reward of merit, is binding on man because of (the existence of) a protective intuitive sense in his conscience, and of his

* [Probably thirteen.—*Eng. tr.*]

being fitted to obtain the reward of merit (in the next world) by attaining to the vision of and desire for meritorious propensities. Whosoever powers of thought, speech, and action are obedient to his desire for the prevalence [currency] of meritorious actions, that man [he] attains to good supernatural intelligence. It is the conscience with good intuitive sense that attains in man to good supernatural intelligence; it acquires supernatural knowledge, as well as imparts (to others) whatever knowledge it has acquired.—Whosoever inclination is 3 capable of obtaining spiritual knowledge, he, by means of his beatific vision, on behalf of Auhurmazd declares (unto others) the means of fostering the propensity to act in a manner conducive to the welfare of the *frashôkereti* and the nature of the understanding, thought, speech, and action pertaining to merit. And it is for this reason that meritorious people who aspire to the good reward, ought to thank the Giver of the reward of merit.—Again a person 4 keeps free from sin on account of (his fear of) punishment for sin (in this world). So whosoever, for the sake of evil, closes the path leading to holy thought in his conscience and developes sin, by means of (his) perverse thought diverts his intuitive sense from meritorious goodness, and regards merit as sin, and sin as merit.—Hence those who 5 forward their desire for a sinful tendency and (therefore) restrain it from a tendency to merit, owing to their union with the demons advance (their powers of) thought, speech, and action for committing sinful deeds, and keep them back from merit.—The (future) evil reward to the living organic being (*i.e.* to man that is sinful), is the pernicious abode (of hell;) there is no decay (in the next world)

- 6 for the man that is on the path of merit.—And how can man be free from hell by conducting himself in sin, by demoralizing himself, and by deceiving mankind? And, likewise, how can the penalty for sin extend to a man that
- 7 is innocent? From the priests who receive evil inspiration (from the devil), and are the means of (propagating) the perverse ways of sin, there is damage among men unto those who receive good intelligence regarding the ways of merit; and from their self-willed creed there is destruction unto the human creation. Since their creed is antagonistic to acts of merit, and is the means of keeping sin current, it is hostile to acts of merit and friendly to sin. Hence demonism is paramount, and moral law non-existent; and hence man becomes subject to punishment on account of his sinfulness, and the men who follow that creed are, therefore, called the committers of sin.
-

- 1 (۲۲۵) Exposition in the good religion regarding the abode of the (good) religion in the body (of man), and the entry into it of the religion of darkness; and regarding the uninjured state of the body of a professor of the good religion by means of the sacred girdle of that religion.
-

- 2 Be it known that, he in whose body the (good) religion is a guest, is a companion of the good religion. Consequently he is (spiritually) as beautiful as a maiden having a most handsome body, and is, like a maiden, most desirable to the sight. He is as benignant [*lit.* good-seeing] as the Sun to the Universe of Auhurmazd; and he looks on (the good creation) with as good an eye as a sincerely

loving father looks on a well-born (promising) son, and is delighted at beholding his visage from a distance. In like manner he nourishes, as his offspring, whatever object falls within his vision. And he grows as illustrious by his recitation, understanding, attention, and praise relating to the religion, as one grows strong and active by drinking delicious waters. His desire for union with the religion is owing to this, that his being may live in bliss (in the next world); and his soul confers with the (good) religion as though two good pious friends were consulting together. The religion interprets its doctrine unto him just as an accomplished spiritual teacher would interpret it to his intelligent disciple. As he is most submissive and obedient to the religion, so the religion has supreme authority over him. And such an individual is called in the religion a "successor of the *Zarathushtrôtüm*," the incarnation of the religion, His creed is the creed of the religion, his desire the desire of the religion, and his acts the acts of the religion. In whosoever body the (good) religion dwells, he possesses (in himself) the spirit of the religion, he is a lover of it in mind; and hence the *druj* is less powerful in his body. Whosoever mind the (good) religion permeates, his appearance is as [much] beautiful as (that of) other desirable objects (or riches in this world). No sooner does one behold him, with a good eye, than one is exceedingly delighted with him, and loves him like a brother born of the same parents. By means of the (good) religion there is attainment of wisdom according to wish (*i.e.* satisfactory attainment,) and apprehension of that knowledge. And through one's toil

in reciting, expounding, and extolling the (good) religion
 13 there is an acquirement of good rewards (in heaven). He
 that is united with (or is a companion of) the (good) re-
 ligion, attains to such desires as will exist in the *advan-*
tageous one, (*i.e.* Soshyās) the (future) revealer of the (good)
 religion unto the people of this world. And hence such
 a religious man, for the performance of his religious
 duties (under difficulties), is like unto a good-natured
 guest who is content with an insipid meal in the house
 14 of the president of a family. And such an individual
 15 is designated in the (good) religion an *âthrava*.—An
 orthodox person whose nature, propensity, and acts
 are reformed by the good religion, is a propagator of the
 16 religion in several ways.—Again, he into whom the
 religion of darkness has penetrated, will turn away from
 that accursed thought to the good religion by the effectual
 help of the thought and preaching and guidance of a
 pious preserver of the religion (*i. e.* a priest), for wrest-
 17 ling with evil.—He (*i. e.* the priest), a friend of the
 (good) religion in this world, shall, by the dint of its
 philosophy, make such a one a believer in the religion, as
 has not himself acquired an insight into the religion and
 is without it. His friendship with the religion is more
 valuable than his riches; his body and his wealth are not
 more valuable than his desire to be listened to (on
 18 the subject of religion).—Such a person is called in the
 19 religion a *mazdayasna* ‘a worshipper of Mazda.’ The
 professors of the good religion are said to be of the
 religion of those that put on [*lit.* fasten] the *kûstî*; and
 the follower of that religion has the sacred girdle (*i. e.*
 20 the *kûstî*) upon him.—Whosoever of the evil religion

dwells in contemplation upon the good religion (with approval,) his (consequent) good nature and improved person (grow to) abstain (from impiety) like those of the good religion, and by his attainment to that (good) faith the thought comes to him of extolling the Almighty for (the good attained to by) himself, and of loving the followers of the good religion. In whosoever person 21 good religion exists, he is devoid of doing mischief unto others. He is a creature of the Creator Auhurmazd by virtue of his good religion; and by his submission to the precepts of the good religion he yields compliance to the religion and the prophet.—In the good religion 22 those persons bear the name “worshippers of demons”, who do not believe in God (*anaîr*) and act like *âshmôgs*; such people are also styled followers of the religion of hellish (*shakharîk*) demon-worshippers.

(۲۲۹) Exposition in the good religion regarding that 1
 (person) through whom every one becomes
 moral (in this world), and (regarding) that
 through whom no one becomes moral.

Be it known that, that person, through whom every 2
 one grows moral, is (born) to transmit every one (*i. e.*
 man) into a state of welfare, and he that conveys every-
 one into a state of welfare, loves whatever object is
 anywise on the side of the Creator.—Whosoever loves 3
 every object of the Creator, is a suppressor of his own
 failings, possesses well-qualified prudence and intuitive
 wisdom, and shares in the (awards of the good) religion.
 He well inculcates the desire to be efficient in intuitive

- wisdom, and to dignify himself, in one who wishes to be efficient in intuitive wisdom and to be dignified. Hence the latter acquires the strength of zeal to do acts of merit and abstain from sin. Hence, he liberates himself from the rival enemy (Ahriman), and attains to
- 4 the long-lasting felicity (of paradise). And again that (person) through whom no one is moral, is (born) to convey every one into a state of adversity; and whosoever is (born) to convey everyone into a state of adversity, does not love a single creature of the Creator.—
- 5 Whosoever does not love a single creature of the Creator, possesses evil qualities, vicious speculations and bewildering perverse thoughts. He imparts unto man evil precepts (*dûshwâk*) producing excitable propensities and tending to bewildering perverse thoughts. He who likes him (*i. e.* such a person as is characterized in the above sentence), is incited by him to bewildering perverse thoughts. He who is a thief of merit and perseveres for sin, degenerates (*kastâr yahvunêd*—*lit.* becomes the lessener) in the good power of his own spirit, and the antagonistic *drûj* proves successful over him; it (*i. e.* the *drûj*) drags and casts him into the infernal region of distress (*arêk dûshwârik*.) Whosoever is fit for the Blemish-giver (*i. e.* fit to be his accomplice in propagating evil in this world,) is a damager of the intuitive sense of man, an extinguisher of merit (*i. e.* of his meritorious feeling) and an inciter unto sin; [and] that evil one is (born) to drive to the hellish prison of distress and unrelief, the man that is of a religion of bewildering perverse thoughts.
- 6 The religion that is given (unto man by evil influence) to produce in him bewildering perverse thoughts, causes

adversity, and by making him fit for the Blemish-giver makes sin current; and by corrupting the intuitive sense (in men) causes an opposition to merit, and imprisons him in the evil hell which is for him devoid of relief, full of distress and embarrassment. [And] therefore it (*i. e.* the evil religion) is said to be without any mark of Spenâminô, and with a stamp of Ahriman on it.

(۲۲۷) Exposition in the good religion regarding the 1
sources which cast lustre upon the good
religion, and (those which cast evil lustre)
upon the evil religion.

Be it known that, God who illumines all goodness is 2
the source of the promulgation of the good religion;
therefore there is no evil in it. Herein are propounded
all good acts relating to the universe, from the original
creation to the epoch of final renovation. Hence by
firm confidence in this source of the promulgation of
the good religion there results [is] the improvement of
human nature, and by the improvement of human
nature honesty; and by honesty the birth of law
[morality]; and by law good mind, good speech, and good
action; and by good mind, good speech, and good action
righteous felicity unto man; and by righteous felicity
unto man propitiation and strength to the yazads and
grief and destruction to the demons, (also) by the propi-
tiation and strength of the yazads, and grief and destruc-
tion of the demons the spiritual existence will be
perfected, and the material existence (*i. e.* this material
organism) will be improved, and by the perfecting of the

spiritual existence and the improvement of the material existence the creation will be connected with the epoch of the *frashôkeretî* (final renovation), and the occurrence of that renovation (will be) owing to the purity and goodness of the whole world (*aâm-dêhshnîh*) through the reform of the religion.

3 Again, the source of the promulgation of the evil religion is the originator of evil, who casts (wicked) lustre upon it. Herein (*i.e.* in the evil religion) is the enumeration of all the distressful acts in the world from the original creation to the epoch of final renovation. Hence owing to the deceit of that source of the promulgation of the evil religion (there will result) corruption [*lit.* bewilderment] of good nature; and from the corruption of good nature dishonesty and depravity; and from dishonesty and depravity immoral evil thought, evil speech and evil deed. Again from (immoral) evil thought, evil speech, and evil deed distress unto man; and from distress unto man joy unto the demons and grief unto the yazads. And from joy unto the demons and grief unto the yazads predominance of the demons, degeneration and corruption of the times, and distress and damage in the world.

6 And it is declared in the Mazdayasna religion that,* when unto Jamshid were exhibited by Auhurmazd His commandments comprehending the established standards of all good virtues, the habits of contumacy [*lit.* unhearing *i.e.* refusing to hear] against Auhurmazd, caused by the association of demoniac influence among

* [*Lit.* and the testimony of the Mazdayasna revelation is as follows.]

the creatures and the (consequent) approval by man of the greatest (i. e. most confounding) acts of destruction, disappeared (*anâsté*).*

(Thereafter) the adherents of the Deity, Who is the Source of all goodness, as well as the obedient to the Faith, who had become illustrious by devotion to its precepts, were imposed upon (by demon-worshippers)

* That Jamshid, the third king of the Pishdât dynasty, was the first promoter of the Mazdayasnian revelation by the order of Ahura Mazda, and the first promulgator of its doctrines and laws, is witnessed by the following passages from the 2nd fargard of the Vendidad:—

... Jamshid ... Ahura Mazda ... first man ... Ahura Mazda ...

“Zarathustra asked Ahura Mazda:—‘Who was the first man, excepting myself, Zarathushtra, with whom Thou, Ahura Mazda, didst confer (on Thy religion)? To whom didst Thou interpret [*lit.* teach] the Faith that pertains to Ahura and to Zarathushtra?’—Ahura Mazda answered—‘O holy Zarathushtra, the fair Jamshid, of the good community, was the first man with whom Ahura Mazda conferred, and to whom save to thee did I (first) interpret the Faith that pertains to Ahura and to Zarathushtra.’”

This fact is also referred to in the reply to the 38 question of the *Dadastânî-dînî* which deals with the importance of the sacred emblems *sudreh* and *kusti*:—

... sacred emblems ... Ahura Mazda ...

“It is good to fasten the *kusti* for him who holds a religious position in this world, on the waist, that is on the third part or the highest third part of the body, for by means of the *kusti* Jamshid, the son of Vivanghân, became most successful in conducting the world and acquitting his duties pertaining to this world; and he thereby kept back from mortals all sorts of fatal diseases, and bestowed on them freedom from old age and death,—Which sacred girdle

with the intent that their pure nature should be corrupted, and that by the corruption of their pure nature a scope for dishonesty and blemish, which should deteriorate their morals, being generated, Jamshid could not be powerful in improving mankind and rendering them immortal. However, Jamshid, in order to destroy the deceitful influence from men, invited the demon-men and demons, and put the demons the following questions:—

7 ‘Who created this world’? ‘Who destroys it’? The demons clamoured out their reply thus:—We who are demons

that glorious king of the world directed men to wear on their waists, ‘whereby men were gifted with that good badge of sanctity.’”

In a commentary on the second *fargard* of the Vendidad it is stated as follows:—

سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو
 سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو
 سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو
 سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو

“As long as he (Jamshid) adhered to the good religion and was pious, he was both the teacher and disciple (of that religion); he endowed the bodies of men with the sacred token (of the *kūsti*). That he adhered to the good religion is manifest from the passage:—

سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو

That he was pious is indicated from the words:—

سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو سپندتو

Ferdōsi, the epic poet of the *Shāh-nāmah*, bears testimony to this fact of King Jamshid having introduced among his people the sacred investiture of the *sudrēh* and *kūsti*, the chief emblems of Mazda-worship:—

همنگه پیامد حجسته سروش بجم گفت تا کی نشیني خموش
 بیارای این دین ایزدان پاک بیافکن تو آئین دیوان بخاک
 سدره و کستی میانرا ببند ترا هیچ نیاید ز دیوان گزند

“In the meanwhile the auspicious Sraosha came and said: unto Jam (i. e. Jamshid):—‘Do not procrastinate, but glorify (throughout the world) this holy

created it, and we destroy it.'—Jamshid retorted unto 8
 the demons thus:—'This I do not believe that it is
 possible for the evil-knowing (to create this world,) since
 they who are its destroyers, could not be the creators of
 the world. [Both of] these assertions are quite incon-
 sistent—in other words, creative and destructive powers 9
 do not emanate from one source. By means of such reli-
 gious declarations he (*i. e.* Jamshid) annihilated the deceit
 of demons and restored mankind to immortal existence.—
 It is manifest in the good religion that the pious people 10
 who conducted themselves in this world in conformity
 with the standard faith, and were of good habits, proved
 so on account of the primitive faith propagated by

divine Faith, and cast into dust demoniac practices, and put on the *súdréh*, and fasten on thy waist the *kústí*, that nothing pernicious may come on you from the demons."

In addition to these passages we have various references to this subject in the Pahlavi *Mádigán-é-ávvyanghan-e-tashkúk* and in the Persian works *Saddar-e-nasr*, *Saddar-e-nazm*, *Saddar-e-behr-e-tavíl*, *Rivdyats*, etc.

That Jamshid possessed supernatural glory and received prophecies from the Deity from time to time, is evidenced in the following couplets of the *Sháh-námah* :—

همی تافت از شاه فرّه کیان	چنین تا برآمد بر این سالیان
ز یزدان بدو نویدو بد پیام	جهان بد بآرام از انشاد کام

"Thus for a lapse of many years the Kayânian glory shone over the king—the world was full of comfort and gratification—various prophetic messages from the Deity came unto him."

The following couplets comprehend the first declaration of king Jamshid on his ascension to the throne, which indicate his power as well as knowledge requisite for the advancement of the Mazdayasnian religion and sovereignty :—

همم شهریاری و هم موبدی	منم گفتم با فرّه ایزدی
روان را سوی روشنی ره کنم	بدانرا ز بددست کوته کنم

"He said: I am gifted with divine glory, I am a secular as well as a religious lord, I will cut short the hands (of evil people) from evil, and I will guide the soul to the path of Heaven."

Jamshid, and on account of their connection with him; and that kings and satraps ruled by virtue of it (*i. e.* the Faith), [and] suppressed injury from among their subjects, [and] improved and civilized their countries by dint of that standard Faith, [and] yea refined them by the help of the just doctrines of the same primitive faith of Mazda-worship which inculcated devotion to the Deity (*âirih.*) The supreme faith and the highest acts of righteousness, which are described in the religion by Zartôst of the adorable *fravâhar*, were made current (in the world) by *paoryô-tkaesha* kings from time to time; which kings, by dint of the Mazdayasna-religion, reformed their peoples, carried on their sovereignty on good principles, [and] embellished the world, [and] exalted their subjects through virtuous practices, and linked them to the mighty power of the *frashôkereti*, the blessed victor (*Sôshyâs.*)

- 11 This, too, is declared in the good religion that the source of demons (*Angrô-Manyû*) had arrayed with deceits Zohâk, the descendant of Tâj,* the diminisher of creations; hence the laws of Zohâk deteriorated his own nature, worked for the immoral and blemished (Ahriman), and caused destruction by tyranny and apostasy, so that the habits of men were corrupted, the world distressed, and there was increase of mortality among the creatures. The Jewish scriptures were first composed by him (*i. e.* Zohak), and deposited in the fortress of Jerusalem. And through Zohâk men adhered

* Zohâk was descended from a pious man named Mardâs whose lineage is traced from Tâz and Tâzak, one of the pairs (according to the Bundahish, Chaper. XV.) begotten of Fravâk, the son of Syâmak, who had settled in the plains of the Tâzikân or Arabia.

unto the Jewish high-priest *Abrahim*, and through *Abrahim* they adhered unto *Moses*, whom the Jews accepted as their prophet and messenger of faith, and unto whom they ascribe the salvation of sins committed, and regarded his acquirements as being necessary for the final propagation of their faith.—Thus *Zohak* cherished (*dôshité*) demoniac deceptions to harm his people.* The elementary knowledge of that evil religion in every age tends to produce baneful influence among the believers in the excellent *Mazdayasnian Faith*, to degrade those obedient unto the Deity, and to promote in the world by various ways and means apostasy two-fold or three-fold. Through its demoniac predominance there is corruption of the good habits of men, and impiety and desolation in the world,

* The *Târîkh-i-Tabarî* describes *Zohak* in the following passage :—

عرب او را ضحاک خواندند و مغان گویند که او بیوراسپ بود
 ++ گویند بیوراسپ بوقت نوح علیه السلام بود و این ملکی بود
 ستمگار و همه ملک جهان را بکشت و خلق را به بت پرستی خواند و

“The Arabs called him *Zohak* and the Mōgs say that he was *Bivarasp*, ++ They say that this *Bivarasp* flourished in the time of the prophet *Noah*. This king was tyrannical and killed all the rulers of the world, and inclined mankind to idol-worship.”

With reference to this subject *Ferdôsi* says :—

چو ضحاک بر تخت شد شهریار	بر او سالیان انجمن شد هوزار
نهان کشت آئین فرزندان	پراکنده شد کام دیوانگان
هفرها خوار شد جادوی ارجمند	نهان راستی آشکارا گزند
شده بر بدی دست دیوان دراز	ز نیکی نبود می سخن جز براز

“Since *Zohak* ascended the throne as king a lapse of a thousand years passed over him, when the ways of the sages disappeared and demoniac propensity prevailed, virtues were slighted and sorcery was esteemed, truth became hidden and evil was paramount, rectitude was never talked of save in secrecy, but the hands of demons were extended on vice.”

and much distress (*fraḥ-sîjê*) and harm to the people generally; and misery, embarrassment and hardship to the pious; and dignity, comfort and authority to the evil people; and such evil people of baneful origin always cause openings [wounds] in the human soil, so that pain and injury to the people would emanate therefrom. Hence (it is declared in the good religion) that the Mazdayasnian Faith should be developed to the highest pitch in conformity with the will and commandments of God; that the openings in the human soil should be removed, impurity ought to be cast out of the world and far away from populated districts, and mankind be purified therefrom and rendered clean.

-
- 1 (۲۲۸) **Exposition in the good religion regarding men that are advantageous to the world, and work for its prosperity, as well as regarding the monarch that is harmful, and works for its misery.**

-
- 2 Be it known that, that man is advantageous to the world and works for its welfare, who possesses good intuitive sense for studiously exercising his duties, and who exerts himself [for the cause of the good religion. Accordingly, as he exerts himself and studiously performs his duties in this world in consonance with his faith, he, likewise, giving strength to the angels, aggrandises
- 3 this earthly life and makes it worthy of paradise. The king of an evil faith is very persistent in perverse acts, advances in evil activity, and is (therefore) harmful to the world and works for its misery. Since he is

always predominant in evil activity by dint of his (pernicious) faith in this world, he clandestinely impairs this earthly life by giving strength to the demons, and renders it unworthy of paradise.

(۲۲۹) Exposition in the good religion regarding the 1
 fact that it is needful that the skilled [head]
 examiner shall test whatever is fit to be
 tested, and that it is needless to retest what-
 ever is already proved.

Be it known that, to test by means of religious 2
 wisdom whatever (relating to good creations) is hidden,
 is to make manifest its functions and to impart intelligence
 of the result of the experiments thereon. Whosoever is 3
 yet to be proved, does not always give confidence; but
 whosoever (has been tried and) no longer needs be tested
 on account of his prestige, gives full confidence. He is 4
 the tried person who needs no longer be tried on account
 of his marked professional repute, [likewise] his noto-
 riety, [likewise] public recognition as an experienced
 person by means of the skilled examiner. By a three-fold
 trial a person or thing is tested. A person or thing
 that is tried, may be compared to the well-
 known physician (referred to in the Vendidad),
 who for the first time administers physic to three
 individuals and, relieving them from their diseases
 thereby, is licensed to carry on his profession as a
 certified physician (*pavan hû bazêshkêh vazêrinîdan patash*

shâkînghên). Likewise, by administering medicine for the first time to three individuals respectively, if life become extinct (in all three), the individual is decided upon as a sham physician and is punished. Again, in order to test every other individual professional capability [act] the standard of the test of a physician is laid down. Hence the notoriety of various people connected with religion and sovereignty, depends upon trials of three different kinds and of three different degrees. Thus, whosoever in the trial by the skilled examiner, proves good should be trusted and believed, while whosoever proves bad on account of his various failings should, manifestly, be prevented from continuously contriving pollution and destruction among the people of the world.

- 5 Among the good kings who are related to Jamshid, may be included those who are descended from Airaçh after Faridun; first, those that are from Minochehr—secondly, those that are from the Kayâniâns—and thirdly, those that come from Hûâfrît*—from the very Kayâniâns they say come the Sassaniâns. Each of these kings acquired (inherited) from Jamshid the virtues of devotion

* Hûâfrît may be a name of Dârâb the son of Bahman by his wife Hûmâf. The name occurs in Avân Yasht 130, where the individual referred to desires to attain to the conquest of a large kingdom, probably the conquest Târkestân, Rûm and Hindustân ascribed to king Dârâ by the Shâh-nâmâh and the Târikh-i-Tabarî. From the evidence of the Dinkard in this volume, as well as in the preceding one, Hûâfrît is the name of a king who was the pioneer of a known dynasty in Iran. Professor Darmesteter regards it as a common word and renders it by the expression "fully blessed." The testimony of the Dinkard corroborates the narratives of the Shâh-nâmâh, and of the Târikh-i-Tabarî. The Dinkard tells us that the descendants of Hûâfrît and Sâssân are related to one another. The two Persian books mentioned above trace the Sassanian kings from Sâssân the son of Bahman, while the Târikh-i-Tabarî gives the descent of

[*traján*=sacrifice of the soul] to the Deity, purity, progress, honest faith and constitutional free Government. Men being in memory thereof (*i. e.* of the descendants of Jamshid) chose experienced persons to hold sway over them; and through individuals born of his (*i. e.* Jamshid's) line, and through their continuance from age to age, a connection with the *frashôkêrêti* is declared (in the good religion.)

It is manifest (from the good religion) that evil-ruling was by the descendants* of Zohâk, who were utterly vanquished in the ninth and tenth centuries (after Zoroaster). Each of them, owing to (the heritage of) Zohâk ('s evil habits,) was immoral, blemished, unrighteous, contemplating injury, harm and devastation in the world, and embarrassing his subjects by means of evil-ruling. The test of people as evil-monarchs, and the

the Ashkânians from Dârâ-i-kébr, who was also called Dârâ-i-segar, the second son of Dârâb, son of Bahman. The Persian text runs as follows:—

از روم ملکی بیامد و از دجله بگذشت و ازین سو آمد نام وی ایطیخس و از آب دجله ازین سوی حدسواد تا حداهواز و فارس و ری بگرفت و ملوک طوایف او را فرمان نکردند و مردی رومی برخویشتن ملک کردند پس دارا ال کبیر را پسری بود نام وی اشک و بوقت اسکندر خورد بود و بوی بود و چون اسکندر برادرش دارا ال صغر را بگشت این چیز می نتوانست کردن پس این ایطیخس رومی بیامد و ملک از آب دجله این سوی تا ری بگرفت این اشک شده بود لختی سپاه او را کرد آمد و ملوک طوایف هرکسی او را یاری کردند و سپاه و خواسته فرستادند تا ایطیخس را بگشت و همه مملکت وی بگرفت از آب دجله تا ری و ملوک طوایف او را فرمان کردند چون او را بشناختند که پسر دارا بود و ملک او را سزا بود و بدو نامه کردند و نام او بر عنوان پیش از نام خورد کردند

* This may be an allusion to Mazdak and his adherents, who were subdued and slain by the order of Noshîrvân the Just, in whose reign Mazdakian beliefs were totally suppressed and wiped out of Irân.

to be capable (*avârdan*) of suppressing [*lit.* breaking] them (*i. e.* the above-mentioned evil habits), to cleanse the world of them, and to deliver the people from them. For this reason innumerable other objects, after they have been thrice proved to be good, should be used for improving living humanity.—Regarding those that are bad, they should be broken and destroyed.—This standard of test is also declared with reference to sovereignty and religion, good or evil.

- 1 (२२०) Exposition in the good religion regarding the fact that the upholder of the (good) religion is, by virtue of the religion, called by the name of the religion.
-

- 2 Be it known that, whosoever is of the Mazdayasnian Faith, is by reason of his contemplation of the Mazdayasnian revelation, called a voluntary adherent of the Mazdayasnian religion. The simile is this, that as every organic being, by reason of the blood of its species, is called after that species, so the upholder of the religion, by acting in consonance with the religious thought, is called a Mazdayasnian [*lit.* an adherent of the Mazdayasnian religion,]
-

- 1 (२२१) Exposition in the good religion regarding the blessedness [*lit.* thanksgiving] of the soul by means of restraining its body from sin, and by doing acts of merit, and regarding its (*i. e.* the soul's) imprisonment [*lit.* fettered condition] in hell by reason of its perverseness.
-

- 2 Be it known that, the body is given unto the soul as a powerful complement, such as the horse is unto

the rider or the driver. The soul by means of guiding the body to refrain from committing sin, attains to worthy power as a recompense from the Lord and Giver of the body. By the liking for indolent happiness, by casting off (heavenly) benefits through indifference, by not abstaining from sin, and by not doing acts of merit, the soul is doomed to the penal abode it deserves. Like as a monarch bestows presents on [*vit.* thanks] one, whose vocation is to train up horses, for giving a good training in nice paces to his horses; but fetters are fitly placed on him (*i. e.* the trainer) by the order of the king, if no good training (of the horses) is achieved by him.

(۲۳۲) Exposition in the good religion regarding men of superior habits and those of inferior habits. 1

Be it known that, men are of superior habits on account of the approach into them of supernatural glory for preserving them from the evil (demoniac) shadow, by which means they (*i. e.*, men) are more zealously active in their avocations as angels are most zealously active in their functions. Whosoever among men is more zealously active in the performance of his duties, is so on account of his soul's communion (with the supernatural.) Likewise, by a co-operation with the good spirits he attains to greater proximity to the Deity; and for a worthy formation of his habits (through supernatural help) he owes thanks to the Deity. Again, such a one to whom has come from the Deity the strength for performing his duties as well as the supernatural glory for protecting him from evil influence, becomes most 2

faithful [*lit.* most hopeful] towards the Deity.—It is manifestly stated in the good religion in the words of Auhurmazd ;—“ That the gift of supernatural glory keeps him (*i. e.* man) zealously active (in the fulfilment of his duties), and far from the evil shadow and baneful influence of the destroyer.”—For this reason, whosoever is most indolent and without any vocation, remains far from communion with the good spirits, and proves ungrateful to the Deity by not fulfilling his duties with the strength that has reached him from the Deity. It is manifestly stated in the good religion in the words of Auhurmazd :—“ that he is gifted with the sins of indolence from the evil shadow.” And for that very reason, Auhurmazd did not produce corn for the indolent who did not desire it (*i. e.* who caused famine in the country by his indolent habits.)

-
- 1 (۲۳۳) Exposition in the good religion regarding the reasonable acceptance and non-acceptance respectively of the knowledge of the sayings of religious pioneers, and of what is hidden, the mystery and cause whereof are not manifest by means of reason.*

2 Be it known that, in man reason is the judging faculty. Like unto a judge who, while passing a decision upon a mysterious case, believes the testimony of a great person, and in his judgment approves of what is manifestly sensible and true (in it), the judging faculty of reason discerns,

* [This heading might be, likewise, rendered :—

“On the acceptance and non-acceptance of what is hidden and unknown to human knowledge, by means of the intelligence of the sayings of the revelation, from the exposition in the good religion.”—*Eng. tr.*]

[accepts] by means of the intelligence of the religion, what knowledge of the invisible is acquirable or not acquirable for this life. Whatever is known by the test of reason to be sublime and true in every respect, is the essence of reason.—Again the sayings of that religion, which proves [is] manifestly miserable and false by the test of reasoning intelligence, are never fit for this life. What is said to be highly obscure in the eye of reason (*Ihrawû-âkâsîh*), is not accepted in the belief of the judging faculty of reason, just as the forged evidence of a false and deceitful person on a subject which as above-said, is hidden to the judge, is not accepted (as true) by the judging person.

(۲۳۴) **Exposition in the good religion regarding what ought to be done and what ought not to be done.**

Be it known that, righteous acts ought to be performed, and sin ought not to be committed. Again, righteous acts are of two kinds. First, the actual righteous deeds, such as are for the gratification of the good people. Secondly, righteous acts for (encouraging) the sublime decisions (of the pious people) such as are meant to please the evil people* for promoting the sublime religious decisions of the good people.—Again, sins are of two kinds. First, the actual sinful deeds, such as are for the purpose of doing harm to the good people. Secondly, sinful acts on behalf of perverse

* [Such acts are performed not to encourage evil, but to restrain the evil people from doing any harm to the progress of the sublime doctrines of the good religion.—*Eng. tr.*]

decisions, such as are perpetrated for the purpose of doing harm to people of the evil religion, who mean to propitiate the good people on account of the sublime religious decisions of the good people.

-
- 1 (१३०) Exposition in the good religion regarding the fact that the intellectual part of the spirit (*baḍāha*) takes care of the body internally and externally.

-
- 2 Be it known that, the intellectual part of the spirit (in the person of man) preserves the body internally from its immoderate passions (*chîhr mîn âz*); and that regarding the food that reaches into the innermost body from without, the faculty of intellect guides [takes care of] man to take bread and meat in a moderate measure and to drink wine in a moderate quantity: it preserves him from swallowing dead putrid matter, moist or dry.—And on this account it guides man to perfume himself externally by the most fragrant produce of trees (viz. fragrant flowers, leaves, etc.)—It guides (man) to keep aloof from any infection from moist or dry dead matter, and from much putrefaction (emanating) from it—The intellectual part of the spirit, by the abode in it of *vohûman*, the source of good sense, prevents the evil thought rushing into man and preserves him from inclining to deceitful propensities.
- 3
- 4
- 5
- 6 He is the well-conducted of piety who is under the rule [*lit.* guidance] of piety.*

* [Quoted from Yasna, Ch. XXXV. 8.]

(۲۳۹) Exposition in the good religion regarding the 1
virtuous excellence or depravity of kings.

On the basis of the exposition in the good religion 2
be it known that, the virtuous excellence of kings is
more prominent through righteous glory and the right
protection of the people of the world; and their moral
depravity is intense through evil shadow and the evil
keeping of the people of the world.—Righteous glory is 3
this, that through divine influence the king like a mater-
familias, cherishes and well-conducts the people of the
world.—The right protection of the people of the 4
world is this that the straightforward king keeps the
world in moral order by the spread of justice, by
profiting them and bestowing happiness upon them.—
The evil shadow implies that through the predominance 5
of the demon (Ahriman) the king does not cherish his
people like a materfamilias, but leads them to ruin
(like a vile woman).—Again, the evil keeping implies 6
that through badly keeping the people of the world the
immoral king by means of injustice pours harm and
distress upon them.

(۲۳۷) Exposition in the good religion regarding the 1
reward due unto man from the Almighty
for his [*lit.* man's] deliverance from sin.

Be it known that, the will of the most laudable, 2
pure and merciful Creator is like unto that of a worthy
person, who, when he is praised by any body,
contemplates his indebtedness to him and thinks of
making return for it, and always regards the fulfilment

thereof in the acquirement of the full reward by the praiser who deserves the gift. Thus the Creator bestows recompense for the deed on such of his creatures as acquit themselves of their indebtedness (to Him) by worshipping and extolling Him: for which (worship and extolling) man is endowed (by Him) with proper vigour and rendered capable. For this reason, He contemplates an indebtedness and thinks of making a recompense unto him (*i. e.* to man) for fulfilling the important duties towards Him; and the acquirement of the reward for doing those duties is to be regarded by the receiver of the gift from Him as recompense for his deeds.—

- 3 It is declared even to this extent, that no powerful (*i. e.* meritorious) deeds of an individual are ever to remain devoid of [far from] recompense (from the Deity).

-
- 1 (۲۳۸) Exposition in the good religion regarding the principles [*lit.* equipment] of the good religion and the evil religion (respectively), the inferior, the mediocre, and the superior adherent of the good religion, and the weight of each of them.

-
- 2 Be it known that, the principles (or basis) of the good religion rest on men, who act in conformity with the will of Auhurmazā, and on their meditations on (and propagation of) the good religion, [and] the importance of which is manifest from the lucid thoughts relating to
- 3 the ways of both the worlds.—The basis of the evil religion rests on the perverse thoughts in men against the doctrines of the good religion, on their own identification with the dark decisions of their religion, and on their conscience leading to evil sense [the ill-judged habits or

ways derived from their (blunted) conscience].—The 4
 principles of the evil religion rest on a disbelief in the
 existence of the true religion, the import of which lies
 in shutting out the heart from the path of the divine
 thought, and in keeping aloof from the heart the divine
 monitions.—Again, the inferior adherent of the good 5
 religion is the inferior meditator on the will of the Deity,
 [and] the inferior reciter (of the religious formulæ) and
 the inferior doer (of works of merit), and his weight in
 the good religion is that of the pious man of the inferior
 stage.—Again, the adherent of the middle stage of the 6
 good religion is the mediocre meditator on the will of
 the Deity, the mediocre reciter and the mediocre doer ;
 and his weight in the good religion is that of the pious
 man of the middle stage.—Again, the adherent of the 7
 superior stage of the good religion is the superior medi-
 tator on the will of the Deity, the superior reciter, the
 superior doer, and his weight in the good religion is that
 of the pious man of the superior stage.

(۲۳۹) **Exposition in the good religion regarding the aspira-** 1
 tion [*lit.* desire] of the soul to a propensity to an
 (immortal) existence on behalf of the Deity, and
 regarding those (beings) that are opposed to the
 existence of creations, and the enemy that was
 before the world [*lit.* the priority of the enemy to
 the world.]

Be it known that, the aspiration of the soul tends to 2
 an (immortal) existence on behalf of the Deity, and
 actuates the individual body to a pious communion with
 and a fulfilment of the will of the Deity. Such a wish
 was besought from the Almighty by Zartosht of the

adorable *fravâhar*. The soul is permeated with the will of the Deity by a life-long act of merit. The fruition of joy from the Divinity unto the soul, rests on the pure mind endowed with good intuitive intelligence. Whosoever approves of the good religion, is a desirer of what is good for the soul (in its heavenly existence), for the spirit of Zartosht was thereby in communion with the Almighty, and he was manifest in this worldly region as the high-priest of the good religion, and (through him) there was dispensation of splendour and glory among sovereigns who possessed angelic habits and who with one accord worked out the divine project, for they caused, through their descendants, the progress of the

3 work of the *frashôkêrêti*.—Again, whosoever (*i.e.* the king) by demoniac propensities works out the demon's will through demon-worship, proves a monarch (a tyrant accursed) with the evil shadow. Such was the propensity [wish] of the tyrant Zohâk, the diminisher of creations. Through life-long sinfulness man is permeated with demoniac propensities [*lit.* the demoniac will is sin *in toto*.]—The delight from the demons unto the soul is owing to their connection with the evil-minded perverse sense, whose desires it (*i.e.* the evil faith) for the soul, ends his life in evil, since on account of it Zohâk adhered to the demons, and his life therefore ended in the worst of evil. Accordingly, in this worldly region he became known as the leader of the most evil faith. He inculcated to the people the devilish habits of the wicked tyrant (Ahriman), and delusively bestowed this worldly transient (evil) happiness on those that with one accord worked for the purpose of fulfilling his (Ahriman's) will. He (Zohâk) is to do harm to the

living creatures again at the end.*—How can those 4
 (heretical) priests be the promoters of the final
 deliverance, who are to injure mankind hereafter? How
 can those whose religious sayings (*datê-mêlya*) teach of
 mystic vices and of the wicked one (*viz.* Ahriman), be
 said to be (adherents) of the truly superior religion?
 They may be said to be beyond the pale of the good
 religion and the good sovereignty.

(۲۴۰) Exposition in the good religion regarding the 1
 weight of a man (in this world).

Be it known that, the weight of a man may be under- 2
 stood in the following ways: first, by the vigour of his
 good sense; secondly, by the poverty [*lit.* leanness] of
 his good sense. Whosoever possesses a vigorous good 3
 sense, forms with good sense, his inclination as regards
 every object prudently guides himself, prudently takes
 care of himself and looks to his own preserva-
 tion.—Whosoever is weak in intelligence is self- 4

* It is known regarding Zohâk that he is again to harm mankind in
 future. It is said that when Faridun took upon himself to kill Zohâk, he was
 prevented from doing so by an inspiration from the holy Srosh, who besought
 him to bind Zohâk in a deep valley of Mount Demavand, Faridun acted
 accordingly, and this story is declared in the *Shâh-nâmâh* of Ferdôsi as
 follows:—

بدان گرزۀ گار سردست برد	بزد بوسرش ترک او کرد خورد
بیامد سروش خچسته دمان	مزن گفت و کورا نیامد زمان
همیدون شکسته بیدش چوسدنگ	ببر تادو کوه آیدت پیش تذنگ
یکوه اندرون به بود بند اوی	نیاید برش خویش و پیوند اوی

It does not occur in the *Avesta*, but we are told in the *Bundahish*, the
Zand-e-Bahman Yasht, the Pahlavi *Jamasp-nâmâh*, and in the *Afrin-e-Ardâfravash*,
 that Zohâk is imprisoned in the depth of Mount Demavand by Faridun, and
 that he will be brought out of his captivity at the end of this world (*i. e.* about
 the time of the Resurrection) when the hero Sâh will completely destroy him.

interested in his inclinations and guides himself by self-interest. Whosoever guides himself by self-interest, does not see that life is as changeable as the colours of spring—as the ignorant beholders of the moon, understand it to be what it seems to them (and not
 5 as it really is.)—He that has evil inclinations is devoid of good understanding power, and ruins his own life without knowing by means of good sense what he himself is. He cannot distinguish by means of his sense of taste between what is sweet and what is bitter, nor by means of his sense of (moral) hearing discern what is right and what is wrong. It is the needy who regard and call fragrance as stench, and stench as fragrance,
 6 sweet as bitter, and bitter as sweet. There are many of such condemned beliefs.—Many heretical priests adhere to similar beliefs, and likewise create in men, by means of sayings of evil-knowledge, a liking for immorality and other vicious habits; and (in spite of the human knowledge regarding true revelation) they call their immoral creed as connected with the Source of good and as an all-good revelation of the All-Wise One.

1 (१९१) **Exposition in the good religion regarding the adoration of the Creator.**

2 Be it known that, the Creator on account of His dispensation (*i. e.* bestowal) of all sorts of excellent conditions unto (His) creatures, is worthy to be glorified and worshipped. Also the glorification of the Creator is (necessary) on account of (the manifest proof of) His invisibility (even) to the invisible, His omniscience, omnipotence, all-ruling sovereignty, and every similar

manifestation (of His supremacy). In praise He ought to be glorified first; in the *yazashna* ritual His *khshnûman* must precede (those of the good spirits); whereby there is increase of vigour from the Deity unto His creatures.—How should the Almighty [He] be extolled? By means of religious wisdom, truth and charity. Because thereby He is sufficiently glorified, and man receives a reward for it. Accordingly, it is right (for man) to glorify his Creator at the end of the *nyâish* prayer, and to repeat the *khshnûman* respecting Him at the close of the *yazashna* ritual.* The worship of the Creator is an evidence of good virtues, rectitude and gifted powers, and a means of His creatures' communion with him. There are (certain kinds of) praise, prayer and adoration, which though comprehending the praise, prayer and worship unto God, do not in the end reach the Creator (*i. e.* are not acceptable to Him), nor His creatures, but [these] would probably cause hatred in the Creator and distress unto His (true) creatures. How can one who adores a demon with the name of a good spirit, be said to enjoy the good existence pertaining to (the worshippers of) the supreme Lord, and a communion with His originally great creatures?

Again, the heretical priests who neither utter 3
prayer nor worship, produce disbelief in one another regarding religion. That is the religion which was sent out (revealed) at the beginning or original creation to inculcate unto men the prayer of the Divine. Whatever (religion) does not so (inculcate it) is such as would affect (*i. e.* desire) serious distresses and

* Thus in every prayer, at the beginning as well as at the end, the Deity is extolled first, and after him the arch-angels and the angels.

defects. And its messengers are to turn (mankind) to Ahriman, the demons and the druj, and thereby the world becomes subject to disquietude. Can the law (*i. e.* the religion) that excludes prosperity, be fit to exalt and endow men in this world? The man who is (of a religion directing) to extol and worship God, is gifted therein by the yazads with their (supernatural) power of the knowledge (of the Divine), and hence that man is manifestly known to fulfil (with the knowledge of the religion) the glorification and worship of the Deity. The predominance and the welfare of mankind is owing to their much glorification of the Deity.*

-
- 1 (२१२) Exposition in the good religion regarding the prudent, [and] the more prudent and the most prudent among men.

-
- 2 Be it known that, he is prudent among men who abstains from uttering and committing the sin that has occurred to his mind [*lit.* which has reached
3 him in thought]. And the more prudent (man) is he who abstains from thinking of the sin which has occurred
4 to him in desire.—And the most prudent is he who adopts ways and means (*châr vâdîmedâ*) that his will may refrain from sin.

* The holy prophet Zartosht makes the following confession in his prayer to Auhurmazd in the 36th Chapter of the Yasna.

“O Ahura Mazda! We (who are Thy indebted creatures) sincerely approach unto Thee through the Fire of Auhurmazd; we sincerely approach unto Thee through Thy good thought and good piety through the acts and words of Thy good wisdom; we sincerely approach unto Thee through all Thy good thoughts, good words and good actions, we bow to Thee and we invoke Thee we implore Thy purest person, O Ahura Mazda! that this light (of our souls) may be worthy of one of the most exalted regions—the heavenly region of the sun.

(116*) **Exposition in the good religion regarding the** 1
people who are manifest in this world as
men, as demons and as demon-men.

Be it known that, on the basis of the exposition in 2
the good religion, such is the saying of the fore-seeing
sovereign (of the religion, viz. the holy prophet Zartosht,) 3
that as men and as human organisms, the following
three kinds are known to be most efficient among the
people of this world. True manly nature obtains, in 3
the man that (has) these six (qualities):—virtue,
wisdom, good habits, modesty, sympathy, thankfulness,
and fidelity. Whosoever has these six qualities, holds 4
thereby an exalted position and higher place among
the great people.—Whosoever is mediocre (in the 5
above-mentioned qualities,) is a man of the mediocre
stage.—Whosoever is inferior (in them) is a man of the 6
inferior stage.—The being of that man, who has none of 7
those six qualities, but who exists for the purpose of doing
harm unto men, is not (truly) human.—Again, whosoever 8
has ill-habits opposed to the same good qualities, such
as immoral sense, deceitful nature, absence of modesty,
false love, a strong feeling against partaking in a thanks-
giving, faith destroying infidelity, etc., is a demon
on account of these demoniac habits.—Whosoever is 9
devoid of good qualities, and possesses evil qualities
pertaining to bad practices [*lit.* laws,] is a demon-man
through human demonism.—The (spiritual) youth- 10
fulness in this world is for the man that is pure. For
this reason, whosoever is devoid of demonism and of
any connection with the demon, and possesses many
good qualities, shall be extolled and promoted; while
he who has many evil defects, shall be abhorred

11 and degraded.—He who possesses no good qualities, shall not be considered as of any dignity among the virtuous; and such is the monition of the good religion that the good-thinking man shall not even associate with him who is a mediocre among the blemished people.

1 (२४४) Exposition in the good religion regarding the cure of the world of its (moral) illness.

2 Be it known that, the cure of the world of any infection [*lit.* connection] from a prevalent disease is by means of the good revelation, which is the elixir of life, the
 3 remedy for every (moral) illness of the world.—The promotion of the living inferior people by the great is always on account of goodness, for goodness ameliorates mankind by the medium of knowledge, and the knowledge of the spirit is the good revelation. Accordingly, the remedy of the world's (moral) illness is owing to the currency in perfect vigour of the good revelation among the people of the world, and thereby the world is cured of its (moral) sickness.

1 (२४५) Exposition in the good religion regarding him that is good, and him that is mischievous (in this world.)

2 Be it known that, on the basis of the exposition of the good religion the saying of the *Paoryôtkâêshas* regarding whomsoever is good, is that whosoever is generally good, has his body healthy and controls his own individual person, his nourishment is (obtained) without drudgery and without fatigue (*lit. zatê* = injured, distressed), he lives in peace with his co-inmates, and his fame

gradually develops.—Whosoever is always good, is 3
 always in happiness.—Whosoever has his soul healthy, has 4
 his body likewise healthy.—Whosoever is able to drive 5
 out the *druj* (*i.e.* an evil passion) from his own person,
 is a ruler over his own individual self.—Whosoever is 6
 content with whatever reaches him (*i.e.* with his lot), has
 his nourishment without drudgery and distress.—Whoso- 7
 ever well preserves the fire, water, cattle and men that are
 in his charge, lives in peace with the inmates of his house.
 Whosoever industriously attends to his vocation, increases 8
 gradually in his reputation.—Whosoever is constantly 9
 mischievous injures himself; his body is diseased; he
 has no power over his individual person; his provision is
 full of labour and affliction; he is not on peaceful terms
 with the co-inmates of his house; his reputation is struck
 (*i.e.* injured by him.)—Whosoever continuously commits 10
 injury, is always in fear (of infernal penalty.)—Whosoever 11
 has a diseased soul, has his body diseased.—He in whose 12
 body the *druj* is oppressive, is not powerful over his own
 body.—He who is discontented with what he has earned, 13
 has a nourishment full of drudgery and affliction.—He 14
 is not in accord with the inmates of his house, who ill-
 preserves the fire, water, cattle and men that are under
 his care. Whosoever does not attend to his vocation, 15
 injures his reputation.

(۲۴۹) Exposition in the good religion regarding the 1
 fact that man is not fitted by the Creator
 Auhurmazd, to be the cause of sin and
 damage (in this world.)

Be it known that, the Creator Auhurmazd created 2
 every creature (regularly) from a single species, and pro-

duced every man from one single father; and for this reason, that (His) creatures may, on account of their common origin, nourish and improve and support one another, and men, from their common birth, may regard one another as their own, and do good to one another as sincere brothers, and remove injury one from the other, in order that Vôhûman, Spendômat, Srôsh and many other angelic powers may reach into men and dwell in them, for the purpose of engendering in men an understanding coupled with devotion, a good reasoning power and other superior qualities, whereby men may prove capable of doing deeds of merit, and be meritorious themselves, wherever, and as long as, they desire, think, and speak of righteousness, and practise meritorious acts. But, if with one that is adapted (to perform acts of merit) are associated or closely coupled avarice, lust, wrath, jealousy, shame, spite and other sinful habits and vices, such a sinful and death-promoting person becomes the means of causing injury and affliction to others. There is no casting off the sins of such a person, nor forgiveness, nor absolution unto him from mankind; because if we strike or afflict any body, as a retribution thereof; we are justly punished and scourged according to the precept of religion, and that striking and infliction ever recoil upon our own souls.—While that striking and other injuries come back upon ourselves, and there is fear of causeless injuries and mischief being punished by justice, it is suitable for man to amend himself by habits of not injuring (*i.e.* abstaining from injury or hurt). Man is not justified in injuring or hurting his fellow-creatures; hence it is a monition in the revelation that the ruler of a city shall cause that his subjects may

be righteous and harmless.—So among (heretical) priests 3
 those that do not see an unjust act of injury as a means
 of sin, regard avarice, lust, shame, spite and jealousy as
 appropriate (qualities) in men.—The utterances of such
 priests are questionable sayings and palpable falsehood.

(२१७) Exposition in the good religion regarding the 1
 fact that the means of knowing the Deity
 depends upon the existence of (certain)
 objects (*i.e.* faculties.)

Be it known that, the means of knowing the Deity 2
 [*lit.* the Self-existent One,] depend upon the existence
 of (certain) objects. These are the following three: 1st, 3
 Philosophy; 2nd, Faith; and 3rd, Experience.—1st, 4
 Philosophy is (necessary) for this reason, that we may
 recognise the existence of the Creator of the Universe
 from His formations (*i.e.* the nature) of the worldly ex-
 istences.—2ndly, Faith is (necessary) for this reason that 5
 from the testimony of the innermost [*lit.* hidden] spirit
 (*viz.* conscience,) we may believe in divine existences
 whose nature is invisible and imperceptible, as well as
 in the evidence (resulting therefrom) of the existence
 of the Almighty.—3rdly, Experience is (necessary) for 6
 this reason that from the phenomenon of the sunrise
 today we may previously understand that there will be
 the phenomenon of the sunrise tomorrow.

(२१८) Exposition in the good religion regarding the 1
 prosperous or unprosperous state of man
 (in regard to virtue.)

Be it known that, the prosperous state of man (in 2
 regard to virtue) is caused by the vigorous study of

- 3 (religious) philosophy.—Whosoever possessing philosophical attainments, holds the highest rank in piety, does so on account of his aspirations towards the Highest.—
- 4 Whoso holds the mediocre (rank), does so on account
5 of his mediocré aspirations.—And he who holds the
6 inferior rank, does so on account of his inferior aspirations.—Whosoever has no knowledge of the highest [*lit.* first] stage of piety, is devoid of the felicitous existence in the highest paradise.
-

- 1 (२११) Exposition in the good religion regarding the characteristics of true knowledge and of evil cognizance.
-

- 2 Be it known that, the characteristics of the true knowledge (acquired from the revelation) are as follows:—
- 3 Peacefulness, truthful speech, cheerful humour, sincere amity and liberality.—He who possesses these five characteristics with pure goodness is a quarry of knowledge, and should be regarded as an expert in pre-eminent philosophy; and the people of the world should endeavour to be associated and united with
4 him.—Again, from the evil cognizance the symptoms are as follows:—Discord, foolish utterance, melancholy,
5 the enmity of the good, and niggardliness.—Whosoever possesses these five characteristics, should be considered as celebrated in evil knowledge, and carefully avoided.
-

- 1 (२१०) Exposition in the good religion regarding light and darkness, and the several descriptions thereof.
-

- 2 Be it known that, light is of two kinds. One is the light of the vision of the physical eye, and thus it may

be seen by the open eye of the body. The other is the light that is seen with the mind's eye and it is the knowledge (perceived) from the clear vision of the spiritual eye, [*lit.* the soul's eye.]—Every perception relating thereto (*i.e.* to that light,) is conveyed (unto man) by Vóhuman and other good spirits of light. The eye of knowledge is open on account of the vigour of the soul's vision. The soul's power is for the purpose of perceiving objects of virtuous strength. The powerful material light is for the purpose of observing and enlightening objects by means of the strength of the bodily vision which keeps the eye-sight open. The darkness that veils the vision of the bodily eye-sight, is owing to two different kinds of (evil) intelligence. First, whatever shuts the perception of the spiritual eye, such as evil mind, avarice, perverseness, wrath and spite which is the worst of all; secondly, whatever mars the vision of the bodily eye-sight by the absence of the good abode of spiritual perception in the material light or in the vision of the bodily eye-sight.

(201) Exposition in the good religion regarding the exalted position that is acquired (by man) at the future renovation on account of perfect improvement by means of paradisiacal virtues, and regarding the fact that this world is (for the purpose of performing righteous acts) for both.*

Be it known that, all improvement of self for (attaining to) an exalted condition in paradise, is for (*i.e.*

* *i.e.* For performing such acts of merit in this world as would render the soul worthy of paradise and of the felicity of the future renovation,

conducive to bring elevation at) the time of future renovation. On account of this paradisiacal region there will be improvement unto a single tribe (*lit.* people of the same lineage, meaning Zoroastrians) for the period of renovation, just as from the season of spring there is perfect and equal enjoyment unto this world. Because it is declared (in the religion) that the souls in paradise are in an undistressed (felicitous) condition, and these invisible spirits who are the inmates of paradise ever improve themselves so as to be worthy of the perfect felicity of the

3 future renovation. Accordingly, this world is a region wherein sufficient improvement can be acquired to make (man) worthy of both (*viz.* paradise and the *tan-i-pasin*); [and] because all happiness (*lit.* unaffected enjoyment) in paradise and in the period of *tan-i-pasin*, is by means of overpowering or defeating the Blemish-giver (*i.e.* evil), and the waging of that conflict (against evil) by creatures that are endowed with strength from the Creator, takes

4 place on the battle-field of this world.—The (heretical) priests who abominate paradise and the *tan-i-pasin*, are worthy of detestation in this world. The most wicked people will be constantly subject to the usual infernal penalty for the purpose of accomplishing the act of renovation. How could that creed be regarded as the medium of improvement which believes in the final evil (of this world)? How could misery without happiness, or distressing calamity, be said to be a good medium for man, and pertain to paradise?

(१०१) Exposition in the good religion regarding the 1
 perception of the highest medium for attain- 2
 ing to the next world (paradise) which is
 without affliction. .

Be it known that, the perception of the highest 2
 medium for attaining to paradise which is without afflic-
 tion, is by means of the Mazdayasnian religion which
 displays that world with a wholesome vision. Having a
 conception of that world (it is obligatory that) man should
 repel the *druj* perceived from himself, so that the best and
 known equipments (for paradise) may be acquired [*lit.*
 purchased.]

(१०२) Exposition in the good religion regarding the 1
 learned, the religious philosophy, and those 1
 that are versed in that philosophy.

Be it known that, the learned is he who perceives 2
 objects by means of his genius [*lit.* wisdom acquired from
 one's own powerful spirit,] as he would see them by
 means of his corporeal vision. Religious wisdom is that by 3
 which one may perceive objects as easily as he would see
 them by the bodily eye-sight; it may be compared to the
 treasures of the opulent wherefrom people acquire riches*. 4
 He is the learned in religious philosophy in whom there
 subsists the good abode of the spirit of wisdom; the learn-
 ed is intelligent on account of his intellect, and lives (*i. e.*
 becomes immortal by his intellectual monuments.) Just
 as a man beholds every object, yea vision subsists in him
 on account of the good abode of the ocular organ, so

* The Zoroastrian religious wisdom is here compared to a fountain of wealth
 from which the sages are supposed to collect their whole stock of knowledge.

wisdom is as nutriment (*pashmê*) in the learned, whereby every object is comprehended by him. According as the discerning person possesses the power of discernment, as the punisher as well as the punished understands the nature of a punishment, and as other objective or subjective agents know the nature of their vocation, so every philosophic person, by virtue of his knowledge, appreciates religious philosophy, and is in union with the ideas of his ancestors. The learned man by means of learning, comprehends the power of knowledge. Knowledge is the means of intellectual culture, whereby objects are understood by the knowing. There are three description of beings that are versed in religious philosophy. First, He Who is so versed by means of His self-learning, and that is the manifest [*lit.* known] Creator Auhurmazd whose knowledge is for unlimited time, and is the highest in power.—Secondly, he who has made himself learned by means of learning, just as a soul is made vital by means of its own vital power, and the fire is made hot by means of its own heat.—Thirdly, he who is (*i. e.* presumes to be) learned without having acquired learning himself (*i. e.* one who depends upon the learning of others, and calls himself learned) is like unto the body that is living by means of the soul's vital power, and unto iron, wood and stone which become hot by means of the fire.— That faith is not designated by the learned as the law, which does not emanate from The Wise One. Of the heretical priests he whose creed does not appertain to the Omnipotent, is said to be unfit for (happiness under) the rule of the Divine Sovereign, or for (benefiting) the productions of the Creator.—Such a creed is said

to be devoid of the wisdom, potency, sovereignty and efficiency of God.

(२०९) Exposition in the good religion regarding the triumph of learning and the success of the learned. 1

Be it known that, successful learning results from the beneficent help of the successful spirits (*viz.* the angels and archangels) as well as from the habitation in the body of exalted thoughts emanating from a heart prone to exalted habits. The success of the learned is manifest from the constant progress of acquired learning, and from the vigorous habits of recollection thereof (*i.e.* of progress) in the mind. 2 3

(२१०) Exposition in the good religion regarding the good intention and the evil intention, their causes and efficacy, and the improvement of both by the existence of wisdom. 1

Be it known that, the cause of the good intention is *Vohūman*, and its power is the perception of higher efficiency. The cause of the evil intention is *Akōman*, and its power lies in causing gross defects. The improvement of both is by the existence of efficient wisdom. The man of evil intention closely searches defects in others, while he is hiding his own; but the man of good intention yearns after good virtues, and is unassuming. 2 3 4

(२११) Exposition in the good religion regarding the greatness and power originating in man (by association with his parents or preceptors). 1

Be it known that, the mental appearance or constitution of man is of manifold descriptions. First, it 2 3

resembles the temperament of her who gives him birth,
 4 his mother; secondly, that of the one who has brought
 5 him up; thirdly, that of the moral preceptor or teacher
 6 while he attends him; fourthly, man acquires in his youth
 the habits of overpowering and surpassing his inferiors;
 and lastly, he manifests himself as having the good
 habits, nature and defects of his begetter, the father.

-
- 1 (۲۵۷) **Exposition in the good religion regarding the**
duty of man to be grateful in his thought,
word and deed.

2 Be it known that, it is the duty of man to be always
 grateful in thought, word and deed, especially towards
 the following four:—

- 3 (1) Towards Auhurmazd, principally for His having
 4 created him. (2) Towards the sovereign, chiefly for his
 5 having given him protection in this world. (3) Towards
 the parents, especially for their having brought him up
 6 with care. (4) Towards the moral teacher, chiefly for
 his instruction (that enables him) to recognise these four
 kinds of obligations.

-
- 1 (۲۵۸) **Exposition in the good religion regarding the**
power possessed by every man of this mate-
rial world for the salvation of his soul
(from sin.)

2 Be it known that, the salvation of the soul shall be
 attained by the currency of that great remedy, sinless-
 ness or the elevation of one's being by the apprehension
 of sin, as well as by abstention from sinful acts [*lit.* by
 not concurring in sinful acts], and by the knowledge of
 the good religion and the innate good sense given by God.

Every intelligent human being shall be as capable of avoiding sin as of tending to acts of merit.—Thus the man of this material world is formed always capable of redeeming his soul from sin.

(२०९) Exposition in the good religion regarding the pentomadal divisions of the month.

Be it known that, in every month its divisions as regards the moon and its divisions as regards the religion are pentomadal. Their names are three. One of them is (called) *Andarmâh*, the first division, that begins on the first, and ends on the fifth day after the new-moon.—The second is called *Pûrmâh*, which begins on the eleventh, and ends on the fifteenth day after the new-moon.—The third is called *Vispôtathmâh*, which begins on the twenty-first, and ends on the twenty-fifth day from the same new-moon.—And these three pentomadal periods are called good (auspicious) ones. It is generally enjoined that several works should be principally performed therein: corn, vegetables and other kinds of trees should be grown, man and wife should couple, the male *guspands* should be left free (to generate), and all sorts of good works relating to this world should be performed or designed, superior functions should be attended to, and the *Yazashnih* and *Myazd* rites be observed.*

In the names of the three remaining pentomadal divisions the first is the *Padîrê-Andarmâh*, which begins on the sixth, and ends on the tenth day from the new-moon.—The second is the *Padîrê-Pûrmâh*, which begins

* In the *Mâh-nyâish* these three pentomadal periods are regarded as good ones and praised.

- 8 on the sixteenth, and ends on the twentieth from the new-moon.—The third is the *Padîrê-Vispôtath*, which begins on the twenty-sixth, and ends on the thirtieth. Such is the course of time after the succeeding new-
- 9 moons (or in each succeeding month.)—The time during these three intervening periods is inferior, wherefor no works relating to the city should be undertaken therein; but works of merit should be as much performed as possible, and no moment should be lost without doing some righteous act, and no moment of the spiritual being (in future) be made harmful by committing perverse sins.
- 10 Again, the three pentomadal periods first described, are selected for the inauguration of special works pertaining to them. As to the works that are not to be performed therein, it is said that these could be thought of or designed, but practised only in periods suitable for them; and such works or designs should be eagerly put
- 11 into force on such days as are said to be great (*i.e.* auspicious) for them. And such works as are prescribed to be religious by the pre-eminent *dasturs* of the good religion, should in no wise be opposed or withheld.

-
- 1 (२५०) **Exposition in the good religion regarding men of angelic nature and demoniac beings in human frame.**

-
- 2 Be it known that, by means of the pure angelic nature, man enjoys good life, health and protection; and by conducting himself (with that gift) for future benefit, and by preserving his soul (from sin) he attains to divine

assistance and gratification. By the non-proximity (*i. e.* absence) of the Evil (*lit.* the *drūj*), his (*i. e.* man's) good wishes are not frustrated [*lit.* *unobtained*], and he follows honest ways through divine guardianship, and redeems his soul from final damnation.—Such a man of angelic nature is far from any cognizance of the evil belief. The man that is free from the evil religion, prospers in life, and embarrasses those who adhere to the evil creed. The unhappy man (that follows an evil belief), strengthens and pampers evil, while he that fulfils his desires (by an adherence to the good religion,) aggrandises his fame and continuously enjoys an happy existence. 3

The demon-like man on account of his hostile propensity to the Auhurmazdian creatures, exists for the purpose of wounding, distressing and killing animate creatures [*lit.* living bodies] as well as for deceiving, corrupting and exposing the soul to damnation; for which (heinous guilt) the apostate demon-man is doomed to undergo affliction and imprisonment in the infernal abode, is dragged away into the hellish dwelling, there to be killed in the vengeance taken for the pious (injured by him in this world), and his body will be destroyed, putrefied and rendered stinking by the rush of the *drūj-nasūsh* upon it.—The soul of that sinful wretch will be dragged in hell towards the Blemish-giver (Ahriman), there he will ever remain clamouring and tortured and degraded on account of his devilish acts (done on earth). From such confusion of a man of a demonical nature there is rejoicing unto the genius of the evil religion. In the association with that evil spirit such a one has to suffer for ever the gnawing and biting of the surrounding 4 5

pernicious (hellish) creatures. The evil-willed Ahriman is ever jealous of the salvation of the wicked, or of the happiness of the blessed. However, there is no remedy for the redemption of a perverse wretch, and there is much embarrassment for the follower of evil to render his soul happy. By the total desertion of the evil spirit by his followers, the apostate (Ahriman) will be imprisoned mercilessly and with abhorrence (at the final renovation).

- 1 (241) Exposition in the good religion regarding (the questions:)—Who is deserving to be the lord of all? Who is undeserving to be the lord of all? Who is deserving to be the lord of existence, and who is not so?
-

2 Be it known that, the Just One is deserving to be
3 the lord of all.—He Who is the Existent One, is deserving
4 to be the lord of existence.—How can he that is non-
5 existent, be equal to the Victorious and the First or
Highest One?

- 1 (242) Exposition in the good religion regarding the selected means of improvement in a city and among mankind.
-

2 Be it known that, all sorts of improvement in a city
and among men, subsist by means of the knowledge of
the revelation, and mostly by truthful speech; and by
these means four righteous qualifications are acquired,
which tend to the improvement of a city and of men
3 under the supervision of a worthy head.—1st. While he

(i. e. the head) has honest inclinations, there abides in him the glorious intuition for ameliorating the city.—
 2nd. While he has a natural vigour in his heart for 4
 giving out the truth, he is strongly inclined to utter
 only the truth.—3rd. While his truthful speech teems 5
 with the intelligence of good spirits, the truth is
 aggrandised.—4th. While he trusts in the righteous 6
 utterances of man among mankind, his work (in this life)
 is full of delight. Thus the revealer of truth is a
 medium for the improvement of the city and its human
 inmates.

(१५३) Exposition in the good religion regarding the material 1
 substance [*lit.* body] of this world, its different ingre-
 dients and its essential elements; the origin and
 nature of that which adorns the spirit, and renders
 it useful; the origin and nature of that which
 destroys or injures it, and the causes of its adorn-
 ment, benefit, decay and injury.

Be it known that, the material constitution of this 2
 world is composed of fire, water, earth, metals, vegetables,
 animals and mankind, just as a human body is made
 up of marrow, blood, veins, arteries, bones, the stomach
 and the hair. The principal ingredients comprehend 3
 the essential elements of fire, air, moisture and mud,
 just as air, blood, heat, and dust are the elements of the
 human body. The force of the fire and the wind 4
 produces continuous motion and activity in the elements of
 this world; also by that means the *frôhâr* succeeds in
 effecting organic union and produces efficacy in the
 corporeal ingredients in man.—The world lives by the

union of the vital spirit. The great function of help to the vital power, is from the aerial element. The sounds whereby people communicate with one another, are effected by means of breath and intuitive modulation. The vital breath is said to cause activity. The human body is vital on account of the fire in it. The wind that causes motion in the world subsists by the vital agency therein.—The soul is successful in this life through transcendent merit. Whoso helps his fellowmen in trouble, is believed
 5 to do so by reason of his good stars.*—Just as the intellectual soul causes motion in the human body, so the glorious and bright good spirits produce mobility and beneficial changes in this world. In like manner man adorns and benefits himself by the abode of (the spirit)
 6 *vôhûman* in his heart. But the spirits of evil or cursed motion, cause destruction and injury to the life of this world. The beings that swoop down in enmity into the works of the Deity, are designated the *dadânis* † of the North. Likewise, man is liable to destroy and injure himself because of the ravager *akôman* abiding
 7 in his heart's thought.—The improvement and benefit of the world proceed from the development of husbandry,‡ which is a precursor of honest toil. The life, security, integrity, devotion and exalted position of the husbandman, depend upon his attainments in learning. Likewise, his attainments, benefits righteousness, good repute and piety, are the results of

* In the original text the full stop must be placed after 𐎠𐎡𐎢𐎣 and not after 𐎠𐎡, the words following 𐎠𐎡𐎢𐎣 being connected with § 5.

† For the explanation of this term see Vol. I. p. 20, § 9.

‡ For the meaning of 𐎠𐎡𐎢𐎣 vide Vol. I. p. 20, § 8.

his acquirement of *vôhîman*.—Destruction and injury 8
to the life of this world, are caused by the vicious
and blemished *dadânî* (the demon of famine.) So also
illness, mortality, infamy, putrefaction, evil odours and
mortification to men, are caused by the perverse sense of
the destructive and mischievous *akôman*, while wicked-
ness and ignominy are the results of sin.—The benefits 9
and blessings falling upon men of this world, result from
the gifts of happiness bestowed by the Source and
Creator of the world, and the exaltation of men is
owing to the monitions of the purely moral revela-
tion.—But there is no progress in the nature of this 10
world by the creatures and adherents of the per-
verse blemish-giver Evil.—Hence it is manifest that 11
by reason of a similar improving nature, and through the
prosperity and elevation bestowed upon them by the
Creator of the world, there results improvement but no
degeneration in men in the earthly state, and hence
man grows moral by virtue of his pious concep-
tions.—Consequently it is improper to say that humanity
is destined to be destroyed.—The creed of heretical priests 12
whose heart's thought tends or adheres to the source of
evil (*i. e. Ahriman*,) declares the annihilation of the
world by (the prevalence of) that source of destruc-
tion. But the priests whose hearts adhere to the source
of good (*i. e. Spentomanyu*,) are, by means of their union
with that source, said to overpower the worst among the
destroyers, the worst among the evil doers.

- 1 (१५५) Exposition in the good religion regarding the being who preconceives the means of counteracting evil, and the being who is the lord of such means as they are described by Auhurmazd in the revelation that improves [*lit.* ornaments] the creatures of *Spenâkmîno*.
-

- 2 Be it known that, he who preconceives the means of counteracting evil, is in communion with the victorious source (of good, *i. e.* the *Spenâkmîno*) of the Deity.
- 3 Whoso is capable of remedying every object pertaining to himself, is so by reason of his communion with the all-informed source of remedy (*viz.* *Spenâkmîno*.) The living human being has at his command all such restoratives owing to the efficient intelligence (derived from the revelation.)—As to the lord of means, it is He Who is ever needless of any remedy for Himself, since He is the Omniscient Being manifest through His works that are achieved by the best of means, as well as by reason of His Omniscience regarding both the worlds (*i. e.* this world and the next.) He is the lord of means and the lord of works.
-

- 1 (१५६) Exposition in the good religion regarding the religious benefit to the world from one who is faithful to the revelation, and the injury to it from one who is in the greatest danger (of infernal punishment.)
-

- 2 Be it known that, the monarch who inherits from his ancestors great fidelity to his faith, is a source of religious benefit to his people. By his inclination

towards devotion to the Deity, prudence [*lit.* administration of justice] and religious invocations, such a king propagates his faith and renders piety illustrious; for under the rule of a sovereign that is devoted to the Deity, prudent and religious, there result strength and victory to the realm and the faith of the ruler, who makes current his belief and renders piety full of lustre. By reason of his faith the people of the world are protected, improved, dignified and increased.—But the ruler that inherits from his ancestors (sins that involve) the greatest danger (of infernal punishment,) is very harmful to the world. By a mind tending to destruction, by hindering justice and abstaining from religious invocations, a ruler renders his conscience blunt and himself deceitful, whereby he sullies his faith and calumniates piety—yea, he neglects his duty as the guardian of his people owing to the defects in his rule and faith, and to his perverse and injurious habits, which result in the degeneration, moral weakness and blindness of this world.

(२११) Exposition in the good religion regarding the 1
 power of perception in man which improves
 and dignifies, or degrades and debases him,
 as well as the description of men affected
 thereby respectively.

Be it known that, the power of perception in man 2
 is the result of his innate sense. Innate sense itself is a
 power of spiritual vision. The improvement of man
 is caused by the *vôhûman* abiding in his conscience,
 and his exaltation to a superior position by imbibing
 sacred wisdom into the mind; his degradation is caused

by not digesting the knowledge of the revelation, and his corruption by the abode of the oppressive *akôman* in his heart.—The five different aspects of such human perception, are described in their respective chapters (as follows):—1st. A thoroughly lucid perception.—2nd. An almost clear perception.—3rd. A half clear perception.—4th. An almost obscure perception.—5th. A thoroughly dim perception.—A thoroughly lucid [lit. open] perception is the result of a continuous abiding of *vôhûman* in the heart, and of the avoidance of the injury of *akôman* from it. This is the highest stage of imbibing religious wisdom into the mind. It is the cause of supernatural prophetic perception.—An almost clear perception is the result of the dwelling of *vôhûman* in the heart and of the dispersion therefrom [lit. from the heart's thought] of the blindness of *akôman*. This is a stage wherein man is capable of apprehending the works of the wicked *dudâni*, and of aggrandising himself.—A half clear perception is the result of the dimness of the light of *vôhûman* in the heart. Religious knowledge of much inferior quality is imbibed into the mind by the influence of *akôman* [lit. by the casting of shadow by *akôman*] upon the thought of one's heart. This is a stage wherein man is only capable of knowledge by means of learning or intelligence.—An almost obscure perception is the result of a dim and feeble light of *vôhûman* in the heart, and deficiency of religious knowledge coupled with an oppressive influence of *akôman* upon one's heart's thought. This is the stage wherein man teaches and meditates upon apostate precepts.—A thoroughly obscure perception is the result of a total absence from the heart of *vôhûman's* light as well as religious learning, and

of the penetration into the heart's thought of the distressful *akóman*. This is the stage in which man's sense 17 is failing; his skill perverse, and his intelligence dim.

(२५५) Exposition in the good religion regarding that 1
 which by means of revolution returns to its
 original source, and that which by a (divine)
 rule is connected from the beginning to the
 end.

Be it known from an exposition in the good religion 2
 that, it is Time which returns to its original source by 3
 means of revolution, and that it is the chain of sacred
 wisdom which is linked from the beginning to the
 end (*i. e.* from one end to the another.) As regards 4
 Time the exposition is that it is (*avdestakik*) consonant
 owing to the efficiency of the power of its original cause
 (*viz.* the Deity;) it is (*arshnó-tacha*) running in a regular 5
 measure or order. In the creation the first work of the
 Creator of the Universe, appertained to Time. The end
 of the work of that Divine Agent, is connected with the
 limited time of the planetary motion. The end of the
 limited time, is joined to (*i. e.* simultaneous with) the end
 of planetary revolutions. All worldly existences will be
 purified (*i. e.* absolved from evil or sin) before the end
 of that limited time (or before the resurrection.) At
 the future renovation there will be no departure for
 those that are in communion with God.—Regarding
 Time the *dasturs* said thus: Time was unlimited at the
 beginning; but it was afterwards made limited. At the
 end of the limited time, it will again become without
 bounds (and roll on to eternity.) The exposition thereof

is as follows! Time is known to be limited as regards the end of planetary revolutions, but at their close Time will become unlimited as regards its connection with the infinite end.—As to the sacred wisdom the exposition is as follows:—The Deity is infinite in time by reason of his miraculous wisdom. The existence of the Omniscient Lord is eternal in time by reason of his eternal power. The knowledge pertaining to God is unattainable by the Blemish-giver (*viz.* the spirit of evil) owing to his evil will and design. The latter prevails upon his apostate adherents that act according to his will, and associates with all that desire to be united with him by his worship, though they are not his own creatures. He makes them his accomplices and takes them to be his followers.—On the other hand, the man who is endowed with some proper knowledge of God, attributes the highest position to the Creator of the Universe—which supreme dignity He is worthy of by reason of His first glorious creation of the endless light, and thereafter of the spirits of truth in that endless light, by His adherence to the spirits of truth in the endless light, by His great wisdom coupled with His omniscient and beneficent power, and lastly by His omniscient intelligence in producing creatures that may serve to fulfil His will (in this world.*) Thus the Lord will overpower the destroyer in the end. Thus He will turn all his creatures back to Himself. To eternity the evil spirit will be down (or dejected), and Auhurmazd will embellish the world with joy by means of his fresh (or renovated) treasures from the source of good. The source of good is the seed or cause of all natures capable of doing good, whereby the good people become always

* This idea is referred to in the 22nd Chapter of the *Vendidad*.

illustrious. All objects and persons are endowed with splendour or glory from the Creator in proportion to their connection with Him, just as the dawning follows the dusk, the twilight follows the day-light, and light emanates from shining objects.

(२५४) Exposition in the good religion regarding men 1
 • who abide in this world with their minds devoted to the (good) religion, and are equipped with sacred weapons (for warring against evil,) as well as the advantages resulting therefrom.

Be it known that, men who live in this world with 2
 their minds devoted to the (good) religion, and who are equipped with sacred weapons, are victorious and powerful and conduce to the happiness of their fellows. Worthy efforts proceed from them in this world. They are the cause of the activity and prosperity of the world, and the guardians of its creatures.—By the vigour of their good 3
 sense the protective spirits instil into them a desire to overpower the *drôj* in order to further the final renovation. Thus they gain the advantages accruing from their abstention from sin, from their exertions in doing meritorious acts, from the deliverance and exaltation of their souls after the end of this material existence, and from their everlasting life in the good abode of paradise.— Likewise, such men possess the following two kinds of like 4
 qualifications or powers, (and are believed to be of even merit in their efforts:—) 1st, the victorious mind that abides in this world devoted to the good religion; 2ndly, the prudent mind that exerts its powers to struggle

5 against evil on behalf of the (good) religion.—Thus man obtains the benefits of the spiritual world by his good demeanour, his improvement of self for both worlds, and his acts resulting from the highest aspirations.

1 (149) Exposition in the good religion regarding the good conduct of man for this world and for the next world.

2 Be it known that, the excellent conduct of man for this world, is conducive to [*lit. for*] the good (name) of his family [*barih*-progency, children.]—His excellent conduct for the next world, comprises his good acts which deliver him from punishment in Hell. One should principally exert and desire for the sake of the soul, whatever by solicitation and exertion would strengthen and help it. The object of this earthly life is to abandon one's self to the care of the good spirits, and to choose the good spirits of the earth as one's supervisors. Because on the basis of an exposition in the good religion, the earliest heads of the religion have enjoined thus:—Whosoever should exert himself for the benefit of his soul, will consume earthly riches to cure the soul's frailty and earn higher profits for it (in the next world.)

1 (150) Exposition in the good religion regarding the best equipment necessary for the dignified and poor people.

2 Be it known that, the best equipment adapted to the dignified and poor people is (sacred) wisdom. In every age people become meritorious in mani-

fold ways, especially by means of devotion and obedience to the sovereign as well as to the head of religion, and by reason of fidelity to God through true belief in the doctrine of that reasoning or philosophic lord (of the revelation, *viz.* Zoroaster). Amongst other virtuous people the chief that surpasses in reasoning power, is from the basis of religious exposition, connected with the body of the prophet; because the sovereign and the priest possessing excellent philosophic talents, are both in communion with the great prophetic lord (Zoroaster.)

(†VI) Exposition in the good religion regarding evil and goodness, their strength and prevalence [*viz.* currency] in this material world.

Be it known that, goodness is a moral habit, and the ideas appertaining to it comprise wisdom, truth, and other qualities of light, (*viz.*) good intellect, piety, fresh existence (*i. e.* meritoriousness or immortal fame), strength of righteous habits, and virtues of like kinds.—Evil is an immoral habit, and the ideas appertaining thereto comprise evil intelligence, falsehood, deceit, and other vices of darkness, (*viz.*) filthiness, pollution, perverse life, sinfulness, depravity and vicious habits of like nature.—According as the light of the Sun helps the power of beholding this world, so does the virtue of goodness strengthen the material perception.—But the evil habits of an immoral being annihilate the power of physical sight, and like darkness obscure perception.—The currency of evil in this earthly place is by reason of an evil frailty in this power of perception. Owing to this overpowering evil tendency the earliest followers

of the Deity Auhurmazd have abandoned the goodness and piety pertaining to their souls. The adherents of evil are, therefore, always united by their common propensity for propagating evil. Consequently, the impiety of evil can only be conquered by a continuous warring against it by means of power derived from the virtuous merits of divine vision.—Man becomes adapted to the source of evil, *Ganâkminô*, by undoing or suppressing all his good powers and faculties.—The heretical priests who perpetrate such deeds as result from evil immoral powers and similar immoral conceptions, deliberately (*pavan kām*) hinder the currency of moral habits.—Their religion cannot be regarded as a gift from the Deity, and connected with the ways of *Spênâkminô*; but as emanating from the ways of *Ganâkminô*, who is identified with immorality.

-
- 1 (१११) Exposition in the good religion regarding the causes of transgression and consequent sinfulness of the soul possessing a 'bright vision.'

2 Be it known that, the soul during its connection with its congenial instrument, this corporeal frame, has a desire and capability for acquiring sacred knowledge. Man remains in a pious and sinless condition by the help of the good spirits; but his body and soul tend to the dark perverse nature by reason of an admixture of evil blemish. The soul transgresses owing to its vicious impressions and to the absence of the knowledge of the good religion. The yearning for immoral apostate dogmas makes him vicious, the ignorance of the good religion

destroys the propensities [*lit.* thoughts] for acts of merit. Owing to his fondness for comfort man grows too idle to think of acts of merit.—On the other hand, a soul possessing a bright vision is also liable in this life to commit sin, and thus debars itself from the exalted state accruing from acts of merit, which are the means of absolution from sin. The individual self or the soul consequently suffers serious punishment in the nethermost hollow desert of the *drúj*.—It is manifest from the good religion that in the end the good spirits will be victorious and the powers of the *drúj* defeated, that according to the will of the Creator the spiritual purifiers will absolve the sinful from guilt by the ablution of heavy penalty and convey them out of hell, and that those who will be cleansed of the corruptions of the Blemish-giver, will receive garments of a like nature by the gift of an immortal frame and of a constitution paradisiacal and full of comfort.

The perverse tendencies of the soul in this corporeal 3
 organism, are hurtful (to man.) It is apparent falsehood to declare that the soul with such constant natural bad habits, could sustain the soundness and life of the body. As to the human soul there was no sinful condition (destined) for it at the beginning. But the soul is said to be sinful by being guilty of speech and acts pertaining to the *drúj* (*viz.* Ahriman,) wherefor penitence is declared to be binding upon the soul that is liable to punishment by reason of its sinfulness insinuated by the spirit of evil.—It is improper [*lit.* untrue] to do penitence for 4
 sins not perpetrated by one's self, because the indications of penance are said to resemble fire or heat thus:—As from the sun no darkness subsists as an effec-

tive body, so no evil or sin is said to subsist in the soul (that is ever bright and penitential.) This may be explained in another manner thus:—As I have said above, wherever the sun is no darkness subsists, so by the fire or penitence sin itself is melted down or disappears. Consequently, penance is indispensable for every sin that is unrepented for. If a sinful liar repents for his sins, though he is insincere in his utterances still that false wretch should be praised for keeping himself back from his evil nature by sincere penitence for his sins—he should be generally encouraged for this superior contemplation for the good of his miserable spirit; because whosoever after the commission of sins keeps himself back from such sinful habits, is said to rise to a higher condition.

1 (۲۷۳) Exposition in the good religion regarding a worthy sovereignty.

- 2 Be it known that, a worthy sovereignty is the result of the best (means of) protection of its subjects. A sovereign is great or dignified by reason of the care of his people. He is the constant guide of his loyal fellowmen.—The desire for authority or rule is the desire for the (higher cultivation of the) soul. The desire for the soul is the desire for the knowledge or wisdom of the spirit and for the religion comprehending the doctrines of Anhurmazd. By means of an exalted intelligence
- 3 we are able to test the wisdom of the sages. A sovereign of the above description is styled a good ruler in the
- 4 Mazdayasnian religion. Again, the best sovereign in this world is he who has faith in the high-priest of the good

religion of this world, which embodies the wisdom of
 Auhurmazd.—That monarch resembles Auhurmazd in 5
 will, whose desire is to make his people immortal, and 6
 who weighs his will by his own wisdom. Such a 7
 monarch is considered in the religion as a righteous ruler.
 Next to him in the world stands the high-priest, that is
 the wisest among mankind. Thus, that monarch is like 8
 unto Auhurmazd, whose will embodies his desire for im-
 mortality, and who accordingly guides his people thereto.

A ruler of the following description is styled an 9
 evil monarch in the (good) religion. Also amongst digni-
 fied people he is considered as unworthy of sovereignty.
 He is the most degraded ruler that adheres to the wishes 10
 of a priest, whose intelligence is vicious and who persuades
 him to avarice. He creates in his people no yearn-
 ing for immortality. By long conducting his people
 into a communion with the evil *druj* (Ahriman,) that is
 never connected or will never be connected with the
 Deity who is the Bestower of felicitous life, he (*i.e.*
 the immoral ruler) deteriorates his subjects.—It is
 owing to a good and virtuous rule that the world would
 be guided to do acts conducive to (promote) the future
 renovation; but to what end men are conducted by an
 evil rule, was manifested during the millenium of the
 wicked sovereignty of Zohak, who was reputed as the
 pioneer and head of evil monarchy on earth. No ruler
 ought to rule the world as he did for a thousand years
 under his pernicious rule.

- 1 (271^c) Exposition in the good religion regarding a
 2 righteous action, honest comfort, an honest
 3 exaltation of self in righteous acts, honest
 4 comfort accruing from righteous nature, and
 5 the equipment pertaining to acts conducive
 6 to felicity.
-
- 2 Be it known that, a righteous action is the result of
 3 pure diligence, which is devoid of avarice and toil of
 4 *Brâtrât*.—Honest comfort springs from pious content-
 5 ment, which abstains from the indolence and impatience
 6 of *Brâtrât*.—An honest exaltation of self in righteous
 7 acts, is caused by the profitable yearnings of a pious
 8 mind.—The honest comfort accruing from a righteous
 9 nature, is the result of appropriate habits of contentment,
 10 which are devoid of any propensity to ambition, devoid
 of avarice, anxiety, lust, and improved by harmonious
 tendencies.—The equipment pertaining to acts conducive
 to felicity, is caused by rational attempts at righteous
 industry, and by honest actions of physical toil.—The
 equipment of felicitous deeds prescribed by the good
 religion, comprehends an inquiry of the pious people
 regarding the sacred wisdom (pertaining to immortal
 existence) for one-third part of every day and night, the
 performance of deeds approved by means of that wisdom
 during the second third part of every day and night, and
 (lastly) the relaxation of the body for the preservation
 of one's physical strength necessary for action during the
 third part of every day and night.—Thus righteous
 sovereigns have ruled with principles conducive to
 human happiness, owing to their knowledge of the good
 religion.

દીનકર્દ ફેતાબનાં છઠાં વાલમના અગતજોગ
લોગતોના શબ્દ કોષ.

GLOSSARY OF SELECT TERMS.

— — —

۱۰۰۰ = ۱۰۰۰
 અથવા ۱۰۰۰ ના. યુરજનમ,
 જરમનમ. (અરબો એને ۱۰۰۰,
 ۱۰۰۰, ۱۰૦૦ કરીને
 કેહછે; Aram= ۱۰૦૦, Syr. اورشليم,
 અને Hibr. ۱۰૦૦ કરીને કેહછે. આએ
 શેહર પેહલાં જોહાકે બાંધીલું હતું, અને
 તેમાં પોતાની દેવ પ્રસ્તી દીનને લગતાં પુસ્તકો
 લખીને મેળીયાં હતાં.) એ નામનો અર્થ
 સલામતીવાળું મકાન અથવા સલામતીનો
 પાયો એવો થાયછે.—*pr. n.* Jeru-
 salem (Minokhrad ۱۰૦૦,
 called in Arabic ۱۰૦૦,
 ۱۰૦૦, and ۱۰૦૦,
 Aram. ۱۰૦૦, Syr. اورشليم and

Hibr. ۱۰૦૦.) This city is said
 to have been first built by
 Zohak. Here were deposited
 by him books which con-
 tained doctrines of his demon-
 worship. The name signifies
 “home of refuge,” “founda-
 tion of safety.”

۱۰૦૦ = ۱۰૦૦ અથવા
 ۱۰૦૦ = ۱૦૦૦ ના. યાહુદી-
 એના ઈબ્રાહીમ પેગમબરનું નામ છે.
pr. n. The Jewish prophet
 Abraham.

۱۰૦૦ = ۱૦૦૦ ના. ઘોડેસવાર,
 સવાર. (۱۰૦૦, ۱૦૦૦ + ۱૦૦૦).
n. A horseman, a rider.

— — —

۱۰૦૦ = ۱૦૦૦ વિ. અસખાબ-
 વાજો. ૨. હથીઆરબંધ. *adj.* Equip-
 ped, armed.

۱۰૦૦ = ۱૦૦૦ વિ. નેગેહિ-
 બાંન, પાસખાંન, જાનવણી કરનાર. *adj.*
 Protecting, preserving, taking
 care of.

म-म

मस्तक=मस्तकना. कृताय,
पुस्तक, धर्म पुस्तक. (Hibr. מִסְתָּכָא to
praise, to celebrate aloud, to
worship). शुभो दीनकई कृतायना
पीलां इक्षुतरनी इरहंगने सई ६ उ
मस्तकना ओवासा. माये ओव

मस्तक ने पहले मस्तक थयो होये. n.
A book, a volume, a sacred
work (vide. p. 6, Glossary—
vol. II. the explanation of
the infinitive मस्तकना). This
word may be a variant of the
regular form मस्तक.

स-स

सुन्दर=सुन्दरना. प्रताप, सायो. (शुभो चाथां इक्षुतरनी इरहंगने सई ८ मे.)
n. Splendour, glory, divine shadow, (vide Glossary, vol. IV.,
page 8.)

र-र

रस=रसना अथवा रसना वि. कउवु. (रसना). adj. Bitter.

ल-ल

लल=ललना. पेट. (Arab.
بطن or بطن, Hibr. לֶבֶן to
be hallowed out.) n. Belly,
stomach.

लल=ललना. अ-दरमावुं
पनयवाडी. (अवम मल्लम, इलम मल्लम).
n. One of the three lunar
periods of five days each,
a pentomadal period.

ल-ल

लल=ललना. कृ. कृणवली आपवी; तरपीअत करवुं,
शीअवु. (अलल, इलम मल्लम). inf. To educate, to train
up, to teach.

૬-૬

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠𐎢𐎠𐎢𐎠 *ના.* દોષદ, ચોર. *n.* A robber, a thief.
 પાલનાર, પરવરશી કરનાર. *n.* Nourisher, maintainer.
 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 *કિ. વિ.* ગુનાહે કરી, પાપે કરી. *adv.* On account of sin, fault, crime.
 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 *ના.* છુતારો,

૭-૭

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 *ના.* ઝોલાદ, આનદાન, છુનીઆદ. (Hibr. 𐤑𐤃; a child, children, son; Arab. اولاد). *n.* Descent, family, lineage, blood.

૮-૮

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 *વિ.* ગેખી અખર, ગેખી ચેતવણી, છુપી રીતનું કેહવું. *adj.* Secret intelligence, divine precaution, secret inspiration.

૯-૯

𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 = 𐎠𐎢𐎡𐎢𐎠 *વિ.* દોષખી, દોષખને લગતું. (Hibr., Chald., Syr. 𐤑𐤃, شکر block, muddy.) *adj.* Hellish, infernal.

આએ છઠાં વાલમને છયાતાં થાએલી ભુલને લગતું નંદ શુદ્ધી પત્રક.

સંદે.	સંવત.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૩૩૧	૮
૩૩૨	૧૩
૩૩૩	૮
૩૩૭	૬
૩૩૭	૧૬
૩૩૮	૮
૩૩૮	૧૪
૩૪૨	૯
૩૫૦	૨૪
૩૫૧	૨૧
૩૫૨	૨૩
૩૫૩	૧૫
૩૫૪	૪
૩૫૫	૬
૩૫૫	૧૯
૩૫૫	૨૧
૩૫૮	૨
૩૫૯	૧૦
૩૬૫	૨૧
૩૬૮	૩
૩૬૮	૪
૩૭૧	૧૬
૩૮૩	૭
૩૮૩	૧૩
૪૮૩	૧૮
૩૮૩	૨૪
૩૮૪	૧૦
૩૯૪	૧૯

- دنداسون. {۶} سچ. م دداسون. و. اب. اب م دداسون. سچ. م دداسون. دداسون.
- اب م دداسون. م-اب م دداسون. م دداسون. م دداسون. {۶} م-اب م دداسون.
- سچ م دداسون. {۶} م-اب م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.
- م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون. م دداسون.

۱ } ۲۷۳) موعود . سرکار دادام-د . سرکار دادام موعود . ۱۴۶
 } موعود-د . ۱۴۶

۲ } ۲۷۳) موعود . سرکار دادام-د . سرکار دادام موعود . ۱۴۶
 } موعود-د . ۱۴۶

۳ } موعود-د . ۱۴۶

۴ } موعود-د . ۱۴۶

۵ } موعود-د . ۱۴۶

۶ } موعود-د . ۱۴۶

۷ } موعود-د . ۱۴۶

۸ } موعود-د . ۱۴۶

۹ } موعود-د . ۱۴۶

۱۰ } موعود-د . ۱۴۶

۱۱ } موعود-د . ۱۴۶

۱۲ } موعود-د . ۱۴۶

۱۳ } موعود-د . ۱۴۶

۱۴ } موعود-د . ۱۴۶

۱۵ } موعود-د . ۱۴۶

۱۶ } موعود-د . ۱۴۶

۱۷ } موعود-د . ۱۴۶

۱۸ } موعود-د . ۱۴۶

۱۹ } موعود-د . ۱۴۶

۲۰ } موعود-د . ۱۴۶

۲۱ } موعود-د . ۱۴۶

۲۲ } موعود-د . ۱۴۶

۲۳ } موعود-د . ۱۴۶

۲۴ } موعود-د . ۱۴۶

۲۵ } موعود-د . ۱۴۶

۲۶ } موعود-د . ۱۴۶

۲۷ } موعود-د . ۱۴۶

۲۸ } موعود-د . ۱۴۶

۲۹ } موعود-د . ۱۴۶

۳۰ } موعود-د . ۱۴۶

۱ { ۲۷۲ } موعودو. (مکتوبو). وپه. (داسو). لور- (اچو). کاساسو.

ومالو. لوملو. (مکتوبو). وپه. (داسو). لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۲ { ۲۷۲ } موعودو. (مکتوبو). وپه. (داسو). لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱۴۶. لوملو. لور- (اچو). کاساسو.

۱ { (۲۷۰) موعده . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۶ { موعده-د . داب-د . داب-د . داب-د .

۲ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۷ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۸ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۹ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۰ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۱ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۲ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۳ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۴ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱ { (۲۷۱) موعده . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۶ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۲ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۷ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۸ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۴۹ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۳ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۰ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

۱۵۱ { موعده-د . داسهاس-د . مسوول-د . دمه داند . داب . و دمه داند .

૧ } (૨૫૧) હાલે-પ્રાણ-વાન. હાલે-સુખ. હાલે-વ્યાધિ. હાલે-રુદિ. હાલે-વ્યાધિ. હાલે-વ્યાધિ.
• હાલે-વ્યાધિ. હાલે-વ્યાધિ. હાલે-વ્યાધિ. હાલે-વ્યાધિ. હાલે-વ્યાધિ. હાલે-વ્યાધિ.

૨ } હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.
૩ } હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.
૪ } હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.

૧ } (૨૫૨) હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.
• હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.

૨ } હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.
• હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ. હાલે-પ્રાણ.

۳ } ۱ } ۲ } ۳ } ۴ } ۵ } ۶ } ۷ } ۸ } ۹ } ۱۰ } ۱۱ } ۱۲ } ۱۳ } ۱۴ } ۱۵ } ۱۶ } ۱۷ } ۱۸ } ۱۹ } ۲۰ } ۲۱ } ۲۲ } ۲۳ } ۲۴ } ۲۵ } ۲۶ } ۲۷ } ۲۸ } ۲۹ } ۳۰ } ۳۱ } ۳۲ } ۳۳ } ۳۴ } ۳۵ } ۳۶ } ۳۷ } ۳۸ } ۳۹ } ۴۰ } ۴۱ } ۴۲ } ۴۳ } ۴۴ } ۴۵ } ۴۶ } ۴۷ } ۴۸ } ۴۹ } ۵۰ } ۵۱ } ۵۲ } ۵۳ } ۵۴ } ۵۵ } ۵۶ } ۵۷ } ۵۸ } ۵۹ } ۶۰ } ۶۱ } ۶۲ } ۶۳ } ۶۴ } ۶۵ } ۶۶ } ۶۷ } ۶۸ } ۶۹ } ۷۰ } ۷۱ } ۷۲ } ۷۳ } ۷۴ } ۷۵ } ۷۶ } ۷۷ } ۷۸ } ۷۹ } ۸۰ } ۸۱ } ۸۲ } ۸۳ } ۸۴ } ۸۵ } ۸۶ } ۸۷ } ۸۸ } ۸۹ } ۹۰ } ۹۱ } ۹۲ } ۹۳ } ۹۴ } ۹۵ } ۹۶ } ۹۷ } ۹۸ } ۹۹ } ۱۰۰ }

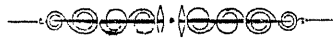
۱ } ۲ } ۳ } ۴ } ۵ } ۶ } ۷ } ۸ } ۹ } ۱۰ } ۱۱ } ۱۲ } ۱۳ } ۱۴ } ۱۵ } ۱۶ } ۱۷ } ۱۸ } ۱۹ } ۲۰ } ۲۱ } ۲۲ } ۲۳ } ۲۴ } ۲۵ } ۲۶ } ۲۷ } ۲۸ } ۲۹ } ۳۰ } ۳۱ } ۳۲ } ۳۳ } ۳۴ } ۳۵ } ۳۶ } ۳۷ } ۳۸ } ۳۹ } ۴۰ } ۴۱ } ۴۲ } ۴۳ } ۴۴ } ۴۵ } ۴۶ } ۴۷ } ۴۸ } ۴۹ } ۵۰ } ۵۱ } ۵۲ } ۵۳ } ۵۴ } ۵۵ } ۵۶ } ۵۷ } ۵۸ } ۵۹ } ۶۰ } ۶۱ } ۶۲ } ۶۳ } ۶۴ } ۶۵ } ۶۶ } ۶۷ } ۶۸ } ۶۹ } ۷۰ } ۷۱ } ۷۲ } ۷۳ } ۷۴ } ۷۵ } ۷۶ } ۷۷ } ۷۸ } ۷۹ } ۸۰ } ۸۱ } ۸۲ } ۸۳ } ۸۴ } ۸۵ } ۸۶ } ۸۷ } ۸۸ } ۸۹ } ۹۰ } ۹۱ } ۹۲ } ۹۳ } ۹۴ } ۹۵ } ۹۶ } ۹۷ } ۹۸ } ۹۹ } ۱۰۰ }

۱ } ۲ } ۳ } ۴ } ۵ } ۶ } ۷ } ۸ } ۹ } ۱۰ } ۱۱ } ۱۲ } ۱۳ } ۱۴ } ۱۵ } ۱۶ } ۱۷ } ۱۸ } ۱۹ } ۲۰ } ۲۱ } ۲۲ } ۲۳ } ۲۴ } ۲۵ } ۲۶ } ۲۷ } ۲۸ } ۲۹ } ۳۰ } ۳۱ } ۳۲ } ۳۳ } ۳۴ } ۳۵ } ۳۶ } ۳۷ } ۳۸ } ۳۹ } ۴۰ } ۴۱ } ۴۲ } ۴۳ } ۴۴ } ۴۵ } ۴۶ } ۴۷ } ۴۸ } ۴۹ } ۵۰ } ۵۱ } ۵۲ } ۵۳ } ۵۴ } ۵۵ } ۵۶ } ۵۷ } ۵۸ } ۵۹ } ۶۰ } ۶۱ } ۶۲ } ۶۳ } ۶۴ } ۶۵ } ۶۶ } ۶۷ } ۶۸ } ۶۹ } ۷۰ } ۷۱ } ۷۲ } ۷۳ } ۷۴ } ۷۵ } ۷۶ } ۷۷ } ۷۸ } ۷۹ } ۸۰ } ۸۱ } ۸۲ } ۸۳ } ۸۴ } ۸۵ } ۸۶ } ۸۷ } ۸۸ } ۸۹ } ۹۰ } ۹۱ } ۹۲ } ۹۳ } ۹۴ } ۹۵ } ۹۶ } ۹۷ } ۹۸ } ۹۹ } ۱۰۰ }

۱- ... ۲- ... ۳- ... ۴- ... ۵- ...
 ۶- ... ۷- ... ۸- ... ۹- ... ۱۰- ...
 ۱۱- ... ۱۲- ... ۱۳- ... ۱۴- ... ۱۵- ...
 ۱۶- ... ۱۷- ... ۱۸- ... ۱۹- ... ۲۰- ...
 ۲۱- ... ۲۲- ... ۲۳- ... ۲۴- ... ۲۵- ...
 ۲۶- ... ۲۷- ... ۲۸- ... ۲۹- ... ۳۰- ...
 ۳۱- ... ۳۲- ... ۳۳- ... ۳۴- ... ۳۵- ...
 ۳۶- ... ۳۷- ... ۳۸- ... ۳۹- ... ۴۰- ...
 ۴۱- ... ۴۲- ... ۴۳- ... ۴۴- ... ۴۵- ...
 ۴۶- ... ۴۷- ... ۴۸- ... ۴۹- ... ۵۰- ...
 ۵۱- ... ۵۲- ... ۵۳- ... ۵۴- ... ۵۵- ...
 ۵۶- ... ۵۷- ... ۵۸- ... ۵۹- ... ۶۰- ...
 ۶۱- ... ۶۲- ... ۶۳- ... ۶۴- ... ۶۵- ...
 ۶۶- ... ۶۷- ... ۶۸- ... ۶۹- ... ۷۰- ...
 ۷۱- ... ۷۲- ... ۷۳- ... ۷۴- ... ۷۵- ...
 ۷۶- ... ۷۷- ... ۷۸- ... ۷۹- ... ۸۰- ...
 ۸۱- ... ۸۲- ... ۸۳- ... ۸۴- ... ۸۵- ...
 ۸۶- ... ۸۷- ... ۸۸- ... ۸۹- ... ۹۰- ...
 ۹۱- ... ۹۲- ... ۹۳- ... ۹۴- ... ۹۵- ...
 ۹۶- ... ۹۷- ... ۹۸- ... ۹۹- ... ۱۰۰- ...
 ۱۰۱- ... ۱۰۲- ... ۱۰۳- ... ۱۰۴- ... ۱۰۵- ...
 ۱۰۶- ... ۱۰۷- ... ۱۰۸- ... ۱۰۹- ... ۱۱۰- ...
 ۱۱۱- ... ۱۱۲- ... ۱۱۳- ... ۱۱۴- ... ۱۱۵- ...
 ۱۱۶- ... ۱۱۷- ... ۱۱۸- ... ۱۱۹- ... ۱۲۰- ...
 ۱۲۱- ... ۱۲۲- ... ۱۲۳- ... ۱۲۴- ... ۱۲۵- ...
 ۱۲۶- ... ۱۲۷- ... ۱۲۸- ... ۱۲۹- ... ۱۳۰- ...
 ۱۳۱- ... ۱۳۲- ... ۱۳۳- ... ۱۳۴- ... ۱۳۵- ...
 ۱۳۶- ... ۱۳۷- ... ۱۳۸- ... ۱۳۹- ... ۱۴۰- ...
 ۱۴۱- ... ۱۴۲- ... ۱۴۳- ... ۱۴۴- ... ۱۴۵- ...
 ۱۴۶- ... ۱۴۷- ... ۱۴۸- ... ۱۴۹- ... ۱۵۰- ...
 ۱۵۱- ... ۱۵۲- ... ۱۵۳- ... ۱۵۴- ... ۱۵۵- ...
 ۱۵۶- ... ۱۵۷- ... ۱۵۸- ... ۱۵۹- ... ۱۶۰- ...
 ۱۶۱- ... ۱۶۲- ... ۱۶۳- ... ۱۶۴- ... ۱۶۵- ...
 ۱۶۶- ... ۱۶۷- ... ۱۶۸- ... ۱۶۹- ... ۱۷۰- ...
 ۱۷۱- ... ۱۷۲- ... ۱۷۳- ... ۱۷۴- ... ۱۷۵- ...
 ۱۷۶- ... ۱۷۷- ... ۱۷۸- ... ۱۷۹- ... ۱۸۰- ...
 ۱۸۱- ... ۱۸۲- ... ۱۸۳- ... ۱۸۴- ... ۱۸۵- ...
 ۱۸۶- ... ۱۸۷- ... ۱۸۸- ... ۱۸۹- ... ۱۹۰- ...
 ۱۹۱- ... ۱۹۲- ... ۱۹۳- ... ۱۹۴- ... ۱۹۵- ...
 ۱۹۶- ... ۱۹۷- ... ۱۹۸- ... ۱۹۹- ... ۲۰۰- ...

- ၃ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။
- ၄ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။
- ၅ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။
- ၆ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။

၃ } (၃၃၄) အစည်းအရုံးများ တွေ့ရှိရပါက အစည်းအရုံးဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။

- ၂ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။
- ၃ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။
- ၄ } စည်ညီစည်းအဖွဲ့ဝင်များ အား နည်းစနစ်ပုံစံအတိုင်း တွေးခေါ်အောင်ထားပါ။

و مسوولان مسائل و محققان کتاب و مؤلفان مسائل و مؤلفان و غیره { ۱۴ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۱۵ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۱۶ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۱۷ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۱۸ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۱۹ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۲۰ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۲۱ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۲۲ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۲۳ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۲۴ }

و مؤلفان مسائل و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و مؤلفان و غیره { ۲۵ }

۳ } ...

۳ } ...

۴ } ...

۵ } ...

۶ } ...

۷ } ...

۸ } ...

۹ } ...

۱۰ } ...

۱۱ } ...

۱۲ } ...

۱۳ } ...

...
...
...
...
...

...
...
...
...
...

گفتارهای - از او کتب نامدار . و کتب معتبره . از او کتب معتبره . و کتب معتبره .

کتاب { ۴ } و سایر . از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

و سایر . از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره . { ۵ }

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره . { ۶ }

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

کتاب { ۱ } (۲۲۴) و سایر . از او کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره . { ۲ }

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

از او کتب معتبره . و کتب معتبره . و کتب معتبره .

આએ છઠાં વાલિમને છપાતાં થાએલી ભુલને લગલું
 પેહલવી શુદ્ધી પત્રક

સંદે.	સવર.	અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.
૨૭૫	૭ ૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦ ૧૦૦૦૦૦૦૦૦૦
૨૭૫	૧૨ ૧ ૫
૨૭૬	૧ ૧૫૪ ૧૫૪
૨૭૬	૬ ૨૧૦૧ ૨૧૦૧
૨૭૬	૧૧ ૧૧૩ ૧૧૩
૨૭૮	૬ ૧૪૦૫૧ ૧૪૦૫૧

૧ { ૧ (૨૧૫) કૃષ્ણે શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને

૨ { ૨ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૩ { ૩ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૪ { ૪ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૫ { ૫ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૬ { ૬ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૭ { ૭ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૮ { ૮ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૯ { ૯ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને
 ૧૦ { ૧૦ શ્રીકૃષ્ણને વાણી આપી અને કહ્યું કે, શ્રીકૃષ્ણને

૧. ૧) આએ બોલ્યા અમલ નકલમાંથી લખનારની ભુલથી યા કીરીથી ખવાઈ
 જવાને લીધે લખાએલા નથી.

૧૦. ૧) ૬. એ. વાલી નકલમાં જમ મલેછે.

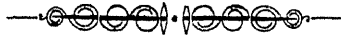

૩
 ૪
 ૫
 ૬
 ૭
 ૮
 ૯
 ૧૦
 ૧૧
 ૧૨
 ૧૩
 ૧૪
 ૧૫
 ૧૬
 ૧૭
 ૧૮
 ૧૯
 ૨૦
 ૨૧
 ૨૨
 ૨૩
 ૨૪
 ૨૫
 ૨૬
 ૨૭
 ૨૮
 ૨૯
 ૩૦
 ૩૧
 ૩૨
 ૩૩
 ૩૪
 ૩૫
 ૩૬
 ૩૭
 ૩૮
 ૩૯
 ૪૦
 ૪૧
 ૪૨
 ૪૩
 ૪૪
 ૪૫
 ૪૬
 ૪૭
 ૪૮
 ૪૯
 ૫૦
 ૫૧
 ૫૨
 ૫૩
 ૫૪
 ૫૫
 ૫૬
 ૫૭
 ૫૮
 ૫૯
 ૬૦
 ૬૧
 ૬૨
 ૬૩
 ૬૪
 ૬૫
 ૬૬
 ૬૭
 ૬૮
 ૬૯
 ૭૦
 ૭૧
 ૭૨
 ૭૩
 ૭૪
 ૭૫
 ૭૬
 ૭૭
 ૭૮
 ૭૯
 ૮૦
 ૮૧
 ૮૨
 ૮૩
 ૮૪
 ૮૫
 ૮૬
 ૮૭
 ૮૮
 ૮૯
 ૯૦
 ૯૧
 ૯૨
 ૯૩
 ૯૪
 ૯૫
 ૯૬
 ૯૭
 ૯૮
 ૯૯
 ૧૦૦

૨ ૩) સઘલી નકલમાં ૧૯૭ મલેછે. ૪) સઘલી નકલમાં ૧૯૭ મલેછે.

મુજીબુલ્લાહ અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી

૧) (૧૪) મુજીબુલ્લાહ અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી

૨) મુજીબુલ્લાહ અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
૩) અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
૪) અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
૫) અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
૬) અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી
અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી, અલખાનસારી

૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦૧૧ મલે છે. ૨) દ. તે. વાલી નકલમાં ૧૦ છે.
૩) દ. એ. વાલી નકલમાં ૧૦૧૧ છે અને દ. તે. વાલી નકલમાં
૧૦૧૧ છે.
૪. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦૧૧ છે.
૬. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦ મલે છે.

૬. સુપ્રસન્ન થઈ અને તેણે તે સમયે તે સ્વદેશીય અને સ્વદેશીય સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૭. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૮. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૯. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૦. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૧. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૨. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૩. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૪. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૫. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૬. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.
 ૧૭. આ સામગ્રીનો ઉપયોગ કરવાનો નિર્ણય કરવાનો નિર્ણય કર્યો.

૨. ૧) સઘલી નકલમાં નાખે મલે છે.
 ૧૩. ૧) દ. રે. વાલી નકલમાં નાખે છે અને દ. એ. વાલી નકલમાં નાખે છે.
 ૧૭. ૧) સઘલી નકલમાં નાખે મલે છે. ૨) સઘલી નકલમાં નાખે છે.

۱ } (۲۶۲) هفت آیه در این باب است و در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۲ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۳ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۴ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۵ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۶ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۱ } (۲۶۳) در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۲ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

۳ } در این باب در مجموع شصت و یک آیه در این باب است

૧૧ (૨૦૬) • • • • • ફાલ્ગુણ સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૧૧ • • • • • ફાલ્ગુણ સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૩ {૨-૩} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૪ {૪-૫} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૫ {૬} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૬ {૭} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૭ {૮} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૮ (૨૦૮) {૧} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૦૯ • • • • • ફાલ્ગુણ સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૦ {૨} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૧ {૩} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૨ {૪} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૩ {૫-૬} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૪ સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૫ (૨૦૯) {૧} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૬ • • • • • ફાલ્ગુણ સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૭ {૨} સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૨૧૮ સુદ પાંચમી તિથી, ૧૯૫૧

૫. ૧) સુધલી નકલમાં ૧૧ મંથે છે.
૬. ૧) સુધલી કેતાબમાં આએ યોગ નથી.

૧૧ (૨૦૦) ક્રમ લેવામાં આવેલા અને તેના ઉપર

જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે

૨૧ {૨} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૨ {૩} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૩ {૪} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૪ {૫} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૫ {૬} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૬ {૭} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૭ {૮} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

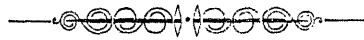
૨૮ {૯} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૯ {૧૦} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૩૦ {૧૧} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૩૧ {૧૨} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે

૧૨ (૨૦૧) ક્રમ લેવામાં આવેલા અને તેના ઉપર

જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે

૨૨ {૨} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨૩ {૩} જોઈ તેના ઉપર આવી જાય છે અને તેના ઉપર

૨. ૧) સુધારી નકલમાં આવેલા છે. ૨) સુધારી નકલમાં આવેલા છે.
૩. ૧) દ. તે. વાલી નકલમાં આવેલા છે. ૨) સુધારી નકલમાં આવેલા છે.
૩) દ. એ. વાલી નકલમાં આવેલા છે.

૧ } ૧) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૨) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૨-૩ } ૧) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

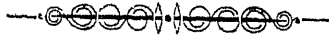
૨-૩ } ૨) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૪ } ૩) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૪ } ૪) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૫ } ૫) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૬ } ૬) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૧ } ૧) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૨) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૨ } ૧) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૩ } ૨) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૩ } ૩) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૪ } ૪) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૪ } ૫) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૫ } ૬) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

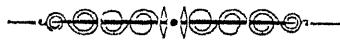
૨. ૧) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે.

૩. ૧) સુધત્રી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

૩. ૧) સુધત્રી નકલમાં ૨૦૧ મળે છે. ૨) દ. તે. વાલી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે અને ૬. એ. વાલી નકલમાં ૧૧૭૫ મળે છે.

મળવે તો તમામ અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 { ૩ } અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા

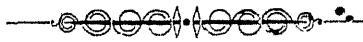

{ ૧ } (૨૧૪) તમામ અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા

{ ૨ } તમામ અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 { ૩-૪ } અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા
 અને જો તે સંબંધે કોઈ પણ કામ અગત્યનું હોય તો તે અંગે
 સંબંધિત અંગેના અભિપ્રાયો અપેક્ષા રાખીને કરવા

૨. ૪) સંબંધિત નકલમાં ૧૫ મુ મળે છે.
 ૫. ૧) સંબંધિત નકલમાં ૬ છે. • ૨) સંબંધિત નકલમાં ૧૫ મુ મળે છે.
 ૬. ૧) સંબંધિત નકલમાં ૧૫ મુ યોગ મળતો નથી.

אשר יצאנו ממצרים וכו' (240) { 1

אשר יצאנו ממצרים

אשר יצאנו ממצרים וכו' (241) { 2

אשר יצאנו ממצרים וכו' (242) { 3

אשר יצאנו ממצרים וכו' (243) { 4-5

אשר יצאנו ממצרים וכו' (244) { 6

אשר יצאנו ממצרים וכו' (245) { 7

אשר יצאנו ממצרים וכו' (246) { 8

אשר יצאנו ממצרים וכו' (247) { 9

אשר יצאנו ממצרים וכו' (248) { 10

אשר יצאנו ממצרים וכו' (249) { 11

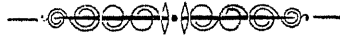
אשר יצאנו ממצרים וכו' (250) { 12

אשר יצאנו ממצרים וכו' (251) { 13

אשר יצאנו ממצרים וכו' (252) { 14

אשר יצאנו ממצרים וכו' (253) { 15

אשר יצאנו ממצרים וכו' (254) { 16

કેવળે પુસ્તકો અને પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે
 અને પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે
 અને પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે

૧. (૨૧૬) પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે { ૧ }
 અને પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે

૨. પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે { ૨ }
 ૩. પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે { ૩ }
 ૪. પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે { ૪ }
 ૫. પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે { ૫ }
 ૬. પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે પુસ્તકોને વાંચવાને બદલે { ૬ }

૫. ૧) આએ એઆરત નકલ કરનારની બુલથી નીકળી ગએલી ધારેઆમાં આવેછે.
 ૬. ૧) સઘલી નકલમાં સ્પષ્ટ છે.

૧ } ૧) આમ પેહલવી મયાજાનો આજ સુધી ૬૬ થી ૬૭ સુધીનો ભાગ સઘલી
 ૧ } નકલમાં પેહલવાં કાવી સીહાઈથી લખેલાં છે. અને ૧૩૦ થી ૧૩૩ સુધીનો
 ભાગ તે પછીના કાવિ સીહાઈથી લખેલાં છે. તેને અંદરની રચના સાથે
 ચેલવીને હમાએ પેહલા ભાગ નીચે અને બીજો ભાગ ઉપર મેલેલાં છે.

૨ } ૨) સઘલી નકલમાં પેહલવાં કાવિ સીહાઈથી લખેલાં છે. અને ૧૩૦ થી ૧૩૩ સુધીનો
 ભાગ તે પછીના કાવિ સીહાઈથી લખેલાં છે. તેને અંદરની રચના સાથે
 ચેલવીને હમાએ પેહલા ભાગ નીચે અને બીજો ભાગ ઉપર મેલેલાં છે.

૩ } ૩) આમ પેહલવી મયાજાનો આજ સુધી ૬૬ થી ૬૭ સુધીનો ભાગ સઘલી
 નકલમાં પેહલવાં કાવી સીહાઈથી લખેલાં છે. અને ૧૩૦ થી ૧૩૩ સુધીનો
 ભાગ તે પછીના કાવિ સીહાઈથી લખેલાં છે. તેને અંદરની રચના સાથે
 ચેલવીને હમાએ પેહલા ભાગ નીચે અને બીજો ભાગ ઉપર મેલેલાં છે.

૪ } ૪) આમ પેહલવી મયાજાનો આજ સુધી ૬૬ થી ૬૭ સુધીનો ભાગ સઘલી
 નકલમાં પેહલવાં કાવી સીહાઈથી લખેલાં છે. અને ૧૩૦ થી ૧૩૩ સુધીનો
 ભાગ તે પછીના કાવિ સીહાઈથી લખેલાં છે. તેને અંદરની રચના સાથે
 ચેલવીને હમાએ પેહલા ભાગ નીચે અને બીજો ભાગ ઉપર મેલેલાં છે.

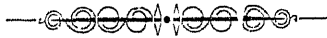
૧. ૧) આમ પેહલવી મયાજાનો આજ સુધી ૬૬ થી ૬૭ સુધીનો ભાગ સઘલી
 નકલમાં પેહલવાં કાવી સીહાઈથી લખેલાં છે. અને ૧૩૦ થી ૧૩૩ સુધીનો
 ભાગ તે પછીના કાવિ સીહાઈથી લખેલાં છે. તેને અંદરની રચના સાથે
 ચેલવીને હમાએ પેહલા ભાગ નીચે અને બીજો ભાગ ઉપર મેલેલાં છે.

૨. ૧) સઘલી નકલમાં પેહલા મેલેલાં છે.

૧ } ૧૩૧ (૨૩૬) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.

- ૨ } ૧૩૨ (૨૩૭) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.
- ૩ } ૧૩૩ (૨૩૮) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.
- ૪ } ૧૩૪ (૨૩૯) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.
- ૫ } ૧૩૫ (૨૪૦) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.
- ૬ } ૧૩૬ (૨૪૧) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.

૧ } ૧૩૭ (૨૪૨) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.

- ૨ } ૧૩૮ (૨૪૩) સુદાસનના અર્ચનકાવ્યના આરંભમાં આ વાક્યો છે.

૩. ૧) સુધલી નકલમાં પ્રગટ છે.
 ૪. ૧) સુધલી નકલમાં પ્રગટ મળે છે. ૨) સુધલી નકલમાં , મળે છે.
 ૩) સુધલી નકલમાં પ્રગટ છે.
 ૫. ૧) સુધલી નકલમાં પ્રગટ મળે છે. ૨) સુધલી નકલમાં પ્રગટ છે.
 ૬. ૧) મથાલાની એઆરત દ. તે. વાલી નકલમાં બેવરાએલી છે.

૧. (૨૩૬) કૃષ્ણ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૨-૩. મહાકાવ્યના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૪. આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૧. (૨૩૭) આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૨. આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

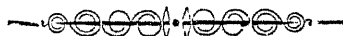
૩. આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૪. આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

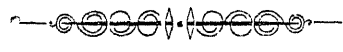
૫. આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૬. આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને આ ધર્મીઓના અભિમાનને કારણે આ ધર્મીઓને

૫. ૧) સ્વધર્મી નકલમાં સ્વ મૂલ્યે.

૧} લેકાં ઠાકાં સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

૨} (૨૨૨) સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

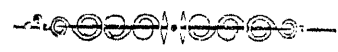

૨} સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

૩} સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

૪} સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી
સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી સુભાષી

૩. ૧) સુભાષી નકલમાં સુભાષી મલેછે. ૨) ઇરિંનથી આપેલી અસલ નકલ સુભાષી
સુભાષી નકલમાં સુભાષી સુભાષી લખાએલેછે.
૨. ૧) સુભાષી નકલમાં સુભાષી છે. ૨) સુભાષી નકલમાં સુભાષી છે.

1. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 2. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 3. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 4. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 5. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 6. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 7. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 8. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 9. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם
 10. אֲתָנִיחֵם חָדָשׁ אֶל עֵשֶׂת אֶלְלֵיכֶם וְאֶל לִבֵּיכֶם

20 { 20
 1. אֲנִי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 21 { 21
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 22 { 22
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים

1 { 1
 1. אֲנִי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים

2 { 2
 1. אֲנִי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 3 { 3
 1. אֲנִי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 4 { 4
 1. אֲנִי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 5 { 5
 1. אֲנִי וְאֵלֹהֵי אֲבוֹתַי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים
 וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים וְיֵשׁוּעַ מֶלֶךְ הַמַּלְאָכִים

૫] સર્વજનને આ હિંમત સુધારવા માટે સુધારાની જરૂર છે.
 ૬] સર્વજનને જોડવા માટે સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત
 સુધારવાની જરૂર છે.
 ૭] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૮] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૯] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૦] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૧] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૨] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૩] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૪] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૫] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૬] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૭] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૮] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.
 ૧૯] સુધારાની જરૂર છે, અને આ હિંમત સુધારવાની જરૂર છે.

૧૫. ૧) અસલ નકલમાં ૧૧૪ નું લખાણ એકજ વખત લખેઆમાં આવેલું છે.
 ૧૭. ૨) અસલ નકલમાં અલ યેવરાએલા છે.

મુજબ મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ૨૦૧૭ અને ૨૦૧૮ વર્ષનાં બજેટનાં વ્યાજબી અને
 અસરકારક નીતિઓનાં અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં
 અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં
 અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં
 અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં અમલમાં આજીવન સુધીની યોજનાઓનાં

૧) (૨૦૨૦) વર્ષનાં બજેટમાં ૧૦૦ કરોડ રૂા કરતાં વધુ રોકાણ
 કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. આ રોકાણ
 રાજ્યનાં આર્થિક વિકાસમાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે.

૨) ૨૦૨૦ વર્ષનાં બજેટમાં ૧૦૦ કરોડ રૂા કરતાં વધુ રોકાણ
 કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે. આ રોકાણ રાજ્યનાં
 આર્થિક વિકાસમાં મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. ૨૦૨૦ વર્ષનાં
 બજેટમાં ૧૦૦ કરોડ રૂા કરતાં વધુ રોકાણ કરવાનો નિર્ણય
 લેવામાં આવ્યો છે. આ રોકાણ રાજ્યનાં આર્થિક વિકાસમાં
 મહત્વની ભૂમિકા ભજવે છે. ૨૦૨૦ વર્ષનાં બજેટમાં ૧૦૦ કરોડ
 રૂા કરતાં વધુ રોકાણ કરવાનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો છે.

૧. ૨) અસલ નકલમાં ૧૦૦ કરોડ છે. ૩) અસલ નકલમાં ૧૦૦ કરોડ છે.
 ૪) અસલ નકલમાં ૧૦૦ કરોડ છે.
 ૨. ૧) અસલ નકલમાં ૧૦૦ નથી. ૨) અસલ નકલમાં ૧૦૦ કરોડ છે.
 ૩) અસલમાં ૧૦૦ કરોડ મળેલું છે.
 ૨. ૧) અસલ નકલમાં ૧૦૦ છે.

૧ } ૧) અમલ નકલમાં મળે છે. ૨) અમલ નકલમાં મળે છે.
 ૧ } ૩) અમલ નકલમાં મળે છે. ૪) અમલ નકલમાં મળે છે.

૨ } ૨) અમલ નકલમાં મળે છે.

૨ } ૧) અમલ નકલમાં મળે છે. ૨) અમલ નકલમાં મળે છે.
 ૨ } ૩) અમલ નકલમાં મળે છે. ૪) અમલ નકલમાં મળે છે.
 ૩ } ૧) અમલ નકલમાં મળે છે. ૨) અમલ નકલમાં મળે છે.
 ૩ } ૩) અમલ નકલમાં મળે છે. ૪) અમલ નકલમાં મળે છે.

૨. ૧) અમલ નકલમાં મળે છે. ૨) અમલ નકલમાં મળે છે.
 ૩) અમલ નકલમાં મળે છે. ૪) અમલ નકલમાં મળે છે.
 ૩. ૧) અમલ નકલમાં મળે છે.

કોડ (૨૨૦) { ૧
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન અને ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન

કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન { ૨
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન { ૩-૪
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન { ૫
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન

કોડ (૨૨૧) { ૧
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન

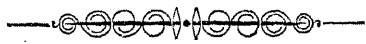

કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન { ૨
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન
 ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન, ૧ કોડ ૧૦૦૦ મુસલમાન

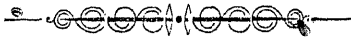
શ્રીરાજ કેતાબખાનામાં છે, તેની સાથે તપાસીને, અતરથી રેકામ મેલવીને, દાખલ કરીએ. અને એજ મુજબ હવે પછી દીનકદમાંથી ગએલા પીના છએ જીવોની નકલ હમોએ મેલવીએ, તે તેહની ઘટતી જગોએ દાખલ કરીશું.

(તરજુમે કરતાર.)

- ૧. ૧) અસલ નકલમાં મુસલમાન છે.
- ૪. ૧) અસલમાં મુસલમાન મેલે.

૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦
૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦
૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦ ૧૦૦૦-૧૦૦૦

૧ } ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ (૨૧૧)

૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧

૨ } ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧

૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧

૩ } ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧
૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧ ૧૧૧૧-૧૧૧૧

૧. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૦ મલેછે.
૨. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૧૦૦ મલેછે.
૩. ૧) સઘલી નકલમાં ૧૦૦ મલેછે. ૨) સઘલી નકલમાં ૧૧૦૦ મલેછે.

* ઈરિનથી હીંદુસ્થાન ખાતે પેહલવેહલાં આવીલી દશતુર અરદેશર કેરમાંની વાલી અસલ નકલની અંદરથી, નકલ કરનારે માત જુજ કાહડી લેહને, આઅ કૈતા-અને નકિસ કરી હતી. તે જુજમાંની પેહલો ૯૦ માં પાના વાલો જુજ, અતરથી શરૂ થાઅંછે; તેને ઉપલી દશતુર અરદેશરવાલી ઈનકઈ કૈતાઅ, જે હાલમાં દશતુર મુલાં

૧ } (૫૧૧) દુષ્ટ દુષ્ટોના પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

દા અસુખ-સુખ-સુખ

૨ } સુખ અને અસુખ પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

૩ } સુખ અને અસુખ પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

૪ } સુખ અને અસુખ પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

૫ } સુખ અને અસુખ પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

૬ } સુખ અને અસુખ પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

૭ } સુખ અને અસુખ પુત્ર દ્વારા જાણવામાં આવેલા સુખ અને અસુખ

૨. ૧) દ. તે. વાલી નકલમાં આચ્છે એમલો ૮ તથા દ. એ. વાલી નકલમાં ૨ કરીને મલેછે.
 ૫. ૧) સુધલી નકલોમાં ૩૧૬ છે.
 ૬. ૧) સુધલી નકલમાં ૩૧૬૫૫ છે.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY,
NEW DELHI

Catalogue No. 891.53/5m - 34178.

Author— Srinivas, P.D.P.

Title— Dikhand, Vol. 6.

Borrower No.

Date of Issue

Date of Return

“A book that is shut is but a block”

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL LIBRARY
GOVT. OF INDIA
Department of Archaeology
NEW DELHI.

Please help us to keep the book
clean and moving.

S. B., 148. N. DELHI.